

78/2024. (IV.18.) határozat mellélete

BESZÁMOLÓ MISKOLC MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
2023. ÉVI GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI
FELADATAINAK ELLÁTÁSÁRÓL

MISKOLC

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés.....	3
1.1. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR.....	4
2. Demográfiai adatok.....	6
3. Az Önkormányzat által nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások.....	9
3.1. A GYVT. ÁLTAL AZ ÖNKORMÁNYZAT RÉSZÉRE KÖTELEZŐ FELADATKÉNT ELŐÍRT PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK ISMERTETÉSE.....	9
3.2. GYERMEKÉTKEZTETÉS.....	12
3.3. AZ ÖNKORMÁNYZAT RENDELETÉBEN – ÖNKÉNT VÁLLALT – PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK ISMERTETÉSE.....	17
4. Az Önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások.....	20
4.1. A CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT SZAKMAI MUNKÁJÁNAK ÖSSZEGZŐ BEMUTATÁSA.....	20
4.2. A CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLTATÁS SZAKMAI MUNKÁJÁNAK ÖSSZEGZŐ BEMUTATÁSA.....	54
4.3. A CSALÁDOK- ÉS GYERMEKEK ÁTMENETI OTTHONA SZAKMAI MUNKÁJÁNAK ÖSSZEGZŐ BEMUTATÁSA.....	75
4.4. A BÖLCSŐDEI FELADATELLÁTÁS SZAKMAI MUNKÁJÁNAK BEMUTATÁSA.....	83
5. Szakmai ellenőrzések.....	94
6. Bűnmegelőzési tevékenység.....	95
6.1. A MESZEGYI BŰNMEGELŐZÉSI TEVÉKENYSÉGE.....	95
6.2. A MISKOLCI ÖNKORMÁNYZATI RENDÉSZET 2023. ÉVBEN VÉGZETT IFJÚSÁGVÉDELMI TEVÉKENYSÉGÉVEL ÖSSZEFÜGGŐ INTÉZKEDÉSEI.....	103
6.3. A MISKOLCI RENDŐRKAPITÁNYSÁG BŰNÜGYI OSZTÁLYÁNAK 2023. ÉVRE VONATKOZÓ IFJÚSÁGVÉDELMI JELENTÉSE.....	105
7. Civil szervezetekkel történő együttműködés.....	108
8. A hátrányos helyzetű családok és gyermekek további segítése, valamint a gyermekek egészségének védelme érdekében végzett tevékenységek.....	109
8.1. MENTOR PROGRAM.....	109
8.2. MISKOLCI EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI INTÉZET GYERMEKVÉDELMI TEVÉKENYSÉGE.....	110
9. Értékelés.....	113

---

1. Bevezetés

Az ENSZ Közgyűlése 1989. november 20-án fogadta el a Gyermekjogi Egyezményt (a továbbiakban: Egyezmény), mely összefoglalja azoknak a jogoknak a minimumát, amelyeket minden államnak biztosítani kell a gyermekek számára, így a gyermekek életben maradását, fejlődését, védelmét és a társadalomban való részvételét biztosító jogokat.

Az Egyezmény elsősorban az államra nézve fogalmaz meg rendelkezéseket, de mindannyian felelősséggel tartozunk azért, hogy támogassuk és védjük a gyermekek jogait, a család, a civil társadalom, a média, a pedagógusok, de a magánszféra egyaránt. Az Egyezmény külön elismeri a szülők és gondviselők elsődleges szerepét, jogait és kötelességeit a gyermekek nevelésében és jogaik megismertetésében, védelmében.

Az Egyezmény szerint gyermek az a személy, aki a tizennyolcadik életévét nem töltötte be, kivéve, ha a reá alkalmazandó jogszabályok értelmében nagykorúságát már korábban eléri.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) 14. § (1) bekezdése alapján a gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

A Gyvt. szerint a gyermekek védelmét pénzübeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat.

A Gyvt. 96. § (6) bekezdésére tekintettel a települési önkormányzatoknak a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladataik ellátásáról minden évben május 31-éig - a külön jogszabályban meghatározott tartalommal - átfogó értékelést kell készíteniük. A beszámoló elkészítése során lehetőség nyílik a tevékenységek felülvizsgálatára, az esetleges hiányosságok felszínre hozására, a változások bemutatására.

A települési önkormányzatok és a vármegyei kirendeltség számára a beszámoló tartalmi követelményeit a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997.(IX.10.) Korm. rendelet 10. számú melléklete tartalmazza, amelyek az alábbiak:

- a) a település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira,
- b) az önkormányzat által nyújtott pénzübeli, természetbeni ellátások biztosítása,
- c) az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása,
- d) a felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása,
- e) a jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján,
- f) a bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása, valamint a gyermekkorú és a

- fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása,
- g) a települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek.

Ezen túlmenően az előző évhez képest történt jogszabályi és a helyi szociális ellátórendszerben végbement változások is bemutatja a beszámoló, információt nyújtva a város gyermekekkel kapcsolatos szociális szolgáltató politikájának kialakításához és fejlesztéséhez, illetve a fejlesztéseket tartalmazó tervdokumentumok megalapozásához.

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat) a jövőben is kiemelt feladatának tekinti a gyermekek helyzetének, ezen keresztül esélyegyenlőségének javítását. Ezt a gyermekjóléti alapellátások komplex biztosításával, különböző, törvény által előírt és azon is túlmutató önkormányzati rendeletben a helyi sajátosságokhoz és szükségletekhez igazított pénzügyi támogatások megállapításával, sokszínű intézményi háttérének működtetésével igyekeznek biztosítani.

Az értékelés elkészítéséhez szükséges - a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátására vonatkozó - adatok és információk szolgáltatására a **Miskolci Egyesített Szociális, Egészségügyi és Gyermekjóléti Intézmény** (a továbbiakban: MESZEGYI) került felkérésre. A bűnmegelőzés területére vonatkozóan - a **Miskolci Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya** és a **Miskolci Önkormányzati Rendészet** (a továbbiakban: MIÖR) került megkeresésre. A gyermekek egészségének megőrzése és védelme, betegségek megelőzése céljából végzett tevékenységekről, valamint a hátrányos helyzetű családok és gyermekek további segítségéről a **Miskolci Egészségfejlesztési Intézet** (továbbiakban: MEFI) nyújtott tájékoztatást. A gyermekétkeztetéssel kapcsolatos adatok a **Kórház- és Menzaétkeztetés Zrt-től** (a továbbiakban: KEM Zrt.) és a **Miskolci Közintézmény-működtető Központtól** (továbbiakban: MKmK) származnak.

Az említett intézmények által megküldött primer adatok és beszámolók képezik az anyag lényegi elemeit. A többi adat és a statisztikai mutató forrása a Központi Statisztikai Hivatal adatbázisa, a helyi népesség-nyilvántartó, valamint a jegyzői szociális nyilvántartás.

A beszámoló elkészítéséhez adatot és tájékoztatást szolgáltató személyeknek, szervezeteknek, intézményeknek köszönetet mondunk segítő közreműködésükért!

1.1. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR

A beszámoló elkészítését az alább hivatkozott jogszabályok rendelkezései alapozzák meg.

A gyermekek alapvető jogait az **Alaptörvény** deklarálja. A XVI. cikk (1) bekezdése alapján „Minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéshez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz.”

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Möt.) 13. § (1) bekezdésének 8. és 8a. pontja az önkormányzatok hatáskörében ellátandó feladatként határozza meg a gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások, továbbá azon szociális szolgáltatások és ellátások biztosítását, amelyek keretében települési

támogatás állapítható meg.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) célja, hogy megállapítsa azokat az alapvető szabályokat, amelyek szerint az állam, a helyi önkormányzatok és a gyermekek védelmét ellátó természetes és jogi személyek, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezetek meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújtsanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői kötelezettségek teljesítéséhez, illetve gondoskodjanak a gyermekek veszélyeztettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről. (Gyvt. 1. § (1) bekezdés)

A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló **149/1997.(IX.10.) Korm. rendelet** rendelkezései.

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló **15/1998.(IV.30.) NM rendelet** (a továbbiakban: NM rendelet) rendelkezései.

A települési önkormányzat képviselő-testülete rendeletben szabályozta a hatáskörébe tartozó pénzbeli ellátások megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint ellenőrzésének, szabályait, továbbá a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) rendelkezései alapján nyújtott ellátások kiegészítéseként meghatározott települési támogatásokat és azok jogosultsági feltételeit. Városunkban a települési támogatás és az önkormányzat által nyújtott egyéb szociális ellátások helyi szabályait **Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 2/2015. (II.10.) számú rendelete** (továbbiakban: Rendelet) tartalmazza.

A Gyvt. 29. § (1) bekezdésének felhatalmazása alapján a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokról, a szociális szolgáltatásokról, azok igénybevételéről és a fizetendő térítési díjakról, valamint a köznevelési intézmények étkeztetéséért fizetendő térítési díjakról a **Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése 26/2018. (XII.17.) számú önkormányzati rendeletében** határozott.

---

2. Demográfiai adatok

Miskolc az észak-magyarországi régió központja, Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye és a Miskolci járás székhelye.

A város területének nagysága: 236,66 km², amelyből belterület: 54,21 km², zártkert: 29,34 km², külterület: 153,11 km², népsűrűség: (KSH adata szerinti 2021.12.31-i adatok alapján) 623 fő/km²

Állandó miskolci lakosok száma:

2023. december 31. napján összesen: 145 295 fő, melyből

férfiak száma: 67 828 fő,

nők száma: 77 467 fő.

Természetes szaporodás (fő)

Év	Élve születések száma	Halálozások száma	Természetes szaporodás
2021	1 151	2 648	-1497
2022	1 058	2 101	-1043
2023	1 108	2 014	- 906

Forrás: Népszámlálás nyilvántartási rendszer

A tendencia évek óta azt mutatja, hogy a halálozások száma jóval meghaladja a születések számát, ezáltal természetes fogyásról beszélhetünk.

Öregedési index (fő)

Év	65 év feletti állandó lakosok száma	0-14 éves korú állandó lakosok száma	Öregedési index
2022	33 612	19 198	175,08 %
2023	33 488	18 875	177,42 %

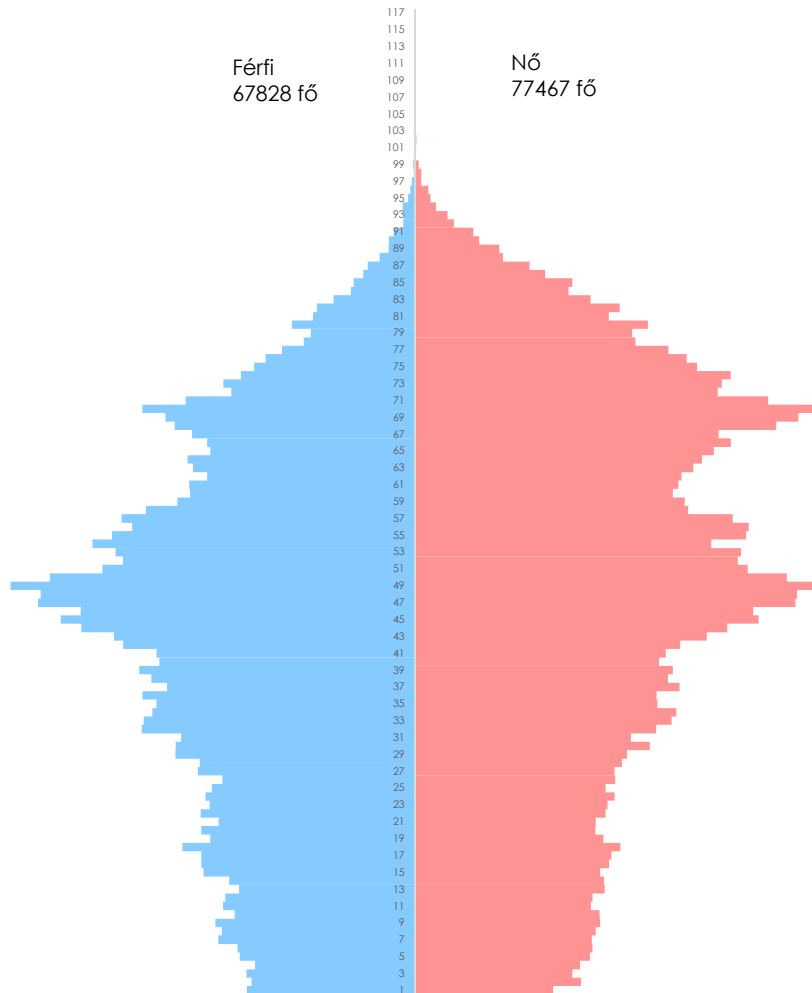
Korfa a 2023. december 31-i állapot szerint

A miskolci korfa **alakja hagyma**, amely a fogyó népesség jellemzője. A keskeny alap, felfelé kicsit szélesedő forma a fiatalabb generációk fogyását és az idősebb korosztályok arányának növekedését tükrözi.

Az ábra a város népességének nem és kor szerinti megoszlását oly módon mutatja be, hogy a függőleges tengely jobb oldalán a nők, bal oldalán a férfiak számát ábrázolja egymásra helyezett szalagdiagramok formájában. Míg a fiatalabb korosztályoknál a nemek aránya kiegyenlítődő, az életkor előrehaladtával a nők magasabb száma jellemző.

Korfa

Miskolc állandó népessége 2023.12.31
145295 fő

A népesség összevont nem és korcsoport szerinti megoszlása Miskolcon 2023. december 31-i állapot szerint főben meghatározva (fő):

Nem/év	0-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-74	75-84	85-
Férfi	9 617	7 404	13 070	17 317	8 419	7 493	3 602	906
Nő	9 258	6 771	12 459	17 455	10 037	11 718	7 340	2 429
Összesen	18 875	14 175	25 529	34 772	18 456	19 211	10 942	3 335

Forrás: Népesség nyilvántartási rendszer

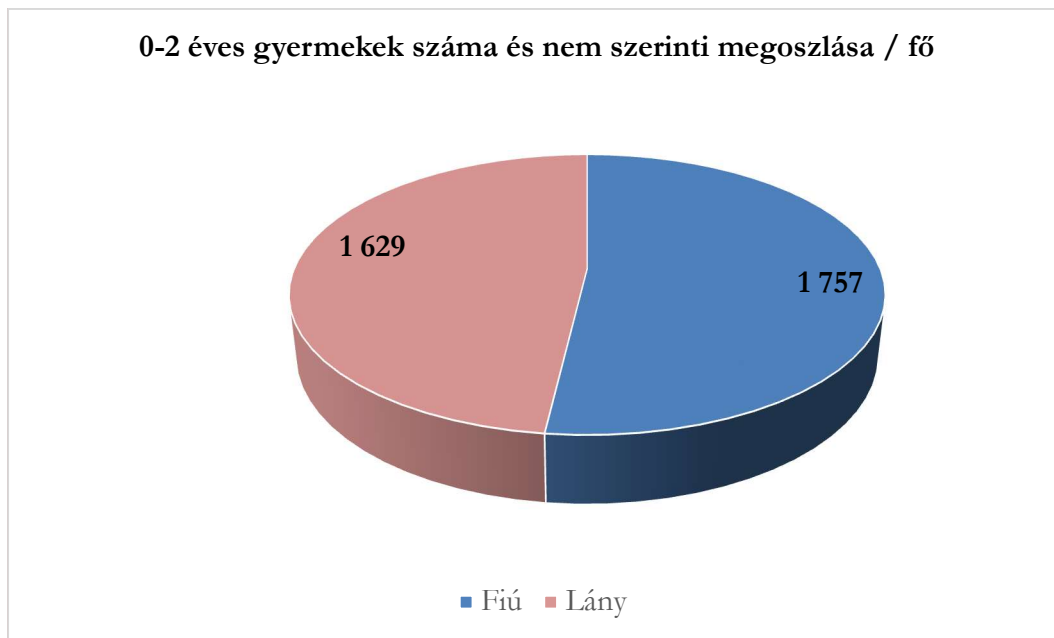
A gyermekek számának megoszlása nem és kor szerint 2023. december 31-i állapotnak megfelelően (fő)

Nem/év	0-3	4-6	7-14	15-18
Fiú	2 318	1 931	5 368	3 038
Lány	2 212	1 867	5 179	2 767
Összesen	4 530	3 798	10 547	5 805

Forrás: Népesség nyilvántartási rendszer

A 0-18 éves korosztályhoz tartozók száma összesen 24 680 fő, mely az összlakosság 17 %-át teszi ki.

0-2 éves korú gyermekek számának megoszlása 2023. december 31-i állapotnak megfelelően (fő)

---

3. Az Önkormányzat által nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások

---

3.1. A GYVT. ÁLTAL AZ ÖNKORMÁNYZAT RÉSZÉRE KÖTELEZŐ FELADATKÉNT ELŐÍRT PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK ISMERTETÉSE

A szociális és gyermekjóléti ellátások feltételeit az állam központi szerveinek és a helyi önkormányzatoknak kell biztosítaniuk. A Gyvt. meghatározza az Önkormányzat által kötelezően nyújtandó pénzbeli és természetbeni ellátások körét, amelyek **2023. évben a következők voltak:**

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- kiegészítő pénzbeli ellátás,
- gyermekétkeztetés

3.1.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság

A Gyvt. 19. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy **a gyermek szociális helyzete alapján jogosult**

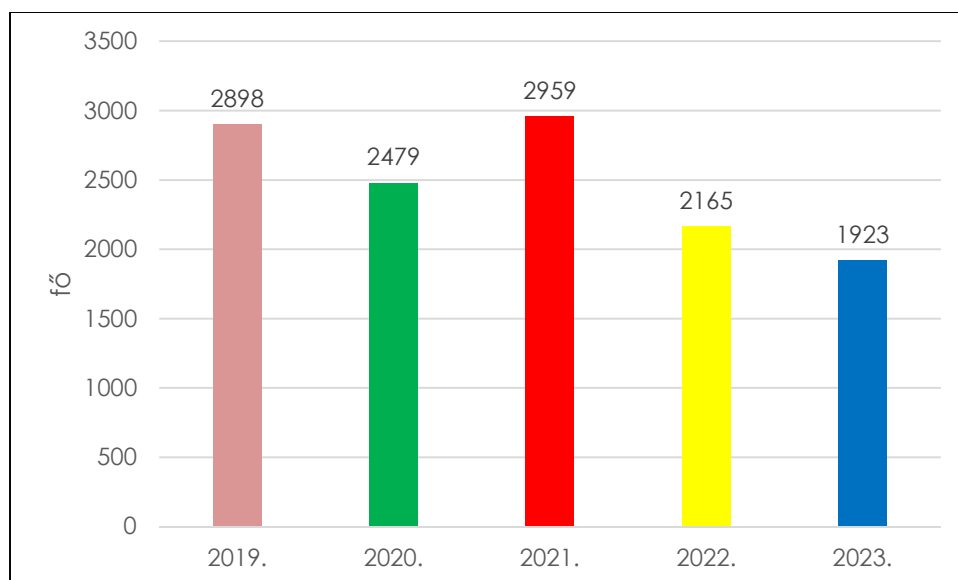
- a törvényben meghatározott ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés (2016. január 1. napjától – ha megfelel a Gyvt. 21/C. §-ában foglalt feltételeknek – a szünidei gyermekétkeztetésnek) igénybevételére,
- évente két alkalommal (tárgyév augusztus, illetve november hónapjában), pénzbeli támogatásra. A pénzbeli támogatást 2019. előtt természetbeni támogatásként, Erzsébet-utalvány formájában kapták a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak, azonban az Erzsébet-utalványok megszüntetésére tekintettel 2019-től már készpénzben került kifizetésre a támogatás. Az **alapösszegű** támogatás 2023. évben alkalmanként 6.000,- Ft volt. Azon rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek tekintetében, akiknél a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet is fennállt, 6500,- Ft **emelt összegű pénzbeli támogatás** került kiutalásra. Az alapösszegű és emelt összegű támogatás mértékét - a jelenleg hatályos szabályoknak megfelelően - a mindenkori költségvetési törvény tartalmazza. 2023. évben a központi költségvetés terhére összesen igényelt egyszeri pénzbeli támogatás összege: 26 076 500,- Ft volt. A jogosultak által fel nem vett támogatás összege, 509 000,- Ft, amely visszautalásra kerül. Így a ténylegesen kifizetett összeg: 25 567 500,- Ft volt.
- a Gyvt.-ben és más jogszabályokban meghatározott egyéb kedvezményekre. (ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés, a hátrányos helyzet és a halmozottan hátrányos helyzet megállapításának alapja, a védendő fogyasztói státusz megállapítása).

A jogosultság megállapítása jövedelemhatárhoz kötött, továbbá a család vagyoni helyzetét is vizsgálni szükséges.

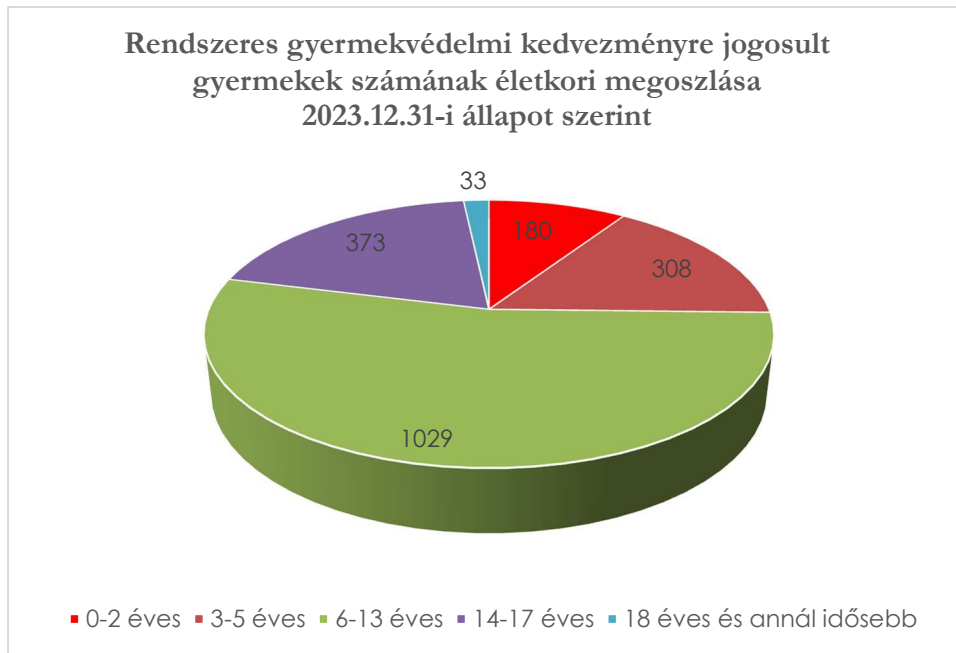
2022. évben a veszélyhelyzetre tekintettel meghozott törvényi rendelkezések alapján a 2020. november 4-e és 2022. június 30. napja között lejárt rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot és a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállását megállapító határozatok hatálya 2022. augusztus 31. napjáig automatikusan meghosszabbodott. Az ezt követően megállapított újabb egy évre szóló jogosultságok ennek következtében 2023. évben azonos időszakban szűntek meg, így az ügyfelek a kérelmeket szinte azonos időben nyújtották be. A gyermekek étkeztetését biztosító intézmények már szeptember első hetében kérték az ingyenes vagy kedvezményes étkeztetés igénybevételéhez a határozatokat, így ez az időszak a korábbi évekhez képest nagyobb adminisztrációs terhet rótt mind a szülőkre, mind a Hivatal szociális ügyintézőire.

A nyilvántartás szerint **2023. december 31. napján 1923 fő volt rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult.**

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesültek száma az előző 5 évben az alábbiak szerint alakult:

Forrás: KSH-nak elküldött adatszolgáltatás

Forrás: KSH-nak készített statisztika

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapításának jogszabályi feltételeit a Gyvt. 67/A. §-a szabályozza.

A Gyvt. 67/A.§(1) bekezdése alapján **hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult** gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége,
- b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága,
- c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei.

A Gyvt. 67/A. § (2) bekezdés alapján **halmozottan hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult** gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a fenti három körülmény közül legalább kettő fennáll.

Továbbá a Gyvt. 67/A § (2) bekezdésének b) és c) pontja alapján **szintén halmozottan hátrányosan helyzetűnek minősül a nevelésbe vett gyermek és az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.**

A jogszabályi feltételek fennállása esetén a települési önkormányzat jegyzőjének hatáskörébe tartozik a hátrányos illetve halmozottan hátrányos helyzet státuszának megállapítása, amelyről külön döntésben rendelkezik. Erre sor kerülhet a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításával egyidejűleg kérelemre, vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is, szintén kérelemre.

A státusz megállapításához különböző pozitív előnyök fűződnek pl. szünidei gyermekétkeztetés igénybevételenek lehetősége, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó egyszeri pénzügyi támogatás magasabb összege,

továbbtanulásnál többlet pont szerzése, ingyenes alapfokú művészeti oktatásban való részvétel stb.

2023. 12.31. napján:

A hátrányos helyzetű gyermekek száma: 689 fő,
a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma: 981 fő volt.

Forrás: KSH-nak készített statisztika

3.1.2. Kiegészítő pénzbeli ellátás

A Gyvt. 19. § (1a) bekezdése alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek után a gyermek családba fogadó gyámjával kirendelt – **tartásra köteles** – hozzátartozó havonta a szociális vetítési alap összege 22 %-ának megfelelő mértékű kiegészítő pénzbeli ellátást kap, ha nyugellátásban, vagy a jogszabályban felsorolt egyéb járandóságban részesül.

Kiegészítő pénzbeli ellátás 2023. évben nem került megállapításra, illetve folyósításra, tekintettel arra, hogy a családba fogadó gyámok vonatkozásában nem állt fenn a tartási kötelezettség.

3.2. GYERMEKÉTKEZTETÉS

3.2.1. Az intézményekben a kedvezményes gyermekétkeztetésben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok

A Gyvt. 21. §-a alapján természetbeni ellátásként a gyermek részére életkorának megfelelő gyermekétkeztetést kell biztosítani a gyermeket gondozó szülő vagy más törvényes képviselő kérelmére abban az intézményben ahol napközben gondozása, nevelése, oktatása zajlik.

Miskolcon 2023. évben is minden nevelési és oktatási intézményben biztosított volt a gyermekek étkeztetése.

A gyermekek közétkeztetését a városban a KEM Zrt. látja el. 2023. évben az Önkormányzat által biztosított **gyermekétkeztetést** Miskolcon 82 feladatellátási helyen látta el, melyből 4 főzőkonyhaként is üzemel. A KEM Zrt. által üzemeltetett főzőkonyhák száma 5, melyből 1 konyha idős korosztályt el, a tálalókonyhák száma 45, melyből 2 konyha idős korosztályt lát el.

Az ellátottak száma 2023. évben átlagosan naponta a 0-18 korosztály tekintetében: 9.223 fő volt.

3.2.2. Közétkeztetési Tanács

A közétkeztetés színvonalának javítása és fenntartása érdekében Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése a 136/2023. (IX.28.) számú határozatával felhatalmazta a Polgármestert Közétkeztetési Tanács (a továbbiakban: Tanács) létrehozására. Miskolc Megyei Jogú Város Polgármestere 167/2023. (XI.23.) számú határozatával döntött a Tanács létrehozásáról és annak személyi összetételéről. A Tanács elnöke az MKmK igazgatója, tagjai az étkeztetés szolgáltatást nyújtó KEM Zrt. delegáltja mellett többek között a Miskolci Szakképzési Centrum, a Miskolci Tankerületi Központ, az önkormányzati óvodák és bölcsődék, a szülői szervezetek és a diákönkormányzat delegáltjai.

A Tanács az étkeztetés szolgáltatás nyújtása kapcsán folyamatosan jelen lévő – az ételek minőségével és mennyiségével kapcsolatos – észrevételekre és kifogásokra figyelemmel vizsgálja a közétkeztetés helyzetét. Működése lehetőséget teremt arra, hogy a résztvevők reális képet kapjanak az étkeztetést is nagymértékben befolyásoló negatív gazdasági körülményekről, a beszerzési költségekről, egyéb befolyásoló tényezőkről. A negyedévente tartandó kerekasztal beszélgetésen lehetőség van a felmerült kérdések, problémák nyilvános megbeszélésére, valamint innovatív javaslatok megfogalmazására.

3.2.1.1. Bölcsődei gyermekétkeztetésre vonatkozó adatok

Bölcsőde		Normatív, kedvezményben nem részesülők				Ingyenes ellátásban részesülők			
Száma	Neve	miskolci		NEM miskolci		miskolci		NEM miskolci	
		Létszám	Igénybevett étkezések száma	Létszám	Igénybevett étkezések száma	Létszám	Igénybevett étkezések száma	Létszám	Igénybevett étkezések száma
1.	Napsugár	13	2 296	2	315	26	4 054	4	680
4.	Dobó Katica	22	3 821	5	970	36	6 292	6	1 143
7.	Petneházy	12	1 930	1	169	24	4 118	6	960
9.	Kilián	7	1 153	0	0	61	10 755	0	0
11.	Heim Pál	7	1 268	2	386	18	2 860	3	556
15.	Margaréta	15	2 513	1	248	74	12 993	4	730
16.	Diósgyőri	16	2 682	0	0	54	9 965	0	0
23.	Katica	7	1 215	0	0	41	7 709	1	156
24.	Mesemalom	24	4 290	2	302	44	7 500	4	683
25.	Napraforgó	18	2 861	1	91	73	12 383	5	978
Összesen:		143	24029	15	2481	451	78629	34	5886

A fenti táblázatban szereplő adatok a 2023. évi összesített adatokat mutatják, külön bontva normatív kedvezményben nem részesülő és az ingyenes ellátásra jogosult gyermekek éves átlag számát, az általuk igénybe vett étkezések számát. Mindkét esetben külön bontva a miskolci és nem miskolci lakhellyel rendelkező gyermekek éves átlag számát.

A Gyvt. 94. §-ának (5a) bekezdése szerint

A települési önkormányzat által fenntartott

a) bölcsőde a szolgáltatói nyilvántartásban szereplő férőhelyszáma legfeljebb 25%-áig,

az ellátási területén kívül lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező gyermek ellátását is biztosíthatja, feltéve, hogy az ellátási területén lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező valamennyi bölcsődei ellátást igénylő és arra jogosult gyermek ellátását biztosítani tudja.”

Bölcsődéinkben a törvény által meghatározott százalékig veszik fel a nem miskolci bejelentett lakcímmel rendelkező gyerekeket, ha szülei munkahelye Miskolcon található.

A beíratott gyermekek megközelítőleg 2/3-a mentesült a térítési díj fizetése alól, pl. a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyerekek, a három vagy több gyermekes családok, sérült vagy fogyatékos, tartósan beteg gyermeket nevelő családok esetén védelembe vett és a nevelésbe vett gyermekek esetén a jövedelmi határtól függetlenül érvényessé vált a 100%-os kedvezmény.

A bölcsődei gyermekétkeztetéssel kapcsolatos tapasztalatok

A gyermekek számára a városban működő Avasi Gimnázium konyhájáról biztosítja a szolgáltató az étkeztetést.

A konyha képviselőivel – területi képviselővel, élelmezésvezetővel – korábban rendszeresen tartott megbeszéléseket 2023-ban továbbra is tartották, az egyeztetés folyamatos volt.

3.2.1.2. Az óvodákra, általános iskolákra, középfokú oktatási intézményekre és kollégiumokra vonatkozó adatok

2023. évben az óvodák az étkeztetés ellátása céljából különféle eszközöket vásároltak: tűzhelyet, sütőt, vízlágyító berendezést, hűtőszekrényeket, mikrohullámú sütőket, szeletelő gépeket, mosógépeket, zsúrkocsikat, munkaasztalokat, szúnyoghálót, leveses tálakat, kancsókat, csepegtetőt, tányérokat, poharakat, tálcákat, vágódeszkát. Az eszközök egy részének beszerzése a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal előírásai miatt történt.

2023. január 9-től a tanév végéig a Miskolctapolcai Tagiskola tanulóinak étkeztetését ellátó Iglói utca 10. szám alatti épület balesetveszélyes állapota miatt a Várhegy úti Tagóvoda étkeztetés céljára átalakított tornaszobájában történt a tanulók ellátása. A 2023/24-es tanév kezdetétől a KEM Zrt. egyadagos kiszerelesben csomagolva szállítja az ételadagokat, amelyek elfogyasztása az iskolában erre kijelölt helyen történik.

2023. szeptember 1. napjától a Csengey utca 10. szám alatti épületben étkeznek a Miskolci Bartók Béla Zene- és Táncművészeti Szakgimnázium tanulói.

Korcsoport	Normatív támogatásban részesültek száma		Normatív támogatásban nem részesülők száma (teljes térítési díjat fizetők)	Étkezők összesen
	100 %-os (ingyenes étkezők)	50 %-os (a térítési díj felét fizetők)		
óvodások	2 254		320	2 574
általános iskolások	755	1 001	2 118	3 874
középiskolások	24	262	406	692
Összesen	3 033	1 263	2 844	7 140

Forrás: MKmK

3.2.2. Szünidei gyermekétkeztetés

A Gyvt. 21/C. §-a alapján a települési önkormányzat **a szünidei gyermekétkeztetés keretében** a szülő, törvényes képviselő kérése alapján a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja a jogszabályban felsoroltak szerint (az őszi, téli és tavaszi szünet valamennyi munkanapján, a nyári szünetben legalább 43 munkanapon).

Miskolc Megyei Jogú Város Polgármesterének 92/2023.(V.10.) számú határozata alapján a 2022/2023. tanév nyári szünidejében az étkeztetés 2023. június 19. napjától és 2023. augusztus 16. napjáig (43 munkanap) tartott.

A szünidei gyermekétkeztetés lebonyolításáról és szervezéséről a Polgármesteri Hivatal Szociális és Köznevelési Osztálya gondoskodott.

A nyári étkeztetésre vonatkozóan a kitöltendő igénylő nyilatkozatokat a MESZEGYI családgyógyozói személyesen vitték ki az érintett családok részére és segítséget nyújtottak annak kitöltésében. Az őszi időszakban a szülők/törvényes képviselők részére postai úton kerültek a tájékoztató levelek és nyilatkozatok eljuttatásra. Természetesen a családgyógyozók segítségét az ügyfelek ekkor is igénybe tudták venni az adminisztrációhoz.

A szünidei étkeztetéshez az ételadagokat a KEM Zrt. biztosította az Önkormányzattal 2022. április 13. napján létrejött vállalkozási szerződés alapján.

Az igénybevételre minden szünidőre vonatkozóan az étel elvitelével, a vállalkozó által négy különböző ponton kijelölt, a város területét lefedő elosztóhelyen volt lehetőség. Mindegyik kiosztási hely tömegközlekedési eszközökkel is könnyen megközelíthető volt.

A kiosztási helyek az alábbiak voltak:

Kiosztási helyek neve:	Kiosztási helyek címe:
Avastetői Általános Iskola - Pattantyús	3524 Miskolc, Pattantyús Á. Géza utca 2.
Belvárosi Konyha (volt központi leánykollégium)	3525 Miskolc, Palóczy utca 1.
Könyves Kálmán Általános Iskola	3534 Miskolc, Könyves K. utca 2.
Petőfi Sándor Fiúkollégium	3527 Miskolc, Bajcsy-Zs. út 33.

Az adagok átvételének adminisztrálásában a MESZEGYI Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai nyújtottak segítséget.

2023. évi adatok a szünidei gyermekétkeztetésre vonatkozóan:

Szünidő	Étkeztetési napok száma	Nyilatkozatot tevők száma/fő	Megrendelt adagok szám/db	Átvett adagok száma/db	Kihasználtság %-os aránya
2022/2023. tavasz	2	97	194	84	43,3
2022/2023 nyár	43	376	11 993	7 221	60,2
2023/2024 ősz	4	56	224	152	67,9
2023/2024 tél					
Szakképzésben résztvevőkre vonatkozóan:	5	71	550	292	53,1
Egyéb képzésben (általános iskolai, gimnáziumi) résztvevőkre vonatkozóan:	8				

A táblázatban a nyári és téli szünidei étkezés soroknál a nyilatkozatot tevők száma oszlopban feltüntetett adatok azt a napi adatot tartalmazzák, amelyre vonatkozóan a legtöbb nyilatkozatot adták le a szülők/törvényes képviselők.

A nyári szünidőben nem kért minden gyermek minden napra étkezést és beléptek új jogosultak is. A heti megrendelések adagszáma mindig az aktuális gyermekszámnak megfelelően módosult.

A téli szünidő időtartama – az eddigi évektől eltérően – másként alakult a szakképzésben és az egyéb képzésben résztvevők számára.

A 2023/2024. tanév szakképzésben alkalmazandó rendjéről szóló 7/2023.(VIII.24.) KIM rendelet alapján a szakképzésben részt vevő gyermekek csak 5 munkanapon keresztül vehették igénybe az étkeztetést, esetükben a szünidő egy nappal hamarabb kezdődött, és 2024. január 1. napjával már be is fejeződött. Az egyéb képzésekben (általános iskolai, gimnáziumi) résztvevők a 2023/2024. tanév rendjéről szóló 30/2023.(VIII.22.) BM rendelet alapján 8 munkanapra igényelheték az étkezést.

A szünidei gyermekétkeztetés tapasztalatai azt mutatják, hogy az előzetes igénylések ellenére a családok jelentős része nem veszi át a meleg ételt és nem is mondja le étkezési igényét. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma (a továbbiakban: EMMI) 2020. december 04. napján kelt felhívása kapcsán az Osztály felkérésére a MESZEGYI Család- és Gyermekjóléti Szolgálat felkereste azokat a családokat, akik igényelték ugyan a 2023/2024. évi téli szünidei étkeztetést, azonban a szünidő étkezési napjainak egyikén sem vették igénybe az ebédet. Problémafeltárást végeztek arra vonatkozóan, hogy milyen okból nem vették igénybe a téli szünidőben a szünidei gyermekétkeztetést.

A családoknál a kapcsolatfelvétel során olyan jellegű veszélyeztető tényezőt, elhanyagolást nem tapasztaltak a családsegítő szakemberek, amely indokolta tette volna gyermekvédelmi intézkedés kezdeményezését. A családok többsége elutazott, munkát vállalt, betegségre

hivatkozott a távolmaradása okaként. A családlátogatásokon tapasztaltak alapján az érintett kiskorúak élelmezése, ruházata és lakáskörülményei alapvetően biztosítottak. A szülők nem tanúsítottak elhanyagoló nevelési attitűdöt. A 10 érintett család közül 3 családot a MESZEGYI Család- és Gyermekjóléti Szolgálat alapellátás keretében gondoz, 7 család nem áll rendszeres gondozás alatt.

3.3. AZ ÖNKORMÁNYZAT RENDELETÉBEN – ÖNKÉNT VÁLLALT – PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK ISMERTETÉSE

A Gyvt. 18. § (2) bekezdése felhatalmazza a települési önkormányzat képviselő-testületét, hogy a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint a gyermek és fiatal felnőtt rászorultságára tekintettel pénzübeli támogatásokat állapíthasson meg.

Az Önkormányzat kiemelten fontosnak tartja a gyermeket nevelő családok, ezáltal a gyermekek szociális biztonságának megőrzését, ezért Rendeletében kifejezetten a gyermekek és fiatal felnőttek támogatásának céljából szabályoz támogatási formákat.

Azért, hogy az ellátásokat még több család igénybe tudja venni, a Közgyűlés a Rendeletet 2023. április 1-jei hatállyal módosította, többek között a jogosultsági jövedelemhatárok összegének emelésére vonatkozóan.

Továbbá új támogatási formaként bevezetésre került az iskolakezdési támogatás, amely a 18. éven aluli, nappali oktatásban résztvevő gyermekek családjai részére biztosít anyagi támogatást az iskolaszerek, oktatáshoz szükséges egyéb eszközök megvásárlásához.

2023. évben az Önkormányzat az alább felsorolt támogatásokat nyújtotta.

3.3.1. Életkezdesi támogatás

Életkezdesi támogatásra jogosult az a gyermek, akinek gondozó szülője a kérelem benyújtásakor rendelkezik Miskolc Megyei Jogú Város közigazgatási területén állandó bejelentett lakóhellyel, akinek a nevére Start-számlát nyitottak, és akinek családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg a mindenkori garantált bérminimum 150 %-át.

A támogatás összege egyszeri: 20.000.-Ft, amellyel - a gondozó szülő kérelmére - az Önkormányzat a Start-számla összegét a kincstári és természetes személy általi befizetésektől függetlenül kiegészíti.

3.3.2. Születési támogatás

A szülő a gyermek születésére tekintettel születési támogatásra jogosult, ha a kérelem benyújtásakor rendelkezik Miskolc Megyei Jogú Város közigazgatási területén állandó bejelentett lakóhellyel, az újszülöttet saját háztartásában neveli, gondozza, és akinek családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg a mindenkori garantált bérminimum 150%-át.

Az egyszeri támogatás összege: 20 000,- Ft.

A támogatás kiutalásán kívül az Önkormányzat a megállapító határozat mellé kedves gesztusként babázászlót és emléklapot is küld a jogosult szülők részére.

3.3.3. Gyermekétkeztetés térítési díj kedvezménye

A Gyvt. 21/B. § (2) bekezdésében meghatározott normatív kedvezményeken felül további kedvezmény állapítható meg annak a Miskolc közigazgatási területén bejelentett lakóhellyel rendelkező gyermeknek, akinek családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem összege nem haladja meg a szociális vetítés alap összegének 200 %-át.

3.3.4. Iskolakezdési támogatás

Iskolakezdési támogatásra jogosult - tanszer, íróeszköz és egyéb, az oktatáshoz szükséges eszközök beszerzési költségeihez való hozzájárulásként - az a szülő vagy más törvényes képviselő, aki a családjában nappali oktatás munkarendje szerint alap- vagy középfokú tanulmányokat folytató, 18. év alatti gyermeket nevel és családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének 200 %-át, gyermekét egyedül nevelő személy esetében a szociális vetítési alap összegének 250 %-át.

Az iskolakezdéshez szükséges eszközök költségeit a kérelmező nevére szóló számlával kell igazolni.

Az iskolakezdési támogatás összege: gyermekenként 10.000,- Ft, családonként maximum 30.000,- Ft, de nem haladhatja meg a számlával igazolt költségek összegét.

3.3.5. A menetrend szerinti helyi tömegközlekedés igénybevételéhez biztosított támogatás

A Rendelet szerint utazási támogatásra jogosult a Miskolc közigazgatási területén bejelentett lakóhellyel rendelkező, az oktatási-, nevelési intézmény azon alsó tagozatos tanulója, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy akinek családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem összege nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének 200 %-át. A támogatás mértéke a gyermekvédelmi kedvezményben részesülők részére a mindenkori tanuló bérletszelvény ellenértékének 100%-a, az egy főre eső jövedelem alapján részesülők számára a mindenkori tanuló bérletszelvény ellenértékének 70%-a.

A támogatás készpénzben történő kifizetésére utólag, az előző havi bérletszelvény intézménybe történő leadása ellenében, azzal egyidejűleg kerül sor. A támogatás megállapításának célja, hogy az Önkormányzat elősegítse többek között az oktatási-, nevelési intézmények megközelítését a szociálisan rászoruló, gyermekek részére, ezzel is biztosítva a közoktatási esélyegyenlőség megvalósulását.

3.3.6. Ifjúságvédelmi támogatás

Az ifjúságvédelmi támogatás azoknak a szociálisan hátrányos helyzetben lévő, felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytató, Miskolc közigazgatási területén bejelentett lakóhellyel rendelkező, 24. életévüket még be nem töltött fiatal felnőttek részére nyújt havonta rendszeres anyagi segítséget, akiknek családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem összege nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének 280%-át, ezzel növelve esélyüket a továbbtanuláshoz.

A támogatás havi összege a szociális vetítési alap összegének 25%-a.

3.3.7. Rendkívüli települési támogatás

Az Önkormányzat a helyi rendelet megalkotása során a rendkívüli települési támogatásra vonatkozó rendkívüli élethelyzetek meghatározásakor tekintettel volt a gyermekek érdekeire is. Támogatja az egy év alatti gyermek egészséges fejlődésének biztosítása érdekében az arra rászorult családok számára a vitaminok, tápszer, stb. megvásárlását.

A Gyvt. a családjából kiemelt gyermek számára speciális jogokat állapít meg, így azt a jogát, hogy korához, szükségleteihez igazodó teljes körű ellátásban részesüljön. Ennek érdekében biztosítani kell, hogy a gyermek a személyes kapcsolatait a családjából történt kiemelés követően is ápolhassa, ezért ehhez az Önkormányzat anyagi segítséget nyújt a kapcsolattartásra jogosult szülők részére.

Az egyes támogatási formában részültek száma

Támogatási formák	2023. év (megállapító határozatok száma)	Az önkormányzat által 2023. évben kiutalt összeg Ft-ban
Életkezési támogatás	29	580 000
Születési támogatás	83	1 660 000
Gyermekétkeztetési térítési díj kedvezménye	1	32 985
Iskolakezdesi támogatás	215	2 078 482
A menetrend szerinti helyi tömegközlekedés igénybevételéhez biztosított támogatás	68	1 569 250
Ifjúságvédelmi támogatás	4	92 625

Forrás: Miskolc M.J.V. PH. Szociális nyilvántartó rendszere

A Kulturális és Innovációs Minisztérium megbízásából a Nemzeti Kulturális Támogatáskezelő meghirdette a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer (továbbiakban: Ösztöndíjrendszer) 2024. évre vonatkozó pályázati fordulóját. A hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok felsőoktatásban való részvételének támogatása érdekében az Önkormányzat az Ösztöndíjrendszerhez csatlakozva 16 fő („A” típusú pályázó), pályázó miskolci állandó lakóhelyű fiatal tanulásának támogatásáról döntött.

Az „A” típusú pályázatot elnyert hallgatók 2 egymást követő tanulmányi féléven keresztül, az eddigi 5 000,- Ft/hó támogatás helyett 10 000,- Ft/hó önkormányzati támogatásban részesülnek majd.

---

4. Az Önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások

---

A gyermekjóléti alapellátások célja, hogy hozzájáruljon a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a családjából történő kiemelésének megelőzéséhez.

A személyes gondoskodás körébe tartozó gyermekjóléti alapellátásokat a Gyvt. 15. § (2) bekezdése sorolja föl, melyek az alábbiak:

- 1. a gyermekjóléti szolgáltatás** (család- és gyermekjóléti központ, család- és gyermekjóléti szolgáltatás),
- 2. a gyermekek napközbeni ellátása** (bölcsődei ellátás),
- 3. a gyermekek átmeneti gondozása** (gyermekek átmeneti otthona, családok átmeneti otthona),
- 4. gyermekek esélynövelő szolgáltatásai.**

A Gyvt. 94. § (1) bekezdése szerint a települési önkormányzat feladata a gyermekek védelme helyi ellátó rendszerének kiépítése és működtetése, a területén lakó gyermekek ellátásának megszervezése.

A feladatellátás 2023. évben is az Önkormányzat fenntartásában működő MESZEGYI útján történt.

A MESZEGYI-ben - szakmai és finanszírozási szempontok mentén - feladatcsoportonként önálló igazgatóságok működnek, melyek között egyértelműen elkülönülnek az alap- és a szakfeladatok, illetve a különböző célcsoportokat érintő - ezáltal eltérő szakmai kompetenciákat igénylő - feladatok.

A gyermekjóléti alapellátások feladatellátását az intézmény szervezeti felépítése alapján az alábbi szervezeti egységek látják el a felsorolt szolgáltatás céljára nyitva álló helyiségekben és telephelyeken, továbbá működési területeken.

4.1. A CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT SZAKMAI MUNKÁJÁNAK ÖSSZEGZŐ BEMUTATÁSA

A MESZEGYI Család- és Gyermekjóléti Alapellátások részeként 2016. január 1-től önálló szakmai egységként működik a Család- és Gyermekjóléti Központ (a továbbiakban: Központ), amely a hatósági feladatokhoz kapcsolódó, gyermekek védelmére irányuló tevékenységeket, valamint a speciális szolgáltatásokat biztosítja a Miskolci járás területén.

Személyi feltételek

A Központ teljes szakmai létszáma 2023-ban 92 fő volt, melyből 1 fő intézményvezető, 32 fő esetmenedzser, 41 fő óvodai-iskolai szociális segítő, 11 fő tanácsadó, 5 fő szociális asszisztens, 2 fő fogyatékosügyei tanácsadó. A tavalyi évben 1 fő jelzőrendszeri tanácsadó végzett koordinatív szerepet a jelzőrendszer működtetésében és további 3 fő utcai szociális munkás, valamint 2023.09.01-től 2 fő foglalkoztatásügyi tanácsadó látta el a speciális szolgáltatások biztosítását az illetékességi területen.

A szakmai létszám feltételek megfelelőek. Folyamatosan ellenőrzik, hogy az esetmenedzserek leterheltsége közel azonos legyen (esetszám és területi felosztás alapján). Az elmúlt év folyamán több új dolgozót kellett betanítani az esetmenedzserei munkakörbe.

A legnagyobb problémát továbbra is az jelenti, hogy a felvételre jelentkezők többsége korábban nem a gyermekvédelem területén dolgozott, vagy egyáltalán nem rendelkezik munkatapasztalattal. Minden esetben megtörténik a kollégák szakmai felkészítése és hosszabb távú mentorálása, de az esetmenedzserei munka sokszor nehéz helyzet elé állítja az új szakembereket mind a javaslattevételek esetében, mind társszakmabeli kollégákkal való együttműködésben.

A Központ kollektívája nyitott az új kollégák befogadására, de fontos hangsúlyt fektetnek az értékes szakmai tapasztalattal rendelkező munkatársak megtartására is, hogy hosszú távon a szakmai munka minőségét meg tudják őrizni.

Tárgyi feltételek

A Központ önálló szakmai egységként működik a Miskolc, Mátyás király u. 15. alatt. A szakmai egység 900 m²-es alapterületen 13 munkatársi szobával, két fogadó helyiséggel, közösségi szobával, váróval és megfelelő számú mosdóhelyiséggel rendelkezik. A Központ rendelkezik a szakmai tevékenységhez szükséges tárgyi feltételekkel. A járási feladatok ellátásához 2 intézményi gépjármű áll rendelkezésre. 2018. év szeptemberétől a család- és gyermekjóléti központok feladatai bővültek az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységgel, így egy újabb gépkocsi beszerzésére volt lehetőség a napi feladatok hatékony elvégzése céljából, közös használattal az esetmenedzserek és óvodai-szociális segítők számára.

Ellátási terület

Magyarország legnépesebb járása 249 563 fő lakosságával. Területén 55 377 fő a 0-18 éves korosztály száma.

A Miskolci Járásban 1 megyei jogú város, 6 város, 2 nagyközség és 30 község található. A járás lakosságának közel 2/3-a Miskolc városban él.

Járási székhelye: Miskolc

Járási illetékességi területe: Alsózsolca, Arnót, Berzék, Böcs, Bükkaranyos, Bükkzentkereszt, Emőd, Felsőzsolca, Gesztely, Harsány, Hernádkak, Hernádnémeti, Kisgyőr, Kistokaj, Kondó, Köröm, Mályi, Miskolc, Nyékládháza, Onga, Ónod, Parasznya, Radostyán, Répáshuta, Sajóbáony, Sajóecseg, Sajóhidvég, Sajókápolna, Sajókeresztúr, Sajólád, Sajólászlófalva, Sajópálfala, Sajópetri, Sajósenye, Sajóvamos, Sóstófalva, Szirmabesenyő, Újcsanólos, Varbó települések közigazgatási területe.

Járás területe

A Miskolci járáshoz 38 település és Miskolc tartozik.

A járás területén az esetszámok nagyon változóak. Vannak települések, ahol nagyon kevés a hatósági feladatok száma (pl. Bükkzentkereszt, Répáshuta, Arnót, Bükkaranyos, Kisgyőr, Harsány, stb.), viszont több olyan település van, ahol nagyon magas az esetek száma (Köröm, Sajóbáony, Onga, Sajóhidvég, Berzék, Hernádkak, Alsószolca, Felsőszolca, Emőd, Böcs, Ónod). A járásban a településeken egy-egy esetmenedzser dolgozik, kivétel Köröm települése, ahol két esetmenedzser látja el a magas esetszámban megjelenő feladatokat. A járási területen dolgozó esetmenedzserekhez több település is tartozik, esetszámtól függ, ki hány települést lát el.

Az ellátott terület gyermekvédelmi jellemzői

A járás bizonyos településein - jellemzően a romák által lakott, a település szélén álló utcákban - lakók életkörülményei és szociális helyzete a legnehezebb. A családok többségénél a szülők alacsony iskolázottsága a jellemző, így nehezebben találnak munkát. A kliensek életvitele, életmódja eltér a társadalmi normáktól. Az itt élő családokban gyakori, hogy a gyerekek is csak a nyolc osztályt végzik el. Alacsony iskolai végzettségük miatt elsősorban az önkormányzatnál közfoglalkoztatásban dolgoznak, ami szerény jövedelmet biztosít. A férfiak gyakran vállalnak munkát az építőiparban, jobb esetben napi bejelentéssel dolgoznak. A hideg idő beálltával egyre kevesebb munkalehetőségük van. Gyakori, hogy a fiatalok korán családot alapítanak, és gyermekeik kis korkülönbséggel születnek. A szülők folyamatos anyagi problémával küzdenek. Egy családi háznál több család is él egy-egy szobában. Vízet a közkútról hoznak, általában sparhelttel fűtenek és azon is főznek. Téli időszakban problémát okoz a tűzifa beszerzése. A lakóházak állapota erősen romlott, sok ház életveszélyes állapothoz közelít. Sok helyen még kinti WC sincs, az udvar több háznál nincs körbe kerítve. Sokszor előfordul a hátrányos helyzetű családok körében a különböző „olcsó, szintetikus drogok” használata a szülők és gyermekek körében egyaránt.

2023. évben megjelenő veszélyeztető tényezők, gyermekvédelmi problémák tekintetében

A területen élő családok esetében jelentkeznek a nevelési problémák, családon belüli konfliktusok, anyagi problémák, elégtelen lakáskörülmények, fizikai és lelki elhanyagolás, bántalmazás, a szülők alacsony iskolai végzettsége, munkanélküliség, igazolatlan iskolai, óvodai hiányzás, iskolai kirekesztés, magatartásbeli gondok az iskolában, szülők szenvedélybetegsége, fiatalkorúak bűnelkövetése, szexuális bántalmazás, szülők közötti bántalmazás, szülők értelmi fogyatékosága, gondozatlan terhesség, kiskorú gyermekvállalása, higiénés problémák, szülő agresszív viselkedése, antiszociális viselkedés, családszerkezeti problémák (több generáció, több szülő él együtt, a szülői felügyeleti jog rendezetlensége), mentális, pszichiátriai problémák, pszichoaktív szerek használata a településeken (árulás, fogyasztás), koldulás (szülő és gyermek részéről)

Megjelenő új problémák

Az előző évhez képest emelkedett a bántalmazás száma, melyhez alkohol és pszichoaktív szerek fogyasztása is társul. Gyakori a kiskorúak terhessége és a magatartásproblémák, csavargás, igazolatlan hiányzás, illetve a gondozatlan terhességek, pszichoaktív szerek

megjelenése a fiatalok és családjaik körében. Kapcsolati erőszak is egyre gyakoribb, de előfordul a szexuális abúzus és a koldulás a gyermekeknél.

Az energia és élelmiszer árak emelkedéséből adódóan súlyosbodott a megélhetési probléma. A lakóépületek állaga romlik. Van olyan település, ahol orvosi ellátást csak helyettesítéssel tudnak biztosítani. Ez a helyzet viszont rontja az ott élő kiskorúak életésélyeit és sérül azon joga, hogy megfelelő orvosi ellátást kapjon.

Miskolc városában a lakosság számának nagyságával arányosan magasabb számban jelennek meg a hatósági intézkedéssel érintett gyermekvédelmi ügyek, de arányaiban nem haladja meg az esetszám a járásban tapasztalható átlagot.

A nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak aránya továbbra is magasan felülreprezentált az országos átlaghoz képest. A veszélyeztetettség elsősorban környezeti, magatartási, egészségügyi és anyagi okokra vezethető vissza. A környezeti okok között szerepel iskolai hiányzás, elhanyagolás, lakhatási problémák, illetve a különböző szenvedélybetegségek a szülőknél. Gyakran megjelenik a háttérben több probléma, aminek csak a következménye az iskolai hiányzás, lemorzsolódás. A halmozottan hátrányos helyzet, az alulszocializált szülői környezet, szülők alacsony iskolai végzettsége, a kielégítetlen fizikai szükségletek, a szeretetkapcsolatok nélkülözése, az oktatási intézmény intoleranciája a nehezebben kezelhető tanulókkal szemben mind olyan veszélyeztető tényező, melynek következménye a rendszertelen iskolába járás és az iskolai lemorzsolódás.

Több esetben fordult elő bántalmazás miatti veszélyeztetettség, amely súlyosságánál fogva nagyobb figyelmet kap.

Egyre nagyobb esetszámban jelennek meg a kapcsolattartási ügyek. Ezeknél az eseteknél gyakran tapasztalható a szülői ellen-nevelés, a szülők rivalizálása, a kapcsolati játszmák megjelenése, melyeknek elszenvedője a gyermek. Az ilyen esetek esetmenedzselése komoly odafigyelést és kompetencia határokon túli ismereteket és tudást kíván az intézmény szakembereitől.

Területenkénti jellemzők

Miskolc területe

Miskolcon a MESZEGYI család- és gyermekjóléti szolgáltatást biztosító 4 területi szolgáltatási központjának ellátási területével megegyező körzet szerint végzik az esetmenedzseri tevékenységet.

1-2. körzet: Diósgyőri–Vasgyári Területi Szolgáltatási Központ és Fazola úti Területi Szolgáltatási Központ ellátási területe: *Mexikóvölgy, Újgyőri Főtér és környéke, Vasgyár, Komlóstető, Tartárdomb, Bükkszentlászló, Lyukóvölgy, Pereces, Diósgyőr*

A lakókörnyezet jelentősen eltérő képet mutat: a telepi részekről a középosztály elegáns lakóparkjáiig.

A lyukóvölgyi - perecesi terület nagy részében a kis családi házakban több generáció él együtt. A komfort nélküli lakások közmű ellátottsága nincs megoldva. A vizet a közkútról hordják, csatornahálózat nincs, a csapadékvíz elvezetése nem megoldott. A lakások többsége vizes, dohos, egészségtelen. Áramellátottság a lakott területeken közel 100%-os. A lakosság összetétele a rendszerváltást követően igen heterogén lett. A gazdálkodó őslakosok mellé

beköltöztek Miskolcra és a vidéki falvakból a létfenntartási problémákkal küzdő szegény lakosok és azok a telkesek, akik az egyre emelkedő közmű és banki kölcsönök elől menekültek erre a területre.

Lyukóvölgy az ország egyik legnagyobb szegregátumának mondható. A szociális és gyermekvédelmi problémák itt olyan nagy mértékben jelentkeznek, hogy a két területi szolgáltatási központ között felosztva szervezik meg a szolgáltatást a területen. A szegregátum a városon kívül, dombos környezetben helyezkedik el. A völgyben nincs iskola, óvoda, bolt, de még utcanevek sincsenek, helyrajzi számok találhatóak a házakon. Gyakran ez a jelölés is hiányzik, így nagyon nehézkes a tájékozódás. Több mint négyezer ember lakja ezt a 6 kilométer hosszan elterülő városrészt. Elsősorban hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű családok élnek itt. A mélyszegénységben élő családok értékrendje és életmódja a társadalmi normáktól eltérőek. Az itt élő családokban a családfenntartók alacsony iskolai végzettsége jellemző, a munkaerő-piacról kiszorultak, gyakran megjelenik a korai gyermekvállalás, a deviáns viselkedésformák és a kriminalizáció már egyre fiatalabb korban jelen van. Régi elhagyott vikendházakban húzzák meg magukat az ott lakók albérletben, vagy szívességi lakáshasználóként. Vezetékes víz kevés helyen van. Az egy családra jutó gyermekszám magas, egy családon belül általában 4-6 gyerek születik, de sok esetben akár 10-12 kiskorú is él egy családban. Sok család bevételi forrása a családi pótlék és az alkalmi munkákból származó jövedelem. Nagyon sok az igazolatlan óvodai, iskolai hiányzás.

A Diósgyőri, Kiliáni, Bulgárföldi lakótelepeken és a környékén kiépült családi házas övezetekben leginkább saját tulajdonú, illetve önkormányzati lakásokban élnek a családok. A nyugdíjas lakosok aránya a felnőtt lakosság körében igen magas. A felnőtt lakosokhoz képest a gyermekek száma alacsony. Az infrastruktúra és az intézményhálózat kiépített. Könnyen megközelíthető az orvosi rendelő, a posta, az iskola, az óvoda, a bölcsőde és a boltok is. Ezek a területek túlnyomó részt kedvezőbb anyagi helyzetben élők laknak, akiknek jobb a lakhatási körülményeik és az egészségi állapotuk. Ugyanakkor fontos feladat lenne a panelházak rekonstrukciója, ezzel az ott élők körülményeinek javítása, ingatlanjuk értékének emelése.

2023. évben megjelenő veszélyeztető tényezők, gyermekvédelmi problémák tekintetében: Szülői elhanyagolás (fizikai és érzelmi), szerhasználat (alkohol, tudatmódosító szerek), iskolai-óvodai hiányzások (magas számú igazolt és igazolatlan hiányzások), gondozatlan terhesség, kiskorú terhesség, vándorló életmód, védőnővel nem megfelelő együttműködés, a családsegítővel, vagy esetmenedzserrel nem megfelelő együttműködés, anyagi, megélhetési, lakhatási problémák, család életviteli problémái, anómiás nevelési attitűd, alapvető higiénés problémák, munkanélküliség, egészségügyi elhanyagolás (tetvesség, rüh, ótvar, asztma, hepatitis, TBC, Szifilisz, dohányzás), csavargás, normaszegő életmód, bántalmazás, szabálysértési eljárások, bűncselekmény elkövetése kiskorúak részéről, anyagi problémák, mentális problémák, alulképzettség. Sok családnál megjelenik a munkanélküliség, mentális probléma, pszichiátriai betegség, a szülők alacsony iskolai végzettsége, lakcímkártya hiánya.

Megjelenő új problémák

Az előző évhez képest a problémátípusok nem változtak. A meglévő problémák halmozódnak a családoknál és egyre több családnál fordulnak elő. Az igazolatlan hiányzások

száma kiugróan magas. Az iskola ilyen irányú jelzései sok esetben nem az előírt óraszámoknál érkeznek, hanem általában 50-100 óra igazolatlan hiányzás után, illetve a tanév végén.

3. körzet: Avasi Területi Szolgáltatási Központ területe: Avasi városrész és környéke, Hejőcsaba, Görömböly, Tapolca, Pingyom, Vargahegy, Muszkás telep, Csermőke dűlő, Avasalja

Az avasi lakótelepen élő családok összkomfortos panel építésű lakásokban élnek. Jó az infrastrukturális ellátottság, buszmegálló, boltok, iskolák, óvodák jól megközelíthetők. Az itt megjelenő problémák nem elsősorban anyagi természetűek. Inkább jellemző a szülők pszichiátriai problémája, illetve a családi konfliktusok. Jellemző még az igazolatlan óvodai és iskolai hiányzás. Az Ökumenikus Segélyszervezet Családok Átmeneti Otthona szintén az Avas lakótelepen található, ahol lakik néhány, az intézmény által gondozott család. Ezeknél a családoknál leginkább anyagi, pszichiátriai és életvezetési problémák jellemzőek. Az ellátási területen lévő szegregált területek közé tartozik a Tóth sor, a Muszkás oldal dűlő és a Ruzsini út. Ezekben a helyeken félkomfortos és komfort nélküli házakban laknak a családok, a vizet a közkútról hordják. Az itt lakó családoknál igazolatlan iskolai, óvodai hiányzás, iskolai magatartási problémák, valamint egyes családoknál higiénés problémák és kiskorú várandósság jellemző. Pingyom korábban hétvégi házas övezet volt, jelenleg főként hátrányos helyzetű családok lakják ezeket a téliesített, kis alapterületű házakat. A családok a vizet a közkútról hordják, illetve egyes helyeken fűt kutakból nyerik, általában csak az áram van bevezetve. Jellemzően fával fűtenek.

Legjellemzőbb problémátípusok, a hatósági intézkedések fő okai

Megjelenik az ellátásunkban lévő családok körében a fizikai és egészségügyi elhanyagolás, higiéniai problémák, anyagi problémák, szülők alkoholproblémája, családon belüli erőszak, szülők pszichiátriai betegsége, külön élő szülők közti konfliktus, valamint 50 órát meghaladó igazolatlan iskolai hiányzás, óvodai hiányzás, deviáns, normaszegő magatartás, nevelési problémák, lopás, garázdaság.

4. körzet: Belvárosi Területi Szolgáltatási Központ területe: Szentpéteri kapu, Víkend telep, Zsarnai telep, Győri kapu, Bábonyibérc, Bábonyibérc Újtelep, Galagonyás utca, Kis-Ágazat dűlő, Szondy telep, Sajószigeti út, Gizella utca, Selyemrét, Baross Gábor utca, Hunyadi utca, Mátyás király utca, Tetemvár, Belváros, Vörösmarty lakótelep, Békeszálló telep, Martinkertváros, Szirma

Az ellátási terület egyes részein halmozottan hátrányos helyzetben élő családok gondozása történik. Ezeknél a családoknál gyakori a szülők alacsony iskolai végzettsége, sok esetben hiányzik a 8 osztályos általános iskolai végzettség, így a munkaerőpiacon nem találnak megfelelő munkát. Ezeknél a családoknál megfigyelhető az iskolai lemorzsolódás. Gyakori a lányok esetében a korai gyermekvállalás, valamint szintén korán jelentkeznek a fiataloknál a normaszegő, deviáns magatartás megnyilvánulása. A területen az esetek túlnyomó része a külterületi részekről (Kis-Ágazat dűlő, Bábonyibérc, Galagonyás sor, Rózsás dűlő, Forrásvölgy, Tetemvár) kerül ki. Nagycsaládosokról van szó, a szülők több gyermeket nevelnek, előfordul 10-11 gyermekes család is. Az anyák általában nem dolgoznak, fő bevételi forrásuk a gyermekek után kapott támogatásokból származik, míg a teljes családok esetében az apák/nevelőapák többsége alkalmi munkából, főként építőipari betanított munkából szerzi jövedelmét, elsősorban ingázással (pl. Budapest, Szeged, esetleg külföld).

2023. évben megjelenő veszélyeztető tényezők, gyermekvédelmi problémák tekintetében: igazolatlan iskolai, óvodai hiányzás, nincs megfelelő felszerelése a gyerekeknek az iskolában, iskolai kirekesztés, erőszak, nem megfelelő lakókörülmények, higiénés problémák, egészségügyi problémák, magatartás problémák, nevelési problémák, szülői elhanyagolás, kortárs csoport negatív hatása, bántalmazás gyanúja, a szülők nem megfelelő életvitele, anyagi nehézségek, a szülők külön válása után kapcsolattartási problémák, szülők közötti konfliktusok, a különélő szülők közötti nehézkes kommunikáció, fiatalos gyermek öngyilkossági kísérlete, testi, lelki, szexuális bántalmazás, fiatalos tekintetében dohányzás, drogfogyasztás, csavargások, szabálysértések, pszichiátriai és mentális betegségek.

Esetmenedzseri tevékenység hatékonysága

Az esetmenedzseri munka hosszú távú, komplex pszichoszociális segítő tevékenység, amely jelentős időráfordítást, intenzív segítő munkát, megfelelő szakmai kvalifikációt és kompetenciát feltételez. A Központ szolgáltatásainak biztosításával az a cél, hogy a működési területen élő, szociálisan hátrányos helyzetű, egészségügyi, mentálhigiénés állapotuk miatt rászorult emberek intézményi szolgáltatások keretében ellátásban részesüljenek. Céljuk továbbá a gyermekek törvényben foglalt jogainak érvényesítéséhez, a szülői köteleességek teljesítéséhez, a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséhez és megszüntetéséhez nyújtott széleskörű, szükség esetén alternatív eszközöket is alkalmazó szociális munka. A kliensek jelentős részéről együttműködés tapasztalható, a megbeszélte időpontban elérhetőek, megjelennek, telefonon vagy személyes találkozás során tájékoztatást nyújtanak a család helyzetéről, illetve a gondozási-nevelési tervben meghatározott feladatokat igyekeznek teljesíteni. Az esetmenedzser igazán az ellátórendszer tagjainak szoros együttműködésével válhat hatékonyá, ami a területen jól működik. Az esetmenedzseri munka hatékonyságát az ellátási területen élő ellátottakra jellemző gyakori tartózkodási hely megváltoztatása nehezíti, hiszen egy család gondozásába több szakembernek be kell vonódnia, így nehezebb a folyamatot az elejétől a végéig nyomon követni.

4.1.1. Szakmai munka bemutatása

⇒ Koordináció

A szakmai tevékenység végzése 39 településen jól átgondolt szervező munkát igényel. A járás településeinek ellátásához két intézményi gépjármű áll rendelkezésre, melyet a jelenlegi beosztás szerint a Központ esetmenedzserének fele használ 38 település ellátására.

Miskolc nehezen megközelíthető területein lehetőség van az intézmény más gépjárművének használatára.

A feladatok közé tartozik a család- és gyermekjóléti szolgáltatókkal, oktatási-nevelési intézményekkel, védőnőkkel való kapcsolattartás, esetkonferenciákon, szakmaközi megbeszéléseken való részvétel, a családok lakóhelyén történő megjelenés, a gyermekek kapcsán érintett társintézményekkel történő ügyintézés, szociális diagnózis készítése, fogyatékosügyi tanácsadók megyei szintű feladat ellátása.

⇒ **Adminisztratív tevékenység**

A hatósági intézkedéssel érintett kiskorúak tekintetében több kötelező nyilvántartási rendszert vezetnek.

- **„Gyermekeink védelmében” adatlap rendszer**

Az elektronikus nyilvántartási rendszer a Gyvt. és végrehajtási rendelete, valamint az adatkezelésre vonatkozó jogszabályok alapján 2021. július 1-től került bevezetésre a család- és gyermekjóléti szolgáltatás területén. A gyermekvédelmi szakellátással, gyámhivatalokkal közös használatú online felületen kerül rögzítésre a szakmai dokumentáció, mely alkalmas arra, hogy a gyermekvédelmi rendszerbe került gyermekek útja végig kísérhető legyen az ellátások mentén.

- **KENYSZI**

A speciális szolgáltatásban (pl. pszichológiai, jogi tanácsadás, kapcsolattartási ügyelet) részesülőket a Magyar Államkincstár által működtetett országos informatikai rendszerben rögzítjük.

- **ANYL**

A gyermekvédelmi törvény rendelkezései szerinti adatok nyilvántartása történik elektronikus formában.

- **Iktatás**

A beérkező leveleket elektronikus iktatással két rendszerben (Miskolc, illetve Miskolci Járás települései) külön iktatják, így meggyorsítva a beérkező nagy mennyiségű hivatalos dokumentumok rendszerezését és továbbítását.

- **Regisztrációs**

A Központban regisztrációs rendszerben tartják nyilván az ellátásban lévő kiskorúak adatait, mely megkönnyíti az ügyek beazonosítását, a családok nyomon követését a gyermekvédelmi rendszerben.

A szakmai munka jellemzői

A Központ – járási szintű feladatok körébe tartoznak:

- speciális szolgáltatások biztosítása,
- gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó hatósági feladatokhoz kapcsolódó szakmai tevékenység,
- járási szintű jelzőrendszeri tevékenység,
- módszertani támogatás,
- óvodai-iskolai szociális segítség,
- szociális diagnózis készítése
- fogyatékosügyei tanácsadás.

Speciális szolgáltatások

A Központ **speciális szolgáltatásait**, a szolgáltatások biztosítását koordinátor hangolja össze. A speciális szolgáltatások koordinátora elkészíti a speciális szolgáltatások éves munkatervét, a tanácsadók heti/havi munkarendjét, kapcsolatot tart és együttműködik a járás területén működő család és gyermekjóléti szolgálatokkal, biztosítja az egyes szolgáltatásokhoz való hozzáférést a járás lakossága számára.

Jelzőrendszeri tanácsadói tevékenység

Az NM. rendelet 10.§. (1) bekezdés szerinti feladatok – veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszeri munka – ellátása, illetve járási szintű koordinálása érdekében jelzőrendszeri tanácsadó végez szakmai tevékenységet a járásban.

Szakmai támogató tevékenység

A Központ a járás területén működő család- és gyermekjóléti szolgálatok szakemberei számára havi rendszerességgel esetmegbeszélő csoportot tart (a családsegítők szakmai létszáma alapján 2 esetmegbeszélő csoport került kialakításra), továbbá szükség és igény szerint szakmai konzultációt biztosít (mely lehet egyéni és team formában megtartott).

Hatósági beavatkozáshoz kapcsolódó szakmai feladatok

A gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó hatósági beavatkozásokhoz kapcsolódó szakmai feladatokat az esetmenedzserek látják el. A járást – földrajzi, közlekedési sajátosságok figyelembevételével, valamint az esetszám alapján – körzetekre osztották. Az esetmenedzserek a területfelosztás alapján körzetekben látják el feladataikat, ellátási területükön szoros, együttműködő kapcsolatot építenek ki a családsegítő kollégákkal, szolgáltató intézményekkel, védőnőkkel, gyermekorvosokkal, pártfogó felügyelőkkel, iskolákkal, óvodákkal, az eset kapcsán illetékes hatóságokkal. A gondozási-nevelési tervben foglaltak szerint szervezik, koordinálják a segítő folyamatot és ellenőrzik a gondozási-nevelési tervben foglaltak teljesülését.

Az esetmenedzserek ellátási területükön – a helyi szolgáltatóval/intézménnyel egyeztetve – meghatározott időkeretben fogadóidőt tartanak, biztosítva ezzel, hogy az igénybe vevők számára helyben is elérhetőek legyenek.

Esetmenedzseri tevékenység

Szakmai feladataikat a Gyvt. 40/A.§ (2) b. pontja és a végrehajtási rendelet, az NM rendelet 28-33.§ határozza meg.

Ennek értelmében az esetmenedzser a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet lát el, amelynek keretében

- javaslatot készít a veszélyeztettség mértékének megfelelően a gyermek védelembé vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére;
- együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnismétlés megelőzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását;
- a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében szociális segítőmunkát koordinál és végez - az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve - a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához;

- utógondozást végez - a gyermekvédelmi gyámmal együttműködve, a Gyvt. 86. § (1) bekezdés f) pontjában foglaltak szerint - a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez;
- védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, szociális segítőmunkát koordinál és végez, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet készít.

Hatósági intézkedéshez kötődő eszményvezési tevékenység 2023-ban

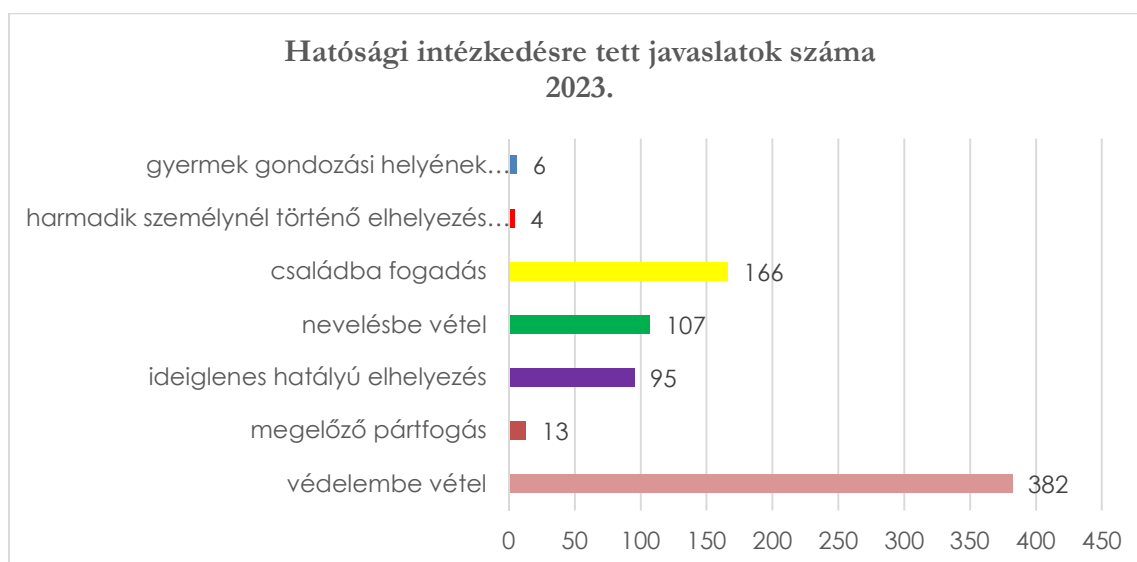
A járásban működő gyermekekkel foglalkozó intézményekkel, jelzőrendszeri tagokkal személyes kapcsolatokat sikerült kiépíteni, melyek segítségével a kommunikáció zökkenőmentessé vált a területen. A társszakmák szakemberei ismerik az eszményvezéseket a területen, tudják milyen esetben forduljanak hozzájuk.

Az ellátási körzetekben szerzett tapasztalatok alapján szükség volt a körzetek átszervezésére. Egy nagyobb vagy nehezen ellátható területet több kollégára bíztak, vagy egy-egy területen csökkentették az eszményvezések számát, illetve, ha szükséges volt egy-egy településen, eszményvezés csere történt. Az eszményvezések leterheltségét folyamatosan ellenőrzik, nyomon követik.

Miskolcon 4 körzetben, a járás településein 14 körzetben végzik a munkát, összesen 32 eszményvezéssel.

Gyermekevédelmi hatósági intézkedések

2023-ban 2021 kiskorú esetében végeztek eszményvezési tevékenységet hatósági intézkedés mellett a Miskolci járás egészében. Az elmúlt évben külön élő szülőnél történő ideiglenes hatályú elhelyezés kezdeményezésére és családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására nem került sor.

Védelembé vétel

Fő okok

⇒ Iskolai, óvodai hiányzás

A gyermekvédelmi hatósági intézkedések vezető oka az 50 órát meghaladó igazolatlan hiányzás, mely esetben 16 év alatti kiskorút érintően nincs mérlegelési lehetőség a védelembé vétel tekintetében. Ezeknél az eseteknél nincs idő a megfelelő beavatkozásra a család- és gyermekjóléti szolgálatok részéről, mert az első jelzés általában már az 50 órát meghaladó hiányzásokról érkezik. Egyre több esetben még később – akár több száz órás hiányzás esetén – küldi az iskola a jelzést, amikor már prevencióra nincs lehetőség. Nagyon sok esetben nem történik meg a jogszabályban meghatározott 10 órás, 30 órás iskolai igazolatlan hiányzás jelzése, óvodás korú gyermek tekintetében 5 és 10 napnál kell jogszabály szerint jelzéssel élni.

⇒ Elhanyagolás

A védelembé vétel okának másik nagy csoportja a súlyos elhanyagolás, amikor a szülő a gyermeket testileg, lelkileg, egészségi szempontból nagy mértékben veszélyezteti. Ezek az esetek nagy százalékban a család- és gyermekjóléti szolgálatok, védőnők, oktatási-nevelési intézmények jelzésére, kezdeményezésére kerülnek a Központ látókörébe.

⇒ Lakhatás

Szintén magas számú a védelembé vétel azok körében, akiknél a lakhatási körülmények olyan veszélyeztetőek, hogy a gyermek érdeke megkívánja a megerősített gyermekvédelmi támogatást. A lakhatás szempontjából egyre kilátástalanabb a helyzet a járásnak azokon a részein, ahol a halmazottan hátrányos helyzetű lakosság aránya növekszik, lakhatásra alkalmas ingatlanok azonban nem épülnek, nincs elegendő szociális bérlakás, szükséglakás, melyek a helyzet pozitív irányú elmozdulását elősegítenék. A védelembé vett kiskorúak magas arányban lakhatásra kevésbé alkalmas ingatlanban élnek. A gyermekek nagy részének nincs lakcímkártyája, mely mind az oktatási intézményekbe való beíratását, mind az egészségügyi ellátását veszélyezteti.

Mivel a veszélyeztető tényezők egymást erősítik, így a lakhatási gondokból egy idő után súlyos testi és lelki elhanyagolás következhet be. A rossz lakókörnyezet súlyosan veszélyezteti a gyermekek testi épségét, az ingerszegény életmód a kiskorúak lelki fejlődését akadályozza. A védelembé vételek okaként a szegregátumokban az óvodai, iskolai hiányzások mellett az elhanyagolás, a nem megfelelő higiéniai körülmények, oltás elmaradás, korai terhesség, gondozatlan terhesség, a gyermekek nem megfelelő ellátása, táplálása, téli időszakban a tüzelő hiánya, illetve a szerhasználat jelenik meg.

⇒ Nevelési problémák

A védelembé vett kiskorúak szülei sok esetben képtelenek a gyermekeikkel kapcsolatos nevelési teendőket ellátni. A gyermekekről történő fizikai gondozási teendők kimerítik a szülői feladatkört, a gyermekek a szocializációs mintákat a nevelési-oktatási intézményben tapasztalják meg, amennyiben rendszeresen látogatják azt. A szülők legtöbbször maga sem tapasztalta meg a következetes nevelést, ezért nem tudja, hogyan kellene gyermekeit a társadalmi elvárásoknak megfelelően nevelni. A szülők legtöbbször nem rendelkezik munkaviszonnyal, az életükben nincs napirend, életüket nem tervezik, azt csak az adott nap kihívásainak megfelelően élik. Sajnos a problémák akkor kerülnek a gyermekvédelem látókörébe, amikor a nevelés hiánya már visszafordíthatatlan, vagy nagyon lassan bekövetkező eredményeket tud hozni. Ezeknél az eseteknél az iskola elhagyás, lemorzsolódás, korai gyermekvállalás figyelhető meg.

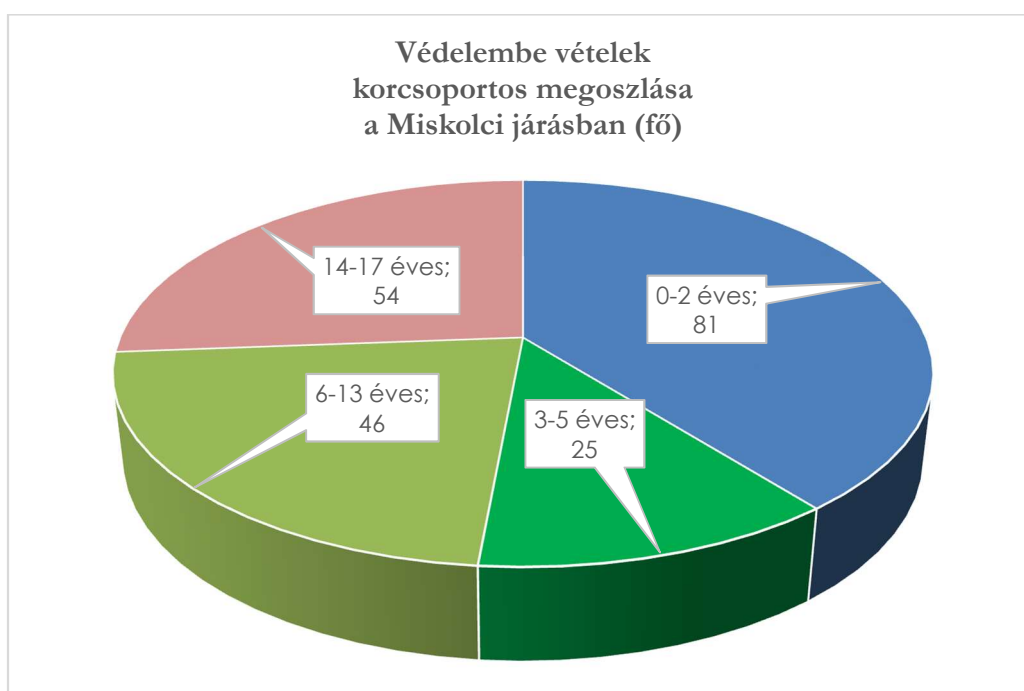
Nagyon nagy segítséget jelentett a 2018. szeptemberében beinduló óvodai-iskolai szociális segítői tevékenység a nevelési hiányosságok időben történő felismerésében.

⇒ **Kapcsolattartási konfliktus elvált szülők esetében**

Az elmúlt években sok esetben történt védelembe vétel a szülők válása után jelentkező súlyos kapcsolattartási konfliktus, gyermeket veszélyeztető helyzet miatt. A szülők közötti személyes konfliktusokat az esetek többségében nem tudja a gyermekvédelmi rendszer megoldani, mivel az erre a célra biztosított szolgáltatások (pl. a mediáció) önként vehetők igénybe. Elsősorban magasabb iskolai végzettséggel rendelkező szülők kerülnek ebbe a körbe.

Védelembe vételek száma

2023. évben 1069 kiskorú esetében végeztek esetmenedzselést védelembe vétel mellett.

Ideiglenes hatályú elhelyezés

A Miskolci járásban az országos átlaghoz képest nagyon magas az ideiglenes hatályú elhelyezéssel kiemelt kiskorúak száma. **2023. évben 206 esetben** került sor kiemelésre. Az okok több tényezőre vezethetők vissza.

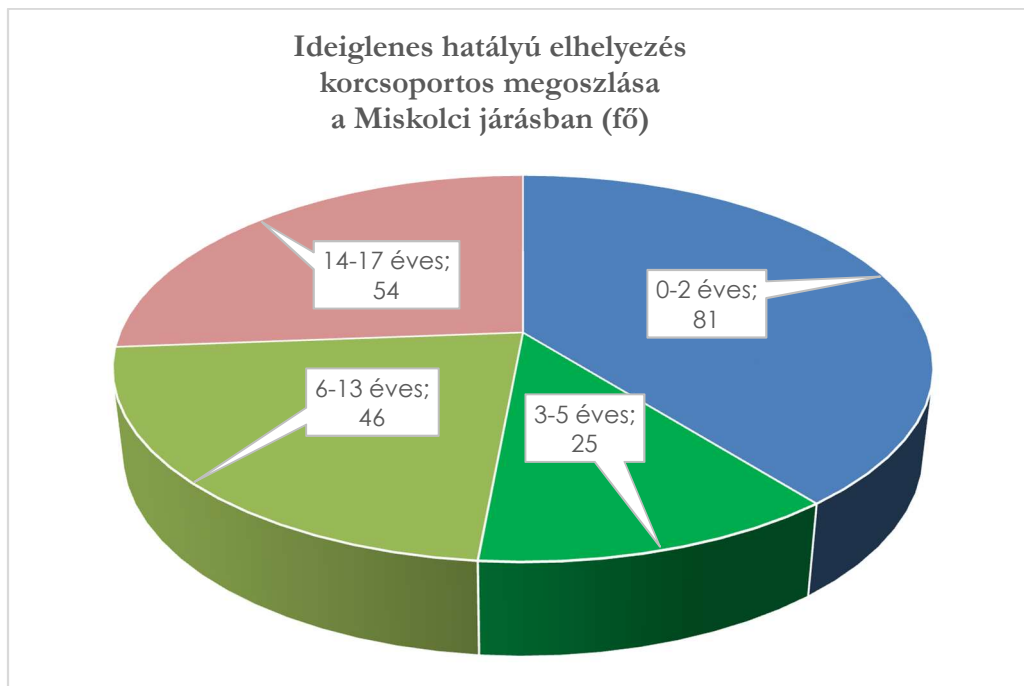
A családok vándorló életmódja súlyosan veszélyeztető körülmény. A szülők együttműködési készségének hiánya is sok esetben problémát jelent. A súlyos fizikai, lelki elhanyagolás, a kiskorú óvodai, iskolai tankötelezettségének nem teljesítése fokozott veszélyeztetettséget jelent.

Súlyos problémát jelent a szülők és/vagy kiskorúak alkohol és/vagy drogfogyasztása. Gyógykezelésük szinte lehetetlen, mivel önkéntességen alapul, melyet a legtöbb esetben nem vállalnak.

A lakhatási és higiéniai problémákkal érintett családok körében az újabb és újabb gyermekvállalás is okozza az ideiglenes hatályú intézkedések kezdeményezését. A lakhatási problémák megoldása egyre nehezebb. Magas az újszülött haza nem adhatósága miatti

ideiglenes hatályú elhelyezésre tett javaslat. A családok átmeneti otthonai általában telt házzal üzemelnek, így lehetőség sincs alapellátás keretében ezeket a helyzeteket kezelni. A járásban a MESZEGYI saját családok átmeneti otthonában és gyermekek átmeneti otthonában történő átmeneti elhelyezést az is nehezíti, hogy csak a miskolci lakcímmel rendelkező családok elhelyezésére van lehetőség. A megyében más gyermekek átmeneti otthona nem is található.

Családból történő kiemelésre való okok közé tartozik még a családon belüli erőszak, kiskorú bántalmazása is.

Az ideiglenes hatályú elhelyezések esetében további előforduló indok még, hogy a gyámhivatal a nevelésbe vételi javaslatokat saját hatáskörében megváltoztatja és ideiglenes hatályú elhelyezésről rendelkezik. Ennek oka, hogy a megyében a gyermekvédelmi szakellátásban nem állnak rendelkezésre a szükséges számú gondozási helyek. Mivel az elhelyezési csoport nem tud gondozási helyre javaslatot tenni a nevelésbe vételi javaslatok tükrében, így az elhelyezés minden esetben az ideiglenes hatályú elhelyezésnek helyet adó „befogadó otthon”.

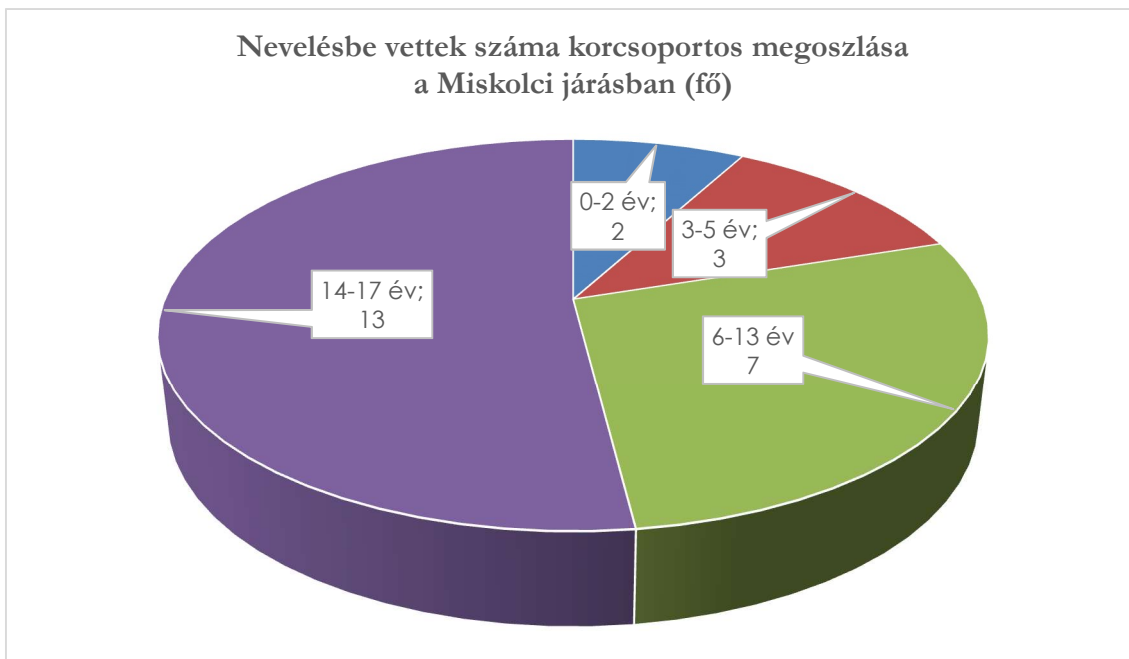
A tapasztalatok szerint a befogadó otthonban elhelyezett kiskorúak jelentős aránya a befogadást követően már másnap szökésben van, illetve az elhelyezést követően még hónapokig a befogadó otthonban tartózkodik, így a családban súlyosan veszélyeztetett gyermekek esetében is dilemmát okoz egy-egy javaslat megtétele.

Nevelésbe vétel

2023-ban 721 esetben végeztek esetmenedzseri munkát nevelésbe vétel kapcsán, melynek okai között szerepel elsősorban a hosszú ideje tartó súlyos elhanyagoló szülői magatartás, a vándorló életmód, mely gyakran a gyermek hajléktalanságig vezet. Olyan esetekben is javaslat történt nevelésbe vételre, amikor haza nem adható csecsemő ideiglenes hatályú elhelyezését

követően a szülők (sok esetben kiskorúak) nem tudtak gondoskodni a hazakerülés feltételeinek megteremtéséről. Több, mint 2 éven túl zajló védelembé vétel után, amennyiben nem sikerül a veszélyeztetettséget megszüntetni, illetve a család helyzete tovább romlik, nevelésbe vételre kerül sor. Gyakoriak a lakhatási, higiéniai problémák, szülők nem megfelelő életvitele, szülő(k) rossz mentális állapota.

A családba történő visszagondozás hatékonysága nagyon elenyésző, melynek több oka van. Egyrészt azok a szülők, akiktől gyermekeik súlyos veszélyeztetés miatt kikerültek nem voltak képesek a veszélyeztető körülményeiket megszüntetni, még segítséggel sem. Sok olyan élethelyzet van, melyet önmaguk nem is igazán tudnak saját eszközeikkel megoldani, hiszen a lakáskörülményeiket saját erőből nem képesek pozitív irányba jelentősen elmozdítani. Különösen azért nem, mert a gyermekek ellátásából származó jövedelmük nélkül, szakképzettség, munkavállalási lehetőség hiányában nem képesek változtatni.

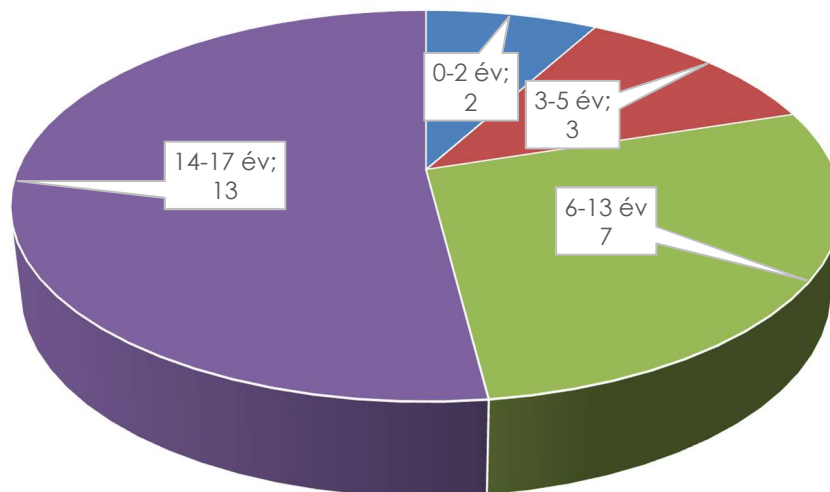
A gyermekvédelmi szakellátásban élő gyermekek körülményeinek minimumát a Gyvt. határozza meg. Ez a vérszerinti családnál nincs meghatározva, így természetes, hogy visszagondozásnál nem lesznek a vérszerinti család körülményei hasonlóak a nevelőszülői háztartás körülményeihez. Ez sok esetben kifogásoló tényezőként merül fel a szakellátás szakemberei részéről, annak ellenére, hogy minden szakember közös érdeke és a szakmai cél is a gyermekek családba történő visszahelyezése.

Az esetmenedzserek részéről nagyon nagy erőfeszítést igényel a hazagondozás elősegítése.

Utógondozás

A gyermekvédelmi szakellátásból történő hazagondozás esetén az esetmenedzser 1 évig nyomon követi a családjában nevelkedő gyermek helyzetét, melyről rendszeresen tájékoztatja a gyámhivatalt.

Utógondozás korcsoportos megoszlása
a Miskolci járásban (fő)

❖ Együttműködés a társszakmák szakembereivel

Az esetenedzseri tevékenység alapja az együttműködés biztosítása a gyermek érdekében az érintett szervezetek között. A hatékony esetenedzselés a jó kommunikáción alapul, mely az együttműködést biztosítja.

- Gyámhivatal

Az esetenedzseri tevékenység során a hatósági beavatkozással érintett kiskorúak ügyében napi a kapcsolat a járási gyámhivatal szakembereivel. A gyámhivatal szakembereivel minden különleges helyzet kapcsán konzultálnak a megfelelő javaslat és döntés érdekében. Az együttműködés jónak mondható, minden esetben azon dolgoznak, hogy a lehető legjobb döntés születessen meg a gyermekek érdekében.

Még mindig vannak olyan esetek, amikor a gyámhivatal az intézmény kompetenciáján túli feladatokba is szeretné bevonni a kollégákat (pl.: ideiglenes hatályú elhelyezés esetén beszállításban történő részvétel, rendőri intézkedés kezdeményezése, helyszínen történő jegyzőkönyvfelvétel gyámhivatallal közösen, idéző végzés, határozat, véglegessé válás esetenedzser által történő kézbesítése, nyilatkozattétel). Ezeket az eseteket megpróbálják szakmai egyeztetés keretében tisztázni. Nevelésbe vételi javaslat során több esetben hosszú idő telik el a javaslattevés és a kiemelés között, többször is el kell küldeni a javaslatot, amely megnehezíti az esetenedzserek munkáját. Problémát jelent még mindig sok esetben a határozat és a véglegessé válások időben történő eljuttatása a központ számára, azonban az elmúlt évben ebben lényeges pozitív változás tapasztalható.

Az elmúlt évek folyamán több alkalommal történt személyes egyeztetés a gyámhivatal szakembereivel a minél hatékonyabb és gördülékenyebb munka érdekében.

Előfordul, hogy nem azonos állásponton van az esetenedzser és a gyámhivatali ügyintéző, ami meghosszabbítja az eljárás menetét, sokszor olyan esetekben is, amikor sürgős intézkedésre lenne szükség. Olyan helyzetek is előfordulnak, amikor az ügyintéző az

esetmenedzsért próbálja befolyásolni a javaslat megváltoztatásának irányába. Többször adnak „újabb és újabb esélyt” a családnak. A nevelésbe vételi javaslat során a gyámhivatal a családba fogadást preferálja, ami nem feltétlenül javítja a gyermek helyzetét, az esetek többségében pár hónap múlva nevelésbe vételre kerül sor.

A 2021-ben bevezetésre került a GYVR informatikai rendszer, amelyen keresztül a rögzített környezettanulmányokat, javaslatlétteleiket a gyámhivatal is meg tudja tekinteni. A gyámhivatalnak csak betekintési jogosultsága van ebbe a rendszerbe, a határozatokat, véglegessé válásokat, végzéseket nem ezen keresztül kapja az intézmény, ami nagyon megnehezíti és meghosszabbítja munkájukat. Az informatikai rendszer bevezetésekor felmerült problémák okozta nehézségek mára már sokat javultak. Sok esetben konzultálnak a gyámhivatal vezetőjével is. Elakadás kapcsán mindig meg tudják beszélni a felmerülő problémákat a hatékony, közös munka érdekében.

- Család és gyermekjóléti szolgálatok

Az esetmenedzserek nagy többsége pozitív folyamatokról számol be a családsegítő kollégákkal való együttműködésben. A szakmai protokollok alapján történik a kompetencia határok tisztázása, így a gondozási tevékenység szakmai tartalma egyértelművé vált mindenki számára. Nagy számban tartanak esetmegbeszélést közösen a hatékony együttműködés érdekében és rendszeres telefonos egyeztetés történik minden eset kapcsán. A kollégákkal napi szinten tartják a kapcsolatot: telefonos ügyintézés, esetmegbeszélés, esetkonzultáció, családlátogatás, tárgyaláson való megjelenés szolgál számukra eszközként az esetek megoldása kapcsán. Jó irányban haladnak a feladatmegosztás és az együttműködés területén. A járás területén vannak olyan települések, ahol vannak gondok az együttműködéssel. Nehezen fogadják el a munkájukat, nem tartják be a kompetenciahatárokat. Tájékoztatást nem küldenek a családokról, járási esetmegbeszéléseken nem jelennek meg.

A GYVR bevezetése után a szolgálatokkal kapcsolatban ismét voltak elakadások, kompetenciahatárok összekeveredése. Ezeket megpróbálták minden esetben tisztázni akár telefonon, akár a rendszeres esetmegbeszéléseken.

- Gyermekvédelmi szakellátás

Elsősorban a nevelésben lévő gyermekek kapcsán működnek együtt a gyermekvédelmi szakellátás szakembereivel, a gyermekvédelmi gyámokkal. Rendszeresen konzultálnak telefonon a vérszerinti szülő és a gyermek kapcsolattartásával és a hazagondozás lehetőségével összefüggésben. Személyesen általában akkor dolgoznak közösen, amikor időszakos kapcsolattartásra történik az engedélyezési eljárás, felmerül a hazagondozás lehetősége. Ezekben az esetekben közös családlátogatások is történnek, illetve történik közös látogatás a gyermek gondozási helyén. A gyermekvédelmi gyámokkal a kapcsolattartás jó, de a szakmai véleményük nem minden esetben egyezik meg. A vérszerinti családdal kapcsolatban szükséges minél több információcsere ahhoz, hogy egyöntetű szakmai véleményt tudjanak képviselni a gyámhivatali döntéshozatalnál.

A gyermekvédelmi szakellátás befogadó otthonának szakmai egységével vannak szakmai nézeteltérések, melyek kihatnak egy-egy döntéshozatali helyzetre is. Az ideiglenes hatályú elhelyezésnél szinte minden esetben a gyermekvédelmi szakellátás befogadó otthonába kerülnek a gyermekek. A probléma az, hogy a súlyos veszélyeztetettségből elhelyezett kiskorúak, különösen a 12 év felettiek, a befogadó otthonból a befogadást követően szinte 1-2 napon belül távoznak. A szökések száma olyan magas, hogy a javaslatlétteleknél már a

gyámhivatal is megkérdőjelezi, hogy a vérszerinti családjában van-e nagyobb veszélyben a gyermek, vagy a befogadó otthonba történő bekerülést követően.

- **Pártfogó felügyelői szolgálat**

A Központ esetmenedzserei rendszeres kapcsolatban állnak a pártfogókkal azokban az esetekben, ahol megelőző pártfogásra kér javaslatot a gyámhivatal, illetve a pártfogói felügyeletet kapott védelemben vett kiskorúak kapcsán.

Az együttműködésre a kölcsönösség a jellemző, minden közös ügyben informálják egymást a kollégák, és a segítő folyamatban két oldalról segítik a kiskorú veszélyeztetettségének csökkentését. Sok esetben együtt, közösen látogatják meg a családokat, kiskorúakat. A pártfogók gyámhivatali tárgyalásokon is részt vesznek szükség szerint.

- **Óvodai – iskolai szociális segítők**

Az iskolai, óvodai szociális segítők bekapcsolódása sok segítséget jelent a mindennapi munkában. Az információ áramlás sokkal gördülékenyebb. A gyermekekről sok hasznos információval szolgálnak, mert a legtöbb esetben a gyermekek sokkal könnyebben megnyílnak előttük, mint a pedagógusok, vagy esetlegesen a családot gyakran látogató kollégák előtt. Nagy segítség, hogy az esetkonferenciákon, esetmegbeszéléseken is részt vesznek, ahol a közvetlen tapasztalatukat meg tudják osztani, ezzel elősegítve a hatékony esetkezelést, esetmegoldást. Hatósági intézkedés megtétele előtt fontos szerepük van az esetleges problémák feltérképezésében, alapellátás keretében történő megoldásában. Amennyiben hatósági intézkedésre van szükség, abban az esetben a nyomon követésben is fontos szerepük van, bevonásra kerülnek a gondozási-nevelési tervbe. Összekötő kapocsnak számítanak az iskola, óvoda, családsegítő munkatárs, valamint az esetmenedzserek között.

- **Területi védőnők**

A védőnőkkel napi szintű a kapcsolattartás, a legintenzívebb és legaktívabb kapcsolat velük alakult ki. Az esetkonferenciákon, esetmegbeszéléseken rendszeresen részt vesznek, gyakori közös családlátogatások valósulnak meg velük.

- **Oktatási-nevelési intézmények**

Az oktatási és nevelési intézményekkel is szoros, rendszeres a kapcsolat. Az egyik legfontosabb jelzőrendszeri tagok az óvodák és iskolák. A jelzések jelentős hányada még mindig iskolai hiányzásokról, magatartásbeli problémákról szólnak. Azonban a telefonos vagy személyes megkeresések alkalmával, illetve pedagógiai véleményekben számos problémáról számolnak be az adott gyerekkel kapcsolatban. Sok esetben a jelzések (iskolai hiányzás) nem időben érkeznek, egyszerre küldenek több jelzést akár 100 órás igazolatlan hiányzásról, ilyenkor prevenciós tevékenységre már nincs lehetőség, a védelemben vétel elkerülhetetlen. Nagy segítség az iskolákban, óvodákban jelen levő óvodai-iskolai szociális segítők szakmai munkája.

- **Gyermekorvosok**

A gyermekorvosokkal továbbra is nehézkes a kapcsolat. Jelzések nagyon kevés esetben érkeznek tőlük, pedig nagyon fontos jelzőrendszeri információt tudnak nyújtani a családokról, a körzetükbe tartozó gyerekekről sok információval rendelkeznek. 1-1 esetben részt vettek esetkonferencián.

- Rendőrség

A rendőrségtől kapott jelzések száma a tavalyi évben megemelkedett. Még így is sok esetben csak a családoktól vagy szomszédoktól tudják meg, hogy volt rendőrségi intézkedés olyan családoknál, ahol kiskorú gyermek is él. Ezen információk alapján kérnek hivatalos tájékoztatást a rendőrségtől.

❖ Módszertani segítségnyújtás a Miskolci Járás család- és gyermekjóléti szolgálatainak

A Központ a MESZEGYI módszertani múltjából adódóan is elkötelezett a család- és gyermekjóléti szolgálatoknak történő segítségnyújtásban. A család- és gyermekjóléti szolgálatok családsegítői számára esetszembeszélést tartanak havonta egy alkalommal, ahol a dilemmás esetek megbeszélésén túl az ágazatot érintő szakmai információkat is továbbítják a kollégáknak. A család- és gyermekjóléti szolgálatokat érintő jogszabályváltozásokat egyeztetik a megbeszéléseken, és a dokumentációval kapcsolatos tapasztalatokat is megbeszélik.

A szakmai segítségkérés sok esetben telefonon érkezik, melyet minden esetben igyekeznek megválaszolni vagy a szükséges információval visszahívni az illetékes kollégát.

2017. év végétől a szakmai protokoll iránymutatásának megfelelően jelzőrendszeri tanácsadó kollégájuk vezetésével működik az esetszembeszélő csoport, mely még nagyobb rálátást ad a járási jelzőrendszer elakadásaira, illetve lehetőséget ad a területi családsegítőknél a közvetlen segítségkérésre, a településeken az együttműködés problémáinak kezelésében.

❖ Egyéb szakmai tevékenységek 2023. évben

A Központ a nyár folyamán 2 napközis **tábort** szervezett és bonyolított le. A táborvezetői feladatokat esetszembeszélő és tanácsadói feladatokat végző kollégák látták el, az utcai szociális munkások is bekapcsolódtak a tábor megvalósításába.

Az **esetkonferenciák** szervezése, megtartása 321 esetben valósult meg a tavalyi év folyamán. Ezek a jogszabályban is rögzített szakmai egyeztetések nagyon fontosak a munkájuk során, itt jelen van az összes szakember (családsegítő, esetszembeszélő, védőnő, iskola, óvoda pedagógusa, iskolai-óvodai szociális segítő, stb.), aki érintett a család problémájában, valamint meghívást kap a család is. Közös beszélgetés útján a segítő folyamatot, a segítő és a család egyaránt elmondhatja álláspontját az ügyvel kapcsolatban. Az esetkonferenciát mindig egy független moderátor vezeti. Ilyenkor születik döntés arra vonatkozóan, hogy a szakemberek tesznek-e javaslatot hatósági intézkedésre, illetve kinek milyen feladata lesz a továbbiakban. Feljegyzés készül, melyet megküldenek a gyámhivatalnak, az esetkonferencián született megállapodásról a családnak is adnak egy példányt. **Esetkonzultáció és esetszembeszélés** több mint 4000 esetben történt a szakemberek között. **Családlátogatást** közel 5000 esetben végeztek. Részt vettek védelembe vételi, nevelésbe vételi tárgyalásokon, rendőrségi, bírósági **tárgyalásokon**. **Környezet tanulmányt** közel 1100 esetben készítettek.

A Központ munkatársai a tavalyi év folyamán részt vettek **képzéseken, konferenciákon, szakmaközi tanácskozásokon**.

Az intézmény által szervezett programokba, rekreációs rendezvényekbe a Központ munkatársai is aktívan bekapcsolódtak.

Az intézmény a Központ munkatársai számára rendszeresen havonta biztosítja a szupervízió lehetőségét.

Speciális szolgáltatások működése

⇒ **Óvodai – iskolai szociális segítség**

Az ellátási terület jellemzői

Ellátási terület a Miskolci járás 39 települése. Az oktatási-nevelési intézmények telephelyeinek száma 213, amelyből 139 miskolci és 74 vidéki intézmény. Több miskolci köznevelési intézmény integrált és többféle oktatási formát is ellát.

Miskolc városában 52 óvoda, 44 általános iskola, 21 középiskola és 13 gimnázium működik, míg a járás vidéki településein, 43 óvoda és 31 általános iskola található.

A járásban az intézmények fenntartása szerint összesen 90 állami/önkormányzati, 49 tankerületi, 60 egyházi, és 14 alapítványi vagy egyesületi fenntartásban működik. A működő kollégiumok száma Miskolcon 9. Több középiskolának és gimnáziumnak saját kollégiuma van.

38 972 gyermek jár az ellátási területen köznevelési intézményekbe. Ebből Miskolcon 29 799 fő, a vidéki intézmények összes gyermeklétszáma pedig 9173 fő. Az óvodás korúak száma Miskolcon 4544 fő, míg a vidéki óvodákba 3369 gyermek jár. Az általános iskolások száma Miskolcon 11173, vidéken pedig 5777. A középiskolás diákok száma 7729 fő, míg a gimnáziumokba 6353 diák tanul. A különböző fenntartású kollégiumokba 976 diák jár.

A legkisebb létszámú iskola hivatalos gyermek létszáma 6 fő az ellátási területükön, a legnagyobb létszámú iskola tanulóinak száma 579 fő.

A legkisebb létszámú óvoda gyermek létszáma 12 fő, a legnagyobb létszámú óvoda 196 fővel működik.

Az ellátott gyermekek szociokulturális és családi kapcsolati jellemzői, háttere

- gyakori a sokproblémás család, rossz szociális háttérrel
- sok gyerek szegregált területről jár óvodába, iskolába
- gyakori az egyszülős és a mozaik család
- a lakótelepi környezetből érkező gyerekeknél a kortárs közösségek negatív hatása is jellemző
- a szülők életviteli problémái egyre súlyosabban hatnak a gyerekek iskolai teljesítményére

A leggyakoribb problémák 2023. évben

- nő a magatartási problémákkal küzdő gyermekek száma
- nő az internet káros hatásaiból (pl. nem elfogadható tartalmak, internetes zaklatás, függőség, álinformációk, személyes emberi kapcsolatok helyett virtuális kapcsolatok előtérbe kerülése) fakadó problémák száma
- növekszik a pszichiátriai problémával terhelt gyermekek száma
- megnőtt az autizmussal diagnosztizált gyermekek száma
- az igazolt és igazolatlan hiányzások nagy száma továbbra is probléma
- a múlt évben gyakoribbak lettek a függőségekkel és a bántalmazásokkal kapcsolatos problémakörök
- nagyon gyakori a falcolással, öngyilkossággal kapcsolatos esetek száma.

Személyi feltételek

Az ellátási területen 42 fő óvodai és iskolai szociális segítő dolgozik a közoktatási intézményekben. 1 fő csoportvezető, valamint 2 fő szociális asszisztens segíti a szakmai munkájukat, 1 fő óvodai és iskolai segítő csoportvezető helyettesi feladatokat is ellát.

A munkatársak közül mindenki rendelkezik a jogszabályi előírásoknak megfelelő felsőfokú szociális végzettséggel. 39 fő szociális felsőfokú, 1 fő mentálhigiénés végzettségű, valamint 1 fő pedagógusi diplomával rendelkezik. A szociális asszisztensek szociális asszisztensi, illetve gyógypedagógiai asszisztens végzettségűek.

Tárgyi feltételek

Jelenleg a Miskolc, Selyemrét u. 36 szám alatt található MESZEGYI Napsugár Bölcsődéjének felső emeletén, több kisebb szobából álló irodahelyiségben kap helyet a munkacsoport. Az intézmény biztosít minden kolléga számára polcokat, íróasztalt, irodai székeket, valamint mindenkinek rendelkezésére áll laptop, céges telefon, pendrive és a szükséges irodaszerek, eszközök, irodai gépek (fénymásolók, nyomtatók).

A tárgyi feltételeknél fontos megemlíteni, hogy a munkatársak számára az iskolákban és óvodákban is szükséges olyan helyiség, mely alkalmas az egyéni segítő tevékenységre, és a csoportos foglalkozásokra. Az óvodai és iskolai szociális segítő helyiségeinek kialakítása a járásban intézményenként nagyon változó képet mutat, még öt évvel a szolgáltatás beindítása után is. Az iskolákban 15 intézményben nem tudják biztosítani a megfelelő körülményeket, nincs megfelelő helyiség a mai napig sem. Ahol van megfelelő helyiség, ott legtöbbször osztozni kell rajta más szakemberekkel.

Szakmai munka jellemzői

Az elmúlt évet befolyásolta a csoport életében a költözés és egy **fluktuációs hullám**, mely többlet kihívást jelentett 2023-ban. A szakemberek szokottnál nagyobb mértékű elvándorlása jelentős kihívást okozott az egyenletes, biztos, folyamatos, rendszeres, megbízható, és főleg magas szakmai színvonalú szolgáltatás biztosítása szempontjából. Egyszerre ügyelni kellett a helyettesítések megszervezésére az átmeneti hetekben, a megkezdett folyamatok, szakmai kapcsolatok lezárására, az új segítő betanításra, bemutatására, a segítő módszerek, eljárások, beavatkozási technikák beindítására.

A szolgáltatás szakmai működése szempontjából sikeres volt az elmúlt év. A legjelentősebb a lemorzsolódás megelőzését támogató, havonta megrendezésre kerülő **szakmaközi, ágazatközi, járási szintű, csoportos konzultációs munka** volt. Az iskolák vezetői és a tankerület egyaránt segítségként élte meg a közös munkát. Az iskolapszichológusokkal közösen szervezték és működtették ezt a fórumot egész évben, mely közös munka az együttműködést is még tovább fejlesztette.

2023-ban jelentős előrelépés a teljes ellátórendszer és a régió életében az **ifjúsági pszichiátriai részleg megnyitása** és egyben a teljes pszichiátriai ellátás megreformálása. Ez az előrelépés a csoport szakmai munkájára is kihatással volt. Személyes kapcsolatfelvétel és találkozók megszervezése történt az ottani szakemberekkel, az új vezetővel, valamint a gyakori konzultációk, egy intenzív, hatékony közös munkát eredményeztek. Ennek köszönhetően sokkal konkrétabban és gyakrabban tudtak segíteni a gyermekeknek, szülőknek és az iskoláknak.

Az évben az **emberkereskedelem** témája prioritást élvezett. Képzésben vehettek részt a kollégák, szemléletük, tudásuk gazdagodott. A bűnmegelőzéssel kapcsolatos tevékenységeik célzottabbá váltak ezáltal. A csoportos szociális munka technikáinak további fejlődésében is tudott kamatozni az új témafókusz.

A csoport szoros együttműködésben dolgozott végig az év során a Kábítószerügyi Egyeztető Fórummal, a **drogprevenciós** célú törekvéseink beépültek a prevenciós munkába.

Emellett kiemelendő két további fontos együttműködés az imént említett két témával összefüggésben. A civil szervezetek közül a Promise és a Laurus Egyesületekkel az egész évben összehangoltan működtek a bűnmegelőzés és a drogprevenció területein az ellátott gyermekek és az iskolák érdekében.

Eredménye az elmúlt évnek az is, hogy a 88 **családterápiás** szolgáltatásba integrált családok közel felét az óvodai és iskolai szociális segítők delegálták. Ez annak is köszönhető, hogy komplex, rendszerszemléletű munkát végeznek. A másik speciális szolgáltatás a **mediáció** volt, aminek megszervezése, beépítése a segítői folyamatba egyre nagyobb számban jelentkezik. Ezen belül is az iskolákban alkalmazható mediációs technikák, mint pl. a resztoratív szülő-csoportos beszélgetés számos példája, eredményes beavatkozása valósult meg az elmúlt két félévben.

Az információnyújtás, a konzultáció és az egyéni tanácsadás, valamint a csoportos szociális munka továbbra is a leghangsúlyosabb a munkájukban.

Emellett egyszerre kell prevenciós munkát és krízisintervenciós beavatkozásokat biztosítaniuk eltérő körülmények között, mindezt team munkában megvalósítva, összehozva a rendszer szereplőit a gyermekek problémáinak megoldása érdekében.

2023. évben a forgalomszám közel 8 ezres létszámmal növekedett. 20 211 gyermeket sikerült elérniük és segítették az óvodai vagy iskolai beilleszkedésüket, valamint részt vettek a veszélyeztetettség megszüntetésének munkafolyamataiban.

A prevenciós munka területén a legfontosabb a csoportos szociális munka. A 2022. évi tematikus csoportok számát is sikerült felülmúlni az elmúlt évi 671 csoportfolyamattal, 8594 fő volt a csoportokon részt vevők forgalomszáma.

242 közösségi tevékenység valósult meg, összesen 13 982 fős forgalomszámmal.

3093 esetszám zajlott 2023-ban a két tanév során. 1290 egyéni, 1803 egyszeri esetszámmal dolgoztak a kollégák. 2023-ban a segítők 1790 pedagógussal, 935 egyéb társszakemberrel konzultáltak. 1076 esetben a szülőket is bevonták a segítő folyamatba. A bántalmazásos esetek száma 2023-ban 103 volt, szexuális bántalmazás gyanúja 15 esetben merült fel, a szenvedélybetegség problémájában érintett esetek száma 101 volt.

Az óvodai és iskolai szociális segítség a jelzőrendszer része. Emellett szerepük van abban is, hogy a teljes jelzőrendszer együttműködése jó szakmai színvonalon valósuljon meg. 2023. évben 598 esetben született közösen az intézménnyel vagy saját felelősségre megírt jelzés. 2022 évhez képest 50-nel több azon esetek jelzéseinek száma, ahol a köznevelési intézmény teljesítette és felvállalta jelzési kötelezettségét.

Továbbra is szerves része volt munkájuknak a szupervízió. A munkatársak szakmai hatékonysága növekszik ezáltal és a kiegészítő megelőzése is hangsúlyt kap. Egyéni és csoportos formában is zajlik a segítők segítése.

Főbb kihívások, melyekre az elmúlt év tapasztalataira alapozva továbbra is figyelni szükséges:

- több tagintézmény összevonásra került, az ilyen helyzetekben plusz figyelmet kell fordítani a gyermekközösség összekovácsolására és a tantestület mentálhigiénéjére is;
- néhány iskolában szigorúbb lett a házirend, melynek következménye a több fegyelmi tárgyalás, ezekre nekik is fókuszálniuk kell;
- a pedagógustársadalom problémái, a tantestület korábbinál rosszabb érzelmi állapota kihat a diákokkal és szülőkkel való kapcsolatokra, ezekre különösen ügyelni kell;
- az iskolapszichológusokkal az együttműködés alapvetően nagyon jó, de egy-egy konkrét szakember páros együttműködése még fejlesztésre szorul;
- fontos a köznevelési intézményekkel megértetniük a szociális munka csoportfoglalkozásainak jelentőségét, mert még mindig előfordul, hogy az intézmény nem biztosítja a feltételeket, vagy váratlanul lemondja a foglalkozásokat.

– Szociális diagnózis készítése

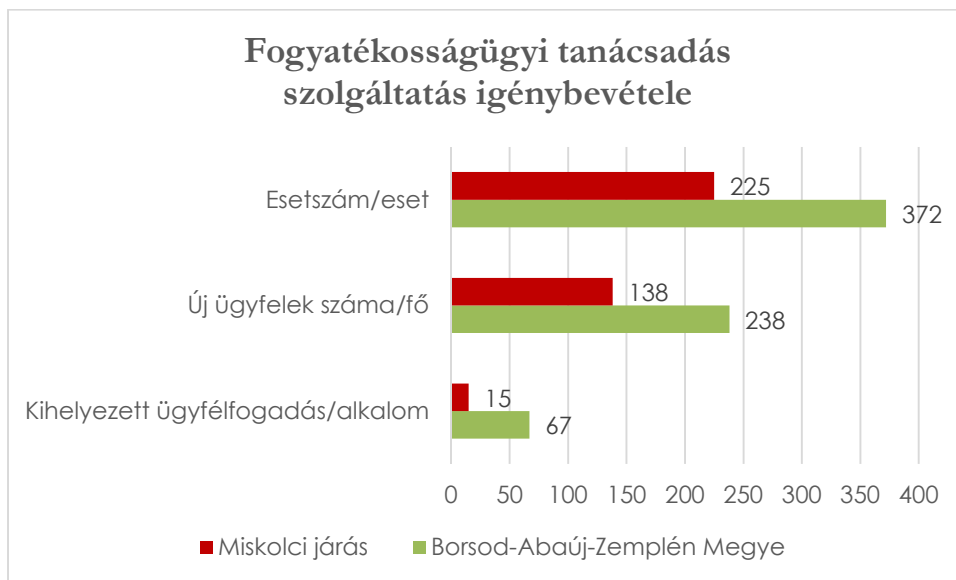
2023-ban a szociális diagnózis elkészítése számos kliens élethelyzetébe került bevonásra, amely során a segítő folyamat elakadása volt észlelhető. A miskolci esetek során a leginkább kihívást jelentő probléma a pszichés eredetű betegséggel érintettek élethelyzetének javítása, bizonyos esetekben szerhasználat problémakörével kombinálva, továbbá az ebből eredeztethető családi erőforrásvesztés, életminőség romlás. További jellemző elakadás volt megfigyelhető a fogyatékosügyei problématípussal érintett, adekvát intézményi ellátás nélkül maradt családok körében.

A járásból érkező felkérések szinte kivétel nélkül a klienst, vagy családtagját érintő szerhasználatból eredeztethető probléma volt. Kiemelt problémás térségként említhető Onga és Felsőzsolca. A felkéréseket követően a kliens lakhelyén történő adatlap felvétel történik. Az említett problémás települések helyzete a járási esetmegbeszélő csoportokon rendszeresen feldolgozandó téma volt. A helyi családsegítő munkatársai és a helyiek elmondása szerint egyre kevesebb család marad kívül a drogok problémakörén fogyasztói vagy terjesztői oldalon egyaránt. 2023 október utolsó hetétől a szociális diagnózis KENYSZI rendszerben történő rögzítése folyamatos, amellyel kapcsolatban több online konferencia került megszervezésre, amelyen a rögzítés és a regisztráció menetét ismertették. Az ellátó rendszerről elmondható, hogy a problémák megoldására ajánlható szolgáltatások hiányosak, bővítésre szorulnak.

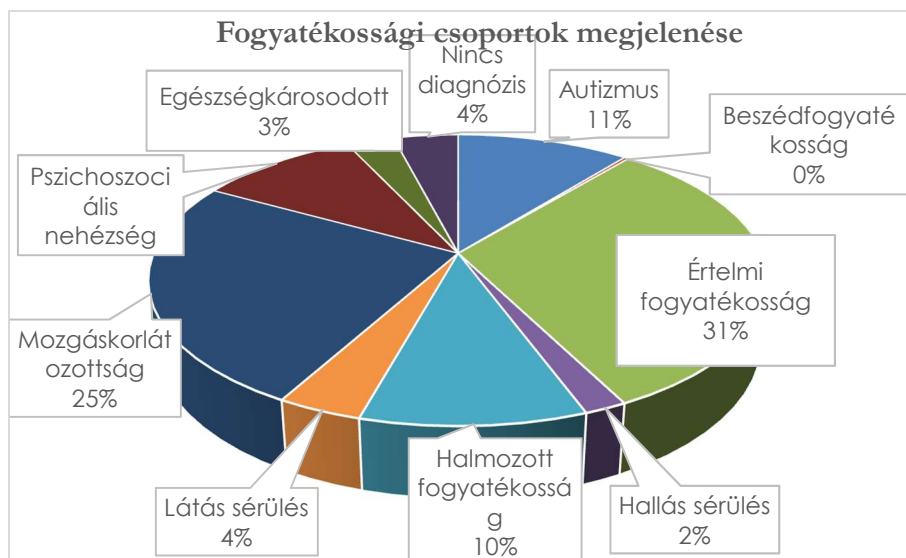
– **Fogyatékosügyei tanácsadás**

A fogyatékosügyei tanácsadás a kijelölt család- és gyermekjóléti központok által nyújtott speciális szolgáltatás. (EMMI Közlemény a család- és gyermekjóléti központok fogyatékosügyei tanácsadói tevékenységre történő kijelölésről 2021.10.11.) A MESZEGYI Központja 2022. 01. 01-től 2 fővel napi 8 órás munkarendben látja el a feladatot.

A fogyatékosügyei tanácsadás elsődleges célcsoportját a gyermek és felnőtt korú fogyatékosokkal élő személyek, családtagjaik, valamint a velük kapcsolatba kerülő segítő szakemberek alkotják. Az ellátást a kijelölt család- és gyermekjóléti központ a megye járásközpontjaiban működő család- és gyermekjóléti központok, valamint a megye településeiben működő család- és gyermekjóléti szolgálatok bevonásával megyei szinten biztosítja. Tevékenységük kiterjed a megye teljes lakosságára, tekintet nélkül az életkorra és a fogyatékosági típusra.

Szolgáltatást igénybe vevő 91 esetben maga a fogyatékos személy volt, 122 esetben a vérszerinti szülő, 76 esetben pedig szociális szakember. A többi esetben egyéb más hozzátartozó, illetve hivatásos gondnok/gyám fordult a tanácsadókhoz.

A fogyatékoságügyi tanácsadók szakmai együttműködések során

- megyei szinten jelen vannak éves jelzőrendszeri tanácskozásokon,
- előadásokat tartanak szakmaközi megbeszéléseken,
- vállalták a Fogyatékoságügyi kalauz adatfrissítését Miskolcon,
- szolgáltatásközvetítéssel, szakmai tanácsadással segítették a személyi asszisztencia modellprogramot Mezőcsátton,
- aktívan részt vesznek a miskolci Fogyatékoságügyi Szakmai Műhely munkájában,
- kapcsolatot tartanak fenn szociális és egészségügyi szolgáltatókkal, civil szervezetekkel, érdekvédelmi szervezetekkel.

Problématípusok tekintetében 2023. évben a legtöbb alkalommal szintén a pénzbeli ellátások területéről kértek segítséget, majd ezt a szociális szakellátások és a foglalkoztatás követték.

Közösségi tevékenységük része a rendszeres időközönként megtartott szülőcsoport, ahol 5-15 fő közötti létszámban jelentek meg fogyatékos személyek és hozzátartozóik. Az elmúlt évben szociális pályázat keretében Debrecenben megtekintettek egy támogatott lakhatás szolgáltatást; több szakembert hívtak meg előadónak (Paktumiroda munkatársai, területért felelős alpolgármester, esélyegyenlőségi referens, rehabilitációs hatóság osztályvezetője). Ezekon kívül több alkalommal tartottak előadást a Szent Ferenc Tagkórház Stroke klubjában, táborokban és osztályfőnöki órákon érzékenyítő foglalkozásokat tartottak a megyében.

- Foglalkoztatási tanácsadás

2023.09.01.-től kezdték meg munkájukat a foglalkoztatási tanácsadók (2 fő) a MESZEGYI intézményi keretei között. Nagy igény mutatkozik a szolgáltatás iránt. Az intézményhez forduló 18 év feletti lakosságból szinte minden korosztályú ügyféllel történt kapcsolatfelvétel, közöttük jelentős a megváltozott munkaképességűek aránya. Ügyfélkörükben kiemelkedő az alacsony iskolai végzettségűek aránya. A szolgáltatás része a Miskolcon lévő vállalkozásokkal, munkaerő közvetítő cégekkel, valamint civil szervezetekkel való kapcsolatfelvétel és a jó kapcsolat kiépítése, erősítése az ügyfelek hatékonyabb munkaerő-piaci elhelyezése érdekében.

Az alábbi helyeken tartottak munkaerő-piaci tanácsadást:

- MESZEGYI 4 Területi Szolgáltatási Központja
- MESZEGYI Családok Átmeneti Otthona és Gyermekek Átmeneti Otthona
- Magyar Máltai Szeretetszolgálat Tetemvári Közösségi Ház
- Lórántffy Zsuzsanna Református Kismamaház
- Ökumenikus Segélyszervezet – Családok Átmeneti Otthona
- Bábonyiérc Közösségi Ház

2023. szeptembertől folyamatosan kapnak meghívást Miskolc Megyei Jogú Város 4IM projekt munkacsoport megbeszéléseire és kommunikációs tréningjeire, illetve a projekt két célterületén (Bábonyiérc és Tetemvár) is jelen vannak, ahol az ott élők számára személyre szabott munkaerő-piaci tanácsadást biztosítanak.

2023-ban 74 ügyféllel töltötték ki adatlapot és nyújtottak számukra munkaerő-piaci tanácsadást. 113 alkalommal küldtek önéletrajzot munkáltatóknak, 5 főt helyeztek el a munka világában.

- **Utcai és lakótelepi szociális munka**

A Központban 3 fő látja el az utcai szociális munka feladatait, szoros együttműködésben a MIÖR-rel. Munkájuk részletesebben bemutatásra kerül a MESZEGYI bűnmegelőzési tevékenységéről szóló 6.1. fejezetben.

- **Kapcsolattartási ügyeleti szolgáltatás**

A Központ kapcsolattartási ügyeletet biztosít az illetékességi területén élő gyermek és a kapcsolattartásra jogosult szülő vagy más kapcsolattartásra jogosult személy számára a Gyvt. 40/A. §-a, és az NM rendelete alapján, az alábbi eljárásrend szerint.

A kapcsolattartási ügyelet a kapcsolattartásra megfelelő tárgyi feltételekkel rendelkező család- és gyermekjóléti szolgálatoknál biztosítják. A kapcsolattartási ügyeleti munkatársak az intézmény vezetősége által elfogadott „Kapcsolattartási ügyeleti protokoll és a házirend” értelmében biztosítják a kapcsolattartási ügyeletet. A szolgáltatás igénybevételének alapja bírósági végzés vagy gyámhivatali határozat, amelyben a kapcsolattartás helyszínéként a területi illetékesség, azaz a helyszín kapacitása a döntő.

A szolgáltatás igénybevételére kizárólag pénteken 12-18 óráig és szombaton 8-18 óráig van lehetőség. A kapcsolattartási ügyeleti szolgáltatást az intézmény 4 telephelyén, két területi szolgáltatási központjában (Avasi és Belvárosi Területi Szolgáltatási Központ) a Belvárosi Területi Szolgáltatási Központ Közösségi terében, valamint a Mátyás király utcai Központban biztosítja. A szolgáltatás mind a miskolci, mind a miskolci járás településein élő lakosok számára biztosított az egyes területi szolgáltatási központok kapacitásának függvényében, 15 fő kapcsolattartási ügyeleti munkatárssal.

A folyamatban lévő esetek száma miatt a kapcsolattartás pontos idejének leszálló szabályozása feltétlenül előzetes egyeztetést igényel. Minden egyes eset vonatkozásában az intézmény által kijelölt kapcsolattartási ügyeleti koordinátor áll rendelkezésükre a kapcsolattartás pontos helyszínének és időpontjának egyeztetése céljából. A bíróság és a gyámhivatal leginkább írásban keresi meg az intézményt ezzel kapcsolatban.

Kapcsolattartási ügyeleti szolgáltatás esetszám: 43

Forgalomszám: 1 344.

A tavalyi évhez képest növekedett a kapcsolattartások száma. Felfüggesztett kapcsolattartás egy-két alkalommal történt, ami a kapcsolattartásra jogosult elégedetlenségével magyarázható, aki nem tartja felkészítettnek a gyermeket a kapcsolattartásra, nem alakult kedvezően a kapcsolat. Ebben az esetben újabb felülvizsgálatot kér a kapcsolattartásra jogosult fél, de általában nem mond le véglegesen a kapcsolattartás jogáról. Kapcsolattartás megszüntetésére még nem volt példa, esetlegesen az egyik fél kérte a találkozás felfüggesztését. A függőben lévő kapcsolattartás nagy számban van jelen, amikor a bíróság, gyámhivatal elrendeli, de a felek nem élnek a lehetőséggel.

- Jogi tájékoztatásnyújtás

Miskolc és a járás településein összesen 226 alkalommal került sor jogi tájékoztatás nyújtására, a legkülönbözőbb jogi helyzetek, nehézségek megoldása érdekében, kilakoltatás, végrehajtás, fogva tartás, tartozás, fizetési meghagyás, hagyaték, közüzemi tartozás, ingatlan adásvétel, öröklés ügyekben. Sokan visszatérő igénybe vevők, összességében 187 személyt érintett ez a szolgáltatás.

Miskolc járás területén összesen hét településen nyújtja a Központ a jogi tájékoztatásnyújtást. A tájékoztatásnyújtást végző kolléga jó kapcsolatot alakított ki mind a speciális szolgáltatásokat koordináló személlyel, mind a szolgáltatási helyek munkatársaival. A településeken, hasonlóan a miskolci esetekhez, változatos jogi problémákkal keresték ezt a szolgáltatást a helyi lakosok.

- Pszichológiai tanácsadás

Pszichológiai tanácsadáson önkéntesen jelentek meg leginkább a kliensek, de előfordult a szolgáltatás igénybevétele a családsegítő, eszményrendszer, gyámhivatal, iskola javaslatára is. Ez leginkább gyermekeket érintett szolgáltatás, de felnőttek is éltek a lehetőséggel. A pszichológiai tanácsadás tavalyi forgalma összesen 335 volt, ez a miskolci és járási területet is magába foglalja. Az összes ellátott száma 245 fő, ebből jogerős hatósági intézkedéssel érintett 25 fő. Gyermekek esetében leginkább magatartási problémák miatt javasolták a szakemberek a tanácsadást, számos esetben a gyámhivatal határozatba foglalta az igénybevételeit.

Ezt a szolgáltatást Miskolcon a Diósgyőr-Vasgyári, az Avasi és a Szemere úti Területi Szolgáltatási Központban vehetik igénybe az ellátottak. A Miskolci járásban Böcsön, Bükk-szentkereszten, Emődön, Felsőzsolcán, Nyékládházán, Sajószentpéteren és Ónodon veszik igénybe a tanácsadást az ott élők.

- Készenléti ügyeleti szolgáltatás

A Központ gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot biztosít a törvényi előírásoknak megfelelően. A készenléti szolgálat célja, a gyermekjóléti szolgáltatást ellátó intézmény nyitvatartási idején túl (éjszaka, hétvégén és ünnepnapokon) folyamatosan biztosítsa gyermekjóléti szakember elérhetőségét abból a célból, hogy krízishelyzet esetén a gyerek ne maradjon segítség és ellátás nélkül.

A készenléti szolgáltatás alap kritériuma, hogy a gyermekvédelmi szakember az adott településen (ellátási területen), egy meghirdetett telefonszámon (intézményi mobiltelefon) folyamatosan elérhető legyen. A szolgáltatás biztosítása a Központ ellátási területén történik. A készenléti szolgáltatást 4 fő szakember látja el, heti rendszerességgel váltják egymást forgórendszerben.

2023-ban a forgalomszám összesen 54 volt, ami a tavalyi évhez képest emelkedett. Az esetek száma most is igazolja, hogy az intézmény nyitvatartási idején túl is szükség van a gyermekjóléti szolgáltatás hozzáférési lehetőségére.

A rendőrség, a védőnői szolgálat, valamint oktatási intézmény kért segítséget a szolgálat munkatársától, aki a probléma megoldása érdekében megtette a szükséges lépéseket (telefonos ügyintézés, segítő beszélgetés, tájékoztatás az intézmény által igénybe vehető speciális szolgáltatásokról, tovább irányítás a probléma megoldása érdekében kompetens intézményhez, szakemberhez, kríziskezelés). Nemcsak a jelzőrendszer, hanem a lakosság részéről is több esetben érkezett segítségkérő telefon. A jelzések túlnyomó részénél azonnali segítségnyújtásra került sor, a többi esetben pedig tovább irányítás történt a területileg illetékes családgondozó felé. A megjelenő problémák: családi konfliktus, gyermekbántalmazás, kiskorú veszélyeztetése, elhanyagolás, lakhatási és egészségügyi problémák, koldulás, szenvedélybetegségek.

- **Családterápia**

A családterápiás szolgáltatást az intézmény az óvodai- és iskolai szociális segítő tevékenységet biztosító munkacsoport irodájában biztosítja. A szolgáltatást 2023. évben 88 család vette igénybe, az alkalmak száma 308 volt. 256 érintett családdal dolgozott közvetve vagy közvetlenül az intézmény családterapeutája. A forgalom az elmúlt évben 924 volt. A szolgáltatás iránti igény az előző évhez képest nőtt, egyre több segítő folyamatban alkalmazzák és javasolják a családoknak ezt a speciális szolgáltatást, ami a kollégák rendszerszemléletét tükrözi.

A szolgáltatást egy terapeuta biztosítja, társterapeuta, külső team nélkül. 2023-ban a legtöbb családot az óvodai és iskolai segítő, a családsegítő és az eszményvezetők delegálták.

Előfordultak pszichológus, pszichiáter és gyámhivatal által közvetített esetek is, de szép számmal jelentek meg emellett olyanok, akik más családok jó tapasztalatain felbátorodva keresték fel a szakembert, vagy a médiából hallottak a lehetőségről. A családok terápiái leggyakrabban az anyák kezdeményezéseire indultak be.

Jellemző problémátípusok a következők voltak:

- a gyermeknevelési elakadások,
- iskolai, beilleszkedési problémák,
- generációs szakadék okozta konfliktusok,
- válási konfliktusok,
- szenvedélybetegségből kiinduló családi kapcsolati zavarok,
- pszichiátriai betegséggel küzdő kamaszok családjainak elakadásai, tehetetlensége,
- mozaik családok esetében felmerülő kihívások.

- **Mediáció**

A speciális szolgáltatások körében egyre nagyobb számban jelenik meg mediációs szolgáltatás. Elsősorban az óvodai és iskolai szociális segítség keretében veszik igénybe az oktatási-nevelési intézmények egy-egy elharapózó konfliktus kezelésére, azonban a családsegítő eszményvezetők kezdeményezésére is zajlott ilyen szolgáltatás. Egy esetben munkavállalók közötti konfliktus rendezéséhez is nyújtottak segítséget.

2023. évben az alábbi helyzetekben zajlott mediáció:

- Mediáció 2 általános iskolás diák között – 1 alkalom
- Mediáció elvált szülők között gyermekkel kapcsolattartás ügyében – 5 alkalom
  - o 2 x 1 alkalom előkészítő beszélgetés
  - o 3 alkalom mediáció
- Mediáció két munkavállaló között munkahelyi konfliktus miatt – 5 alkalom
  - o 2 x 1 alkalom előkészítő beszélgetés
  - o 3 alkalom mediáció
- Mediáció két szülő között iskolai szociális segítő kérésére – 2 alkalom
  - o 2 x 1 előkészítő beszélgetés
- Mediáció édesanya és 6. osztályos gyermeke között – 2 alkalom
- Általános iskola 2 osztálya között békítő kör – 4 alkalom
  - o 2x1 előkészítő beszélgetés az osztályokkal
  - o 1x előkészítő beszélgetés igazgatóval, osztályfőnökkel, iskolai szociális segítővel
  - o 1 x békítő kör 1 alkalom
- Mediáció resztoratív (békítő) kör óvodában szülők közötti konfliktus – 11 alkalom
  - o 1 x előkészítő beszélgetés óvoda vezetővel, óvónővel
  - o 10 x előkészítő beszélgetés szülőkkel
- Avasi TSZK felkérésére mediáció iskolában szülőkkel – 4 alkalom
  - o 1 x előkészítő beszélgetés érintett családgondozókkal
  - o 1 x előkészítő beszélgetés érintett 6 szülővel közösen
  - o 2 x 1 előkészítő beszélgetés 2 szülővel
- Mediáció (esetkonferencián előírt) diák és szülei között – 3 alkalom
  - o 2 x 1 előkészítő diáknak, szülőnek
  - o 1 x mediáció

A mediációs üléseket (összesen 37 alkalommal) 2, mediátori végzettséggel rendelkező munkatárs vezette, akik továbbképzés keretében szerezték meg végzettségüket. Egyikük általános és igazságügyi mediátor.

4.1.1.1. JELZŐRENDSZERI TANÁCSADÓI TEVÉKENYSÉG

A gyermekvédelmi jogszabályokban hangsúlyos szerepet kap a gyermekvédelmi és szociális észlelő- és jelzőrendszer, amelynek fókuszában a megelőző feladat áll.

A családok esetében a krízishelyzethez vezető okok megelőzése, illetve a már meglévő krízishelyzet következményeinek enyhítése a cél, míg gyermekek esetében a problémamegelőző funkcióknak a gyermekek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségük megelőzésére, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetésére, a családból történő kiemelés megelőzésére kell összpontosítani.

Bár a jogszabály hangsúlyozza, hogy a jelzőrendszer egyetemes, és egyaránt vonatkozik felnőttekre és gyerekekre, a gyermekek esetében a jelzésre kötelezettek egyértelműen meghatározásra kerülnek a Gyvt. 17. § (1) bekezdésében.

A bekezdésben nevesítettek esetében a jogszabály egyértelműen fogalmaz: amennyiben ezen intézmények, szolgáltatók, személyek tevékenységük során a gyermekek veszélyeztetettségére utaló információ birtokába jutnak, azt mérlegelés nélkül kötelesek jelezni a területileg illetékes család- és gyermekjóléti szolgáltató felé, továbbá a probléma súlyosságától függően, szükség esetén kötelesek hatósági intézkedést kezdeményezni a gyermekek védelme érdekében.

A veszélyeztetettség megelőzése, megszüntetése érdekében végzett tevékenység középpontjában az észlelő- és jelzőrendszer hatékony működése áll.

A feladat ellátását a jogszabály 2 szintéren - települési szinten a család- és gyermekjóléti szolgálatok, míg járási szinten a család- és gyermekjóléti központok hatáskörében szabályozza. A MESZEGYI jelzőrendszert működtető tevékenysége mindkét szintéren megjelenik a Miskolci járás vonatkozásában.

Az intézmény szervezeti felépítésébe tartozó, és Miskolc városát teljes egészében lefedő négy területi szolgáltatási központ mindegyikében van a jelzőrendszer működtetéséért felelős jelzőrendszeri koordinátor. A jelzőrendszeri munka koordinálásáért felelős jelzőrendszeri tanácsadó az intézmény Központjának munkatársa, valamint ő összegzi a Központhoz érkező jelzéseket is.

A két szintéren végzett jelzőrendszeri koordinátori munka mind a jogszabályalkotó, mind az intézmény vezetése szerint is elő kell, hogy segítse a jelzőrendszer hatékonyabb működését.

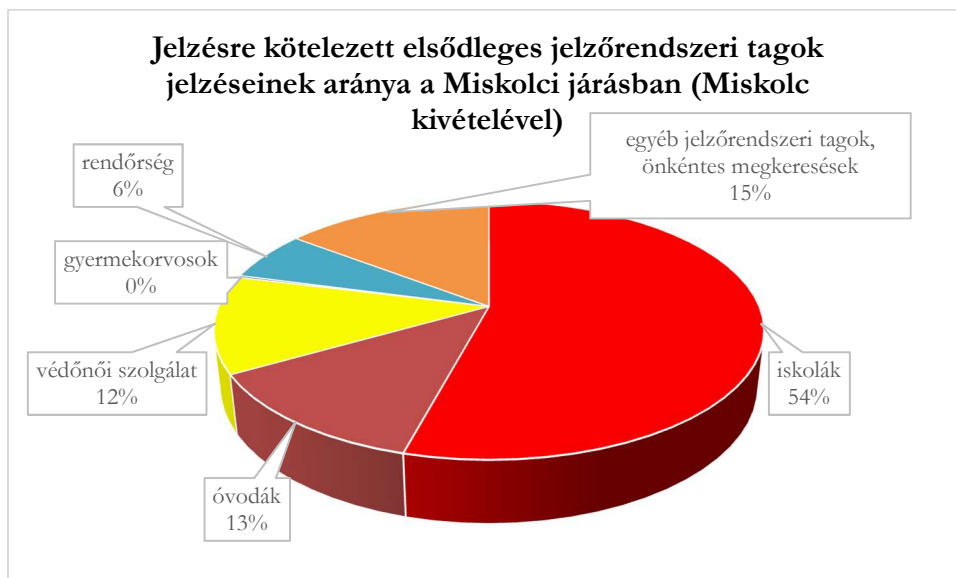
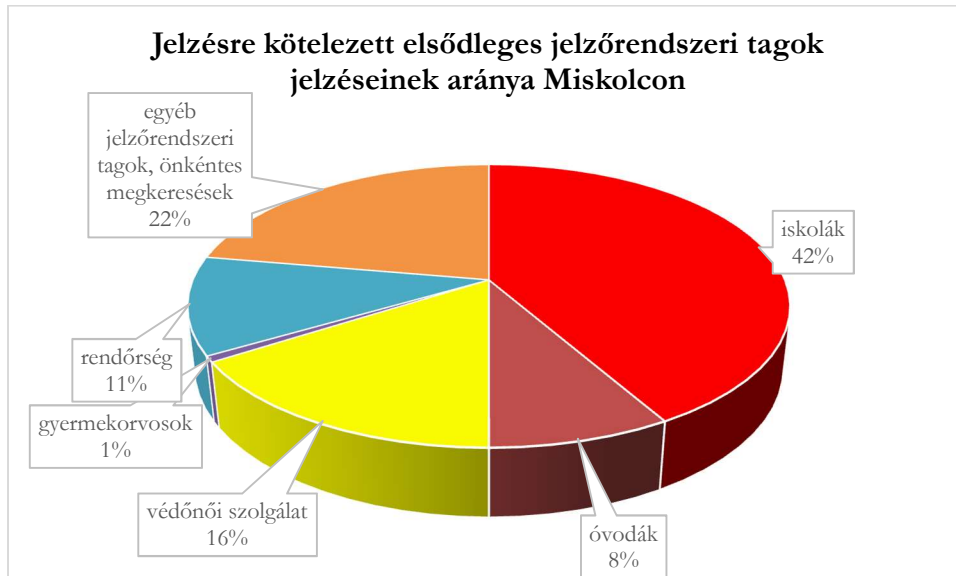
A Miskolci járás jelzőrendszeri működési tapasztalatai 2023. évben

A MESZEGYI területi szolgáltatási központjaiban dolgozó jelzőrendszeri koordinátorok, valamint a Miskolci járás településein dolgozó kollégák az esetek nagy többségében 2023-ban is heti rendszerességgel küldték azokat az összefoglaló táblázatokat, amelyek az adott területi egységhez beérkező jelzésekkel kapcsolatban nyújtottak tájékoztatást. A jelzést tevőről, a jelzett problémákról, valamint a családsegítő által megtett intézkedésről egyaránt tartalmaztak információkat a beérkezett összesítések, valamint a Központhoz beérkezett jelzések is feldolgozásra kerültek.

Vizsgált adatok	Miskolc	Járas
Beérkezett jelzés összesen: 4 748 (Számottevően magasabb jelzés szám, mint 2022. évben)	2 362 (Közel 10 %-kal magasabb a jelzések száma, mint 2022. évben)	2 386 (Több, mint 10 %-kal magasabb a jelzések száma, mint 2022. évben)
Életkor:	A jelzések 12,9 %-a érkezett 18 év feletti lakossal kapcsolatban. A tavalyi év adataitól eltérően ebben az évben, a százalékos arányok szolgáltatási központonként kevésbé eltérőek, nem mutatnak szélsőséges értékeket.	A jelzések 6,4 %-a érkezett 18 év feletti lakossal kapcsolatban. A százalékos arányok településenként eltérőek, szélsőséges értékeket mutatnak. Több olyan település volt, ahonnan nem érkezett felnőtt korúval kapcsolatos jelzés, de előfordult olyan település is, ahol a jelzések 40 %-át tették ki a felnőttekre vonatkozó adatok.
Jelzés módja:	A jelzések a jelzőrendszeri koordinátorok által küldött táblázatok minden esetben írásban érkeztek.	A jelzések a jelzőrendszeri koordinátorok által küldött táblázatok minden esetben írásban érkeztek.
Jelzést tevő intézmény:	Iskola: > 41,7% Óvoda: < 8,3%	Iskola: > 54,19% Óvoda: <12,53%

>csökkenő tendencia évhez képest <növekvő tendencia évhez képest	2022. Védőnő: < 15,9% Gyámhivatal: > 3,1% Rendőrség: < 11,17% Orvos: > 0,67%	Védőnő:>12,2% Gyámhivatal:> 1,59% Rendőrség: < 6,2% Orvos: > 0,25%
	2022. Iskolai-óvodai szociális segítő: <2,96% Kórház: < 1,6% GYEK: 0,67%	Iskolai-óvodai szociális segítő: < 0,67% Kórház: > 0,1% GYEK: 1,5%

A jelzések elemzése során a következők figyelhetők meg a 2023. évre vonatkozóan:

Általánosságban elmondható, hogy a járás településein **egyértelmű növekedés** volt megfigyelhető a jelzések vonatkozásában.

A Miskolci járás minden településére jellemző, hogy továbbra is az **oktatási-nevelési intézményektől** érkezik a legtöbb jelzés a család- és gyermekjóléti szolgálatokhoz. A beérkezett jelzéseket összevetve a területileg illetékes oktatási intézmények listájával, továbbra is tendencia, hogy azok az iskolák, óvodák jeleznek elsősorban, ahol az oktatási intézménybe felvettek köre a problémás, hátrányos helyzetű rétegből kerül ki elsősorban. Ugyanakkor több olyan középiskola is megjelent a jelzést tevő intézmények között, ahonnan eddig nem, vagy alig érkezett jelzés. Egyes oktatási intézmények azonban továbbra sem fellelhetőek a jelzést tevők között.

Az **egészségügyi szolgáltatók** részéről elsősorban a **védőnők** azok, akik jeleznek, a gyermekorvosokra továbbra sem jellemző a jelzési kötelezettség felvállalása. A házi orvosoktól érkező jelzések száma egész évben, a teljes járás vonatkozásában mindössze 22 volt, ez 0,9 %-át teszi ki az összes beérkezett jelzésnek. Miskolcon változás a 2022. évhez képest, hogy bár minimális számban, de a MESZEGYI minden szolgáltatási egységébe érkezett jelzés az adott területen dolgozó orvosoktól. Ugyanez a járás többi települése tekintetében már nem mondható el. Nagyon pozitív változás, hogy 2023. évben a járásban több szakmaközi megbeszélésen az adott település **házi gyermekorvosa** rendszeresen megtisztelte jelenlétével a rendezvényt. 2022 októberében a Velkey László Gyermekegészségügyi Központ (**GYEK**) korábbi vezetőjével és munkatársaival folytatott szakmaközi megbeszélés óta a GYEK-ből érkező jelzések száma 2023-ban már számottevő mértéket mutat.

A **rendőrségtől** érkező jelzések száma 2023-ban arányait tekintve ismét nőtt, köszönhetően annak az erőfeszítésnek, amit egyrészt a rendőrséggel való együttműködés elősegítése érdekében a jelzőrendszeri tanácsadó tett, másrészt annak a partneri kapcsolatnak, ami a rendőrség részéről érzékelhető volt. Szakmaközi megbeszélések valósultak meg a rendőrség illetékeseivel, 5 alkalommal a tavalyi év folyamán. Ennek ellenére a visszajelzések alapján a rendőrségtől érkező jelzések száma továbbra sem tükrözi a valós, jelzési kötelezettség körébe eső esetek számát. Továbbra is eltérő értékek tapasztalhatók a szolgáltatási központok esetében, pl. Belvárosi TSZK-ba 126 jelzés, míg a Fazola úti TSZK-ba: 0 jelzés érkezett. A járás többi települése esetében is elmondható, hogy a növekedés ellenére is nagyon alacsonynak tűnik a rendőrségtől érkező jelzések száma. Több olyan település volt, ahol ezen jelzőrendszeri tag részéről egyáltalán nem érkezett jelzés.

Bár továbbra is sok áttételes jelzés érkezik a **Járási Hivataltól**, amely indirekt módon közvetít gyermekekkel kapcsolatos információkat, ez a GYVR rendszer bevezetése óta nem értékelhető jelzésként.

A korábbi évek trendjének megfelelően ebben az évben is nőtt a **lakossági** és ezen belül is az **anonim** jelzések aránya.

Az intézmény óvodai- és iskolai szociális segítői, az ország különböző kórházai, a járásbírók, ügyészségek, egy-egy bölcsőde, a Pedagógiai Szakszolgálat, a Máltai Szeretetszolgálat, az ország különböző család- és gyermekjóléti szolgálatai, központjai, humán szolgáltatói, valamint az ország különböző pontjain található családok és gyermekek átmeneti otthonai továbbra is aktív szereplői a jelzőrendszernek.

Az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat (OKIT), az áldozatsegítő központok, több település jegyzője, illetve az önkormányzatok és a tankerületi központok a korábbitól sokkal aktívabb tagjai lettek a jelzőrendszernek.

Jelzett problémák

A jelzett problémák jelentős hányadát továbbra is az oktatási-nevelési intézményektől érkező jelzések képezik mind Miskolcon, mind a járás többi településén. Ezek elsősorban az oktatási-nevelési elhanyagolásra vonatkozó jelzések. Ezeket az iskolák kötelező jelleggel küldik.

2023-ban az igazolatlan mulasztásokkal kapcsolatban érkezett jelzések száma 2058 volt, ami az összes jelzés 43,34 %-át tette ki. Ez az adat alacsonyabb, mint a 2022. év adata (jelzések száma: 2088). Ez a tény azért is érdekes, mert bár összességében nőtt a jelzések száma a járásban, az iskolai jelzések összetétele megváltozott. Nem csak igazolatlan mulasztásról küldenek jelzést a köznevelési intézmények, hanem egyéb, a gyermek veszélyeztetettségére utaló problémáiról is, amelyeknek egy jelentős része magatartási, illetve viselkedési zavarra utal, de továbbra is jelen van az iskoláktól érkező jelzések között a magas számú igazolt hiányzások problémája.

A 18 év alattiak önmagukat veszélyeztető magatartása továbbra sem a valóságot tükröző mértékben jelenik meg a jelzések között. Tudatmódosító szer, vagy rendszeres alkoholfogyasztásról, illetve szuicid kísérletről kevés jelzés érkezik. A teljes járás területén összesen 28 db ilyen jellegű jelzés érkezett, ez az összes jelzés vonatkozásában 0,58 %-os arányt, és igen magas látenciát jelent. Annak ellenére, hogy a szakmaközi megbeszéléseken az egész járásban folyamatosan téma volt a szerhasználat kérdésköre, a jelzések felvállalása továbbra is komoly nehézséget okoz a jelzésre kötelezett szakembereknek.

A szülői elhanyagolás, a magatartási problémák is nagy százalékban vannak jelen a jelzések tekintetében, ezeket a jelzéseket jellemzően a védőnők, illetve az oktatási-nevelési intézmények teszik. A szülői elhanyagolás kapcsán érkezett jelzések az összes jelzés 10,95 %-át a magatartási problémák az összes jelzés 4,9 %-át tették ki. A jelzéseket vizsgálva fontos információ azonban az is, hogy a kollégák visszajelzései szerint a családban megjelenő valós problémák jelentős része (így pl. az elhanyagolás is) sok esetben csak a családdal történő kapcsolatfelvételt követően derül ki.

Családon belüli erőszak, gyermekbántalmazás, szexuális erőszak, vagy azok gyanúja, kiskorú veszélyeztetése szintén jelenlévő fogalmak a jelzések között. Egyértelműen determinált szakmai terminusban 2023-ban a kapcsolati erőszak: 89; gyermekbántalmazás: 52; szexuális abúzus: 13; elhanyagolás: 520; kiskorú veszélyeztetése: 512 esetben jelent meg. Az előző évhez képest viszonyítva mindegyik jelzéstípusnál szignifikáns emelkedés tapasztalható, kivéve a szexuális erőszakkal kapcsolatos jelzések számát.

A kiskorú gravidákról, az elhanyagolt terhességekről szóló jelzések szintén állandóan megjelenő fogalmak a jelzésekben. 2023-ban az ezekkel a problémákkal kapcsolatos jelzések száma is radikális emelkedést mutatott a probléma meghatározás nehézségei ellenére is. A kiskorú várandósról érkezett jelzések száma 52 volt, az elhanyagolt terhességeké 97, de a védőnői ellátás elutasítása is több esetben okozott problémát. Az ellátási területek eltérései szerint ezek az adatok is változóak az egyes szolgáltatási központok és a járás bizonyos településeinek vonatkozásában.

Szintén jelentkezik a jelzések tekintetében kapcsolattartás akadályoztatása, különböző szabálysértések, bűncselekmények, beilleszkedési nehézségek, lakhatási/anyagi problémák, nagy számú igazolt mulasztás. Ezen jelzések száma is évről évre nő.

2023-ban a teljes járás területén összesen 1 jelzés érkezett iskolai erőszak, kirekesztés vonatkozásában. Ez még a 2022-es adathoz képest is lényeges csökkenést mutat. Hasonlóan az önveszélyeztető magatartás felvállalásának problémaköréhez, itt is óriási a látencia.

A Járási jelzőrendszeri tanácsadó feladatai a 2024-es évre

Általános feladatok

- Minden jelzésre kötelezett motiválása az **időben, írásban** történő jelzések megtételére
- A még mindig inaktív tagok bevonása
- Egységes fogalomhasználat kialakítása
- A jelzések tartalmának, a jelzési kötelezettség – mikor/hogyan/milyen formában történő – egyértelműsítése
- Rendkívüli hatékonysága miatt az aktuális problémákra orientált szakmaközi megbeszélések megszervezése 2024-ben is elsődleges feladata kell, hogy legyen a Területi Szolgáltatási Központoknak. Az érdemi együttműködés kereteinek megtalálása, lefektetése a család- és gyermekjóléti szolgálat munkatársai és a jelzésre kötelezettek között nagymértékben segítheti a jelzőrendszeri munka hatékonyságát

Konkrét feladatok Miskolc vonatkozásában

A tervezett közös szakmaközi megbeszélések prioritások, illetve az előre jelzett tervezettség sorrendjében kerülnek megjelölésre.

- 2024. március: Szakmaközi megbeszélés szervezése (stábülés keretein belül) a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Bűnmegelőzési Tanács bevonásával. A megbeszélés összehívásának célja a Bűnmegelőzési Tanács tevékenységének bemutatása az intézmény család- és gyermekjóléti alapellátásának területén dolgozó kollégák számára, a lehetséges együttműködési pontok keresése.
- 2024. április: Szakmai egyeztetés az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyében dolgozó gyermekvédelmi gyámjaival. A megbeszélés elsődleges célja a nevelésbe vételhez kapcsolódó együttműködési pontok egyeztetése.
- 2024. május: Szakmai egyeztetés a Miskolci Rendőrkapitányság illetékeseivel a jelzési kötelezettség fontosságáról, az esetlegesen felmerülő problémákról.
- 2024. június - december: A Miskolcon dolgozó gyermek- és felnőtt házi orvosok felkeresése a jelzőrendszeri kötelezettség kapcsán.
- 2024. október: Közös szakmai egyeztetés a Miskolci Járásban feladatot ellátó védőnők vezetőivel, a szerkezeti átalakulást követően felmerülő nehézségek, illetve a minél hatékonyabb együttműködés lehetőségeinek kapcsán.

Egyéb jelzőrendszeri tanácsadói feladatok

- Részvétel a MESZEGYI Területi Szolgáltatási Központjai által szervezett szakmaközi megbeszéléseken
- Szükség esetén esetkonferenciák moderálása (A korábbi évek tapasztalatai alapján az egyik leghatékonyabb konfliktuskezelő, problémafeltáró lehetőség a jelzőrendszeri tagok részére.)
- Konfliktuskezelés a gyermekvédelmi/jelzőrendszer szereplői között

Feladatok a Miskolci járás vonatkozásában

- Minden hónapban esetszbeszélő csoportok tartása.
- Ha szükség van rá, akár az egész járást érintő témában közös szakmaközi megbeszélések szervezése.
- Aktív részvétel a járási kollégák által szervezett szakmaközi megbeszéléseken, éves szakmai tanácskozásokon.
- Szükség esetén esetszkonferenciák moderálása.
- A járásban (ideértve Miskolcot is) akár gyermekvédelemben, akár jelzőrendszerben dolgozó kollégák számára módszertani segítségnyújtás.

Összegzés a jelzőrendszer működéséről

A jelzőrendszer továbbra sem működik egységesen. Sem Miskolcon, sem a Miskolci járás településeiben nem képez egységes, egyértelműen beazonosítható adatokat. A hatékonyság továbbra is függ a személyes kapcsolatok meglététől vagy hiányától.

2023-ban 4748 jelzés érkezett a MESZEGYI és a járás család- és gyermekjóléti szolgálataihoz, valamint a Központoz. A jelzések eloszlása nem egységes, és feltételezhetően az adott ellátási körzet „problémássága” mellett az ott dolgozó, jelzésre kötelezett jelzőrendszeri tagok motivációját, vagy annak hiányát is tükrözi.

A tapasztalatok szerint mind a családsegítő kollégáknak, mind a jelzőrendszeri tagoknak szüksége van a jelzőrendszeri feladatellátás, a saját és az ágazati jogszabályok ismertetésére, az együttműködés lehetőségeinek, kereteinek megteremtésére. Az előző év tapasztalatai megerősítették, hogy a jelzések fogalmának, a jelzési kötelezettségnek, a kompetenciahatároknak, az egymással együttműködésre kötelezett jelzőrendszeri tagok és családsegítő kollégák egymással szembeni elvárásainak egyértelmű tisztázása továbbra is elsődleges feladat kell, hogy legyen.

A fenti feladatok megvalósításának érdekében 2023-ban több szakmaközi megbeszélés is megszervezésre került a Miskolci járás jelzőrendszeri tagjai és szakemberei számára. A cél minden esetben az volt, hogy az inaktív tagok bevonásra kerüljenek, személyesebbé, közvetlenebbé váljon a kapcsolat a jelzést tevők és a jelzést fogadók között, továbbá, hogy növekedjen az érdemi információt nyújtó jelzések száma.

A szakmaközi megbeszélések összehívását indokoló tényezők:

- A 2016-os jogszabályi változásokat követően minden jelzésre kötelezett jelzőrendszeri taggal történjen meg a kapcsolatfelvétel. Bár ez a feladat 2016-tól folyamatosan megvalósításra került, a tapasztalatok azt igazolják, hogy minden jelzőrendszeri taggal újra és újra fel kell venni a kapcsolatot.
- A célcsoport specifikusan összehívott megbeszélések a város vagy a járás teljes területét szakmacsoportonként lefedő jelzőrendszeri tagokkal megtartott megbeszélések során lehetőség van az egységes fogalomhasználat, a jogszabályi háttér, és a kompetenciahatárok tisztázására.

4.2. A CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLTATÁS SZAKMAI MUNKÁJÁNAK ÖSSZEGZŐ BEMUTATÁSA

A **családsegítés célja** a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése.

A **gyermekjóléti szolgáltatás célja** a gyermekek egészséges fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítése. A veszélyeztetettség megelőzése és a már kialakult veszélyeztetettség megszüntetése, valamint a családból történő kiemelés megelőzése, a már kiemelt gyermekek hazajutásának elősegítése, utógondozása.

A család- és gyermekjóléti szolgálat ellátja a Gyvt. 39. § (2), (3), (3a) és (4) bekezdése, 40. §-a, valamint az Szt. 64. §-a szerinti feladatokat.

A két jogszabályban előírt feladatokat alapszolgáltatás megszervezésével, működtetésével biztosítja a MESZEGYI. Családsegítés a gyermekjóléti szolgáltatással együtt – a család- és gyermekjóléti szolgálat – keretében működik. Család- és gyermekjóléti szolgáltatás biztosítására 13 településsel kötött az Önkormányzat feladatellátási szerződést.

Család- és gyermekjóléti szolgálat feladatait ellátó szakmai szervezeti egységek

Miskolc közigazgatási területén élő lakosság számára a szolgáltatás könnyebb hozzáférése érdekében négy Területi Szolgáltatási Központban (a továbbiakban: TSZK-ban), önálló szervezeti egységekben nyújtja az intézmény a család- és gyermekjóléti szolgáltatást.

Az ellátottak számára nyitva álló helyiségek:

- Belvárosi TSZK: Miskolc, Szemere B. u. 5.
- Avasi TSZK: Miskolc, Szentgyörgy utca 42-44.
- Diósgyőr-Vasgyári TSZK: Miskolc, Jedlik Ányos u. 3/a.
- Fazola úti TSZK: Miskolc, Fazola Henrik u. 4/a.
- Települési Feladatellátási Munkacsoport: Miskolc, Arany J. u. 37.

Települési feladatellátás szolgáltatási helyek

Berzék	3575 Berzék, Petőfi u. 44.
Bükkszentkereszt	3557 Bükkszentkereszt, Kossuth u. 24.
Harsány	3555 Harsány, Hunyadi u. 2.
Köröm	3577 Köröm, Rákóczi F. u. 11.
Mályi	3434 Mályi, Széchenyi u. 4.
Nyékládháza	3433 Nyékládháza, Kossuth L. u. 47.
Ónod	3551 Ónod, Rákóczi u. 51.
Répáshuta	3559 Répáshuta, Kossuth L. u. 2.
Sajóbábony	3792 Sajóbábony, Arany J. u. 5.
Sajóecseg	3793 Sajóecseg, Thököly u. 5.
Sajóhídvég	3576 Sajóhídvég, Rákóczi u. 37.
Sajókeresztúr	3791 Sajókeresztúr, Rákóczi u. 40.
Sajósenye	3712 Sajósenye, Petőfi u. 14.

A TSZK-kat heti 26 órában kereshetik fel a kliensek személyesen. A családsegítők fogadóóráikon személyesen várják a klienseket. A kapcsolattartás fontos formája a családlátogatás, ugyanakkor telefonon munkaidőben folyamatosan elérhetők a munkatársak. A nyitvatartási időn kívül zajlik az adminisztratív tevékenység, a szakmaközi egyeztetések telefonos, személyes formában, a kliensek ügyeinek intézése, a családlátogatások, illetve a szakmai munkát támogató tevékenységek.

A szakmai egységek ellátási területei

A Központ szolgáltatásaival párhuzamosan a MESZEGYI család- és gyermekjóléti szolgáltatása kiterjed Miskolc város közigazgatási területére, illetve a feladatellátási szerződéssel bevont 13 településre.

Az ellátási terület jellemzői a Központ ellátási területének ismertetésénél már bemutatásra került.

Személyi feltételek

Az NM rendelet 1. számú melléklete tartalmazza a család- és gyermekjóléti szolgáltatás szakmai létszám és létszámminimum normáit. A család- és gyermekjóléti szolgálatnál lakosságszám vonatkozásban 4000 főre vetítve került előírásra 1 fő családsegítő. A MESZEGYI Család- és Gyermekjóléti Szolgálatára (a továbbiakban: Szolgálat) és a gondozói körzetekre vetítve a családsegítő létszám a jogszabályi előírásnak megfelelő.

A Miskolc város területén működő család- és gyermekjóléti szolgáltatásban a fenntartó által engedélyezett szakmai létszám 66 fő, melyből 2023. december 31-én 12 álláshely volt betöltetlen. 1 fő családsegítő részmunkaidőben áll alkalmazásban.

Minden szakmai munkakörben dolgozó munkatárs rendelkezik a szakmai rendeletben előírt szakirányú felsőfokú képesítéssel.

2023-ban is több családsegítő álláshelyen történt személyi változás. Az új kollégák betanítására nagy hangsúlyt fektetnek, a próbaidő alatt álló kollégákat a többéves szakmai gyakorlattal rendelkező munkatársak segítik, mentorálják. Rendszeresen konzultálnak egy-egy intézkedéssel kapcsolatban, illetve közösen végzik a családlátogatásokat, ellenőrzik és szükség esetén korrigálják a kimenő leveleket, szakmai dokumentumokat.

A családsegítők szakmai felkészültsége jónak mondható, a munkakör végzéséhez szükséges kreativitás, jó szervező készség, problémamegoldó képesség jellemzi őket. Kapcsolatteremtő képességük, kommunikációs készségük megfelelő, szakmai dokumentumokat.

A családsegítők szakmai felkészültsége magas szintű, a munkakör végzéséhez megfelelő szervező készség, problémamegoldó képesség jellemzi őket. Kapcsolatteremtő képességük, kommunikációs készségük nélkülözhetetlen, a szakmai készségek, ismeretek magas színvonalának megtartása és fejlesztése érdekében az intézmény nagy figyelmet fordít a továbbképzéseken és a szupervíziókon való részvétel ösztönzésére és támogatására.

Tárgyi feltételek

A család- és gyermekjóléti szolgáltatás székhelye és az ellátottak fogadására szolgáló helyiségek az ellátási területek központjában találhatóak, tömegközlekedéssel jól megközelíthetőek. Az épületek akadálymentesítettek mind a négy miskolci TSZK-nál.

A személyes segítő munka feltételei rendelkezésre állnak a szakmai egységekben. 3 TSZK-ban fogadóhelyiség található, ahol az ügyfélfogadás és a segítő beszélgetések zajlanak. A családsegítő kollégák az adminisztratív teendőket munkatársi irodákban végzik, ahol a munkavégzéshez szükséges számítástechnikai és irodai eszközök rendelkezésre állnak.

A számítógépek száma kielégítő, az informatikai rendszer és infrastruktúra fejlesztésen esett át, így a dokumentációhoz szükséges technikai háttér rendelkezésre áll. Minden szakmai egység munkáját vezetékes és mobiltelefonok is segítik.

A nehezen járható külterületekre történő kijutás sok esetben csak intézményi autó használatával lehetséges. Nagy könnyebbség a családgondozók számára, hogy havi több alkalommal is segíti az intézmény az autóval történő kijutásukat a terepre. A nehezen járható külterületekre így többször és nagyobb biztonságban jutnak ki a kollégák. Esetenként könnyebb a „vándorló” családok nyomon követése.

2023. áprilisában a MESZEGYI működési költségeinek racionalizálása, valamint a Perecesi TSZK épületének korszerűtlensége indokolta a TSZK Miskolc, Fazola u. 4/a. szám alatti épületbe költözését, az Óvodai és Iskolai Szociális Segítők Munkacsoportjának irodájába. (Az óvodai és iskolai segítők a Miskolc, Selyemrét u. 36. szám alatt, a Napsugár Bölcsőde épületének emeletén kaptak helyet.) A TSZK jobb körülmények között folytathatja munkáját, az iroda az ellátási területen élők többsége számára könnyebben megközelíthetővé vált. A szakmai egység neve Fazola úti Területi Szolgáltatási Központra változott.

A Diósgyőr-Vasgyári TSZK-ban hiányzik olyan közösségi tér, ahol nagyobb csoportok, rendezvények lebonyolítása megvalósulhat. A kevés fogadó helyiség megnehezíti a munkát. Közösségi programokat közösségi helyiség hiányában a helyszínen nem tudnak lebonyolítani, ezért a programokat az óvodába, iskolába, közösségi házakba viszik.

A Belvárosi TSZK közösségi helyiségként működteti az Arany János u. 37. szám alatt rendelkezésre álló helyiségeket, amiben csoportos és közösségi rendezvények kerülnek megtartásra, illetve a ruha- és élelmiszer adományosztás is innen történik.

Az Avasi TSZK-ban az őszi fűtési időszak beindulásakor a Miskolci Hőszolgáltató Kft. technikai okok miatt 2023-ban sem indította el a távfűtést, így fenntartói engedéllyel az intézmény a TSZK közösségi terében 2 hőszivattyús klímaberendezés beszerelésével oldotta meg, hogy a munkatársaknak elfogadható munkakörülményeket teremtsen. A távfűtés helyreállítása továbbra is indokolt, mert a klímaberendezések nem megfelelő hatékonysággal működnek.

4.2.1. A szakmai munka bemutatása

A család- és gyermekjóléti szolgálat ellátja a Gyvt. 39. és 40. §-a, valamint az Szt. 64. és 64/A. §-a szerinti feladatokat.

A TSZK-k és a Települési Feladatellátási Csoport által ellátott feladatköröket az NM rendelet 12-18. §-ai tartalmazzák.

1. Tájékoztatási feladatai körében

- szociális és egyéb információs adatokat gyűjt,
- tájékoztatja a hozzáfordulókat jogaikról, támogatási és ellátási formákról, a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról, segíti a támogatásokhoz való hozzájutást. Kiemelt célcsoport: gyermekek, gyermekes családok, válsághelyzetben lévő várandós anya, örökbefogadó szülő,
- családtervezési, pszichológiai, nevelési, egészségügyi, mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadást vagy az ezekhez való hozzájutást megszervezi,

- a válsághelyzetben lévő várandós anyát támogatja, segíti, tanácsokkal látja el, valamint szociális szolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz, különösen a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz segíti.

2. Szociális segítő munka keretében

- segítséget nyújt a családban jelentkező működési zavarok elhárításában, ellensúlyozásában,
- természetes támaszok, erőforrások felkutatása,
- adekvát szakmai szolgáltatások bevonásának kezdeményezése,
- koordinálja az esetkezelésben résztvevők (szakemberek, szolgáltatók) együttműködését,
- szükség szerint esetmegbeszélést/esetkonferenciát szervez,
- szükség szerint, de legalább hathavonta értékeli az esetkezelés eredményességét.

Az együttműködési megállapodás alapján végzett szociális segítő munka során éves átlagban legalább havi három személyes találkozást kell megszervezni és dokumentálni családonként.

3. Ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz való hozzájutás érdekében

- figyelemmel kíséri az érintett személyt, családot veszélyeztető körülményeket, a szolgáltatások, ellátások iránti szükségleteit,
- együttműködik a területen található szolgáltatókkal – az ellátások közvetítése érdekében,
- segítséget nyújt az ellátások, szolgáltatások igénylésében.

4. Prevenációs tevékenység körében

- veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszert működtet – települési szinten,
- szabadidős és közösségi programokat szervez,
- kezdeményezi ilyen programok megszervezését (köznevelési intézmények, kulturális intézmények, egyházi és civil szervezetek körében).

5. Hivatalos ügyek intézésében való közreműködés körében

- segítséget nyújt az igénybe vevők ügyeinek intézésében,
- tájékoztatást nyújt az igénybe vehető jogi képviselő lehetőségéről,
- gyámhivatal, valamint a család- és gyermekjóléti központ felkérésére környezettanulmányt készít (gyermekvédelmi nyilvántartás megfelelő adatlapjain),
- a gyámhivatal felkérésére a Korm. rendelet 47/A §-a alapján tájékoztatást nyújt az örökbefogadott gyermek fejlődéséről, körülményeiről, családba való beilleszkedéséről.

6. Egyéb – kiemelt – feladatok

- esetmegbeszélést kezdeményez – ha család- és gyermekjóléti központ szakmai támogatását igényli, vagy a központ feladatkörébe tartozó szolgáltatás, intézkedés szükségessége merül fel,
- a gyermeket fenyegető közvetlen és súlyos veszély esetén a – család- és gyermekjóléti központ értesítése mellett – közvetlenül tesz javaslatot hatósági intézkedésre,
- szociális diagnózis elkészítését kezdeményezi a Központ keretei között dolgozó szociális diagnózist készítő esetmenedzser bevonásával a további lehetséges szolgáltatások feltérképezése céljából,

- fogyatékosági tanácsadás közvetítése fogyatékkal élők és hozzátartozóik részére.

7. Veszélyeztetettséget észlelő jelzőrendszer működtetése

- figyelemmel kíséri a településen élők életkörülményeit, szükségleteit,
- felhívja a jelzésre köteles szerveket jelzési kötelezettségük – írásban – történő teljesítésére,
- tájékoztatást nyújt a veszélyeztetettség jelzésének lehetőségéről,
- fogadja a beérkezett jelzéseket, megteszi a szükséges, illetve jogszabályban foglalt intézkedéseket,
- beérkezett jelzésekről és a megtett intézkedésekről heti rendszerességgel jelentést készít a család és gyermekjóléti központnak,
- a jelzőrendszeri tagok koordinálása érdekében esetmegbeszélést/szakmaközi megbeszélést szervez, melyről feljegyzést készít – évente 6 alkalommal,
- esetkonferenciát szervez,
- éves szakmai tanácskozást tart minden év február 28-ig,
- éves jelzőrendszeri intézkedési tervet készít minden év március 31-ig,
- kapcsolatot tart az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálattal,
- jelzőrendszeri felelős koordinálja a feladatok ellátását.

Szakmai munka jellemzői

A család- és gyermekjóléti szolgáltatást területi felosztás alapján négy TSZK-n keresztül biztosítja Miskolc lakosai számára.

A családgondozás folyamata területenként változik. A lakótelepi és szegregátumi környezetben élő családok mellett egyre több „jómódú” család is bekerül a látókörükbe, ahol nem az anyagi gondok okozzák a nehézséget, hanem a nevelési problémából, elhanyagolásból adódóan különböző mentális, magatartási problémák jelentkeznek a gyermekeknél. A lakótelepen megjelenő gyermekvédelmi problémák elsősorban a családok működésének zavaraiából, a szülők szenvedélybetegségéből, a nevelési hiányosságokból, családon belüli konfliktusokból fakadnak. A szegregátumok területén a problémák halmozott megjelenésével küzdenek az érintett családok. Az esetek többségében szükség van a munkanélküliségből, a súlyos anyagi gondokból, életviteli problémákból, az elégtelen lakáskörülményekből, a kapcsolati konfliktusokból, szenvedélybetegségekből adódó komplex problémakezelésre.

Az egyéni esetkezelés a családdal történő önkéntes megállapodás alapján nyújt segítséget a család életvezetésének javításában. A gondozási folyamatban a családsegítő feltérképezi a család problémáját, felméri a család erőforrásait, a kapcsolati hálóját, illetve a családot körülvevő intézményrendszerekben és közösségekben rejlő megoldási lehetőségeket. A szociális munka eszközeinek alkalmazásával igyekszik a családoknál állapotjavulást elérni, a működési problémákat megszüntetni. Az egyéni esetkezelés általában hosszabb gondozási folyamatot jelent, sokszor több éven keresztül kísérjük figyelemmel a család életvitelét és segítjük a problémák kezelését. A családokkal végzett segítő tevékenység hatékonyságát szolgálja a segítő szakemberek team munkája, együttműködése.

A szakmai munka során fontos hangsúlyt helyeznek a megfelelő kommunikációra. A mindennapi feladatok hatékony nyomon követése érdekében hetente csoportmegbeszélést tartanak a szakmai egységek, ahol az aktuális munkafolyamatokat, feladatokat egyeztetik. Rendszeresek az esetmegbeszélések, esetkonferenciák szervezése, szakmai egyeztetések az

esetmenedzserekkel és további szakemberekkel. Ezeken a találkozókön személyes megbeszélések történnek a családok ügyeiben és a védelembe vett gyermekekkel kapcsolatosan. Az esetmenedzserek a családsegítő kollégákkal konzultálnak, a családokkal kapcsolatos információkat kölcsönösen megosztják egymással. Telefonon is folyamatos, napi szintű a kapcsolattartás közöttük, valamint a védelembe vételi javaslat elküldése előtt esetmegbeszélésre/esetkonferenciákra hívják az illetékes esetmenedzsert. Közös részt vesznek a védelembe vételi tárgyaláson, indokolt esetben együttesen is felkeresik a családot, ezzel segítve, támogatva egymás munkáját. Kiemelten fontos az óvodai-iskolai szociális segítők bekapcsolódása az együttműködésbe, az esetmegbeszélések és esetkonferenciák alkalmával is meghívást kapnak, szükség esetén a pszichológus is részt vesz ezeken az alkalmakon. A gyakorlati tapasztalatok azt igazolják, hogy a megfelelően előkészített team munka nagy mértékben segíti az együttműködési megállapodásban és a gondozási-nevelési tervben meghatározott vállalások és feladatok megvalósulását. Az egyéni esetkezelés mellett nagy jelentőségű a közösségi/csoportos szociális munka, hiszen esetkezelésük során megbizonyosodtak arról, hogy ezek hatékonyak bizonyulnak a komplex problémamegoldásában, továbbá a prevenció nélkülözhetetlen eszközeinek számítanak.

Statisztikai adatok

2023-ban a TSZK-kban 791 családdal került sor együttműködési megállapodás megkötésére, valamint 2429 fő vette igénybe a család- és gyermekjóléti szolgáltatást együttműködési megállapodás alapján. Az együttműködésben érintett személyek száma csekély mértékben nőtt a 2022. évi adatokhoz viszonyítva.

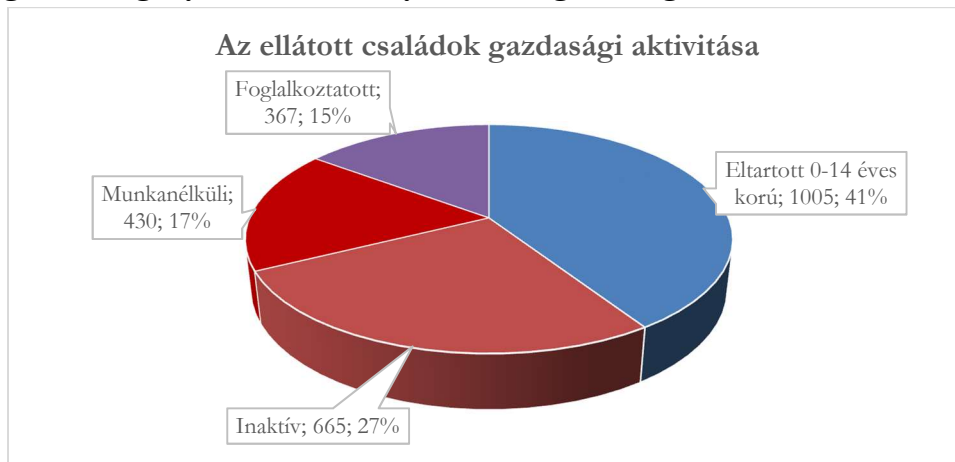
Az intézmény 2248 fő számára nyújtott szolgáltatást olyan esetben, amikor nem született együttműködési megállapodás, mely 844 családot érintett. A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésbe bevont családok gondozása során 472 személlyel, összesen 157 családdal foglalkoztak a családsegítők. Emellett a többi esetben az igénybe vevők problémáinak megoldása nem igényelt hosszú távú gondozási folyamatot.

968 fő egy alkalommal kereste fel a Szolgálatot, amely növekedést mutat az előző év adataihoz képest a tanácsadásban részesülő vagy a szolgáltatásokat néhány alkalommal igénybe vevő (pl. információnyújtás, ügyintézésben történő segítségnyújtás stb.) ellátottak számában.

2023-ban összesen 4715 fő, 1635 család került kapcsolatba a Szolgálattal Miskolcon. Az elért személyek száma csökkent az előző év adataihoz viszonyítva, azonban 155-tel több családot érintett a család- és gyermekjóléti szolgáltatás során végzett szakmai tevékenység a tavalyi év folyamán az előző évhez képest.

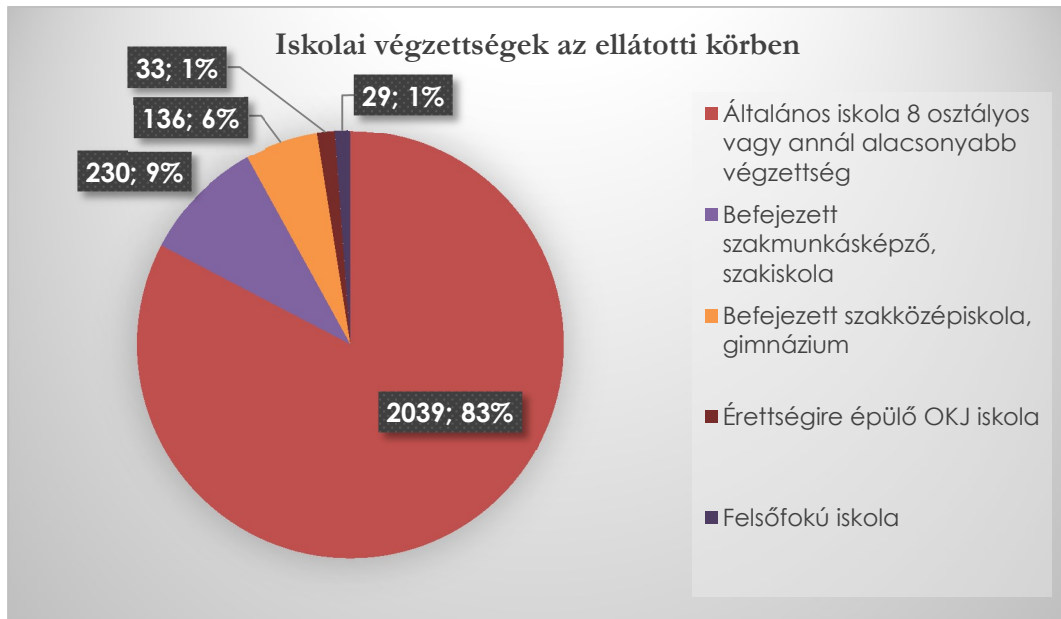
A Szolgálathoz fordulóknak szerinti megoszlását tekintve a szolgáltatásokat igénybe vevők között továbbra is magasabb számban vannak a nők.

A szolgáltatást igénybe vevő személyek száma gazdasági aktivitás szerint

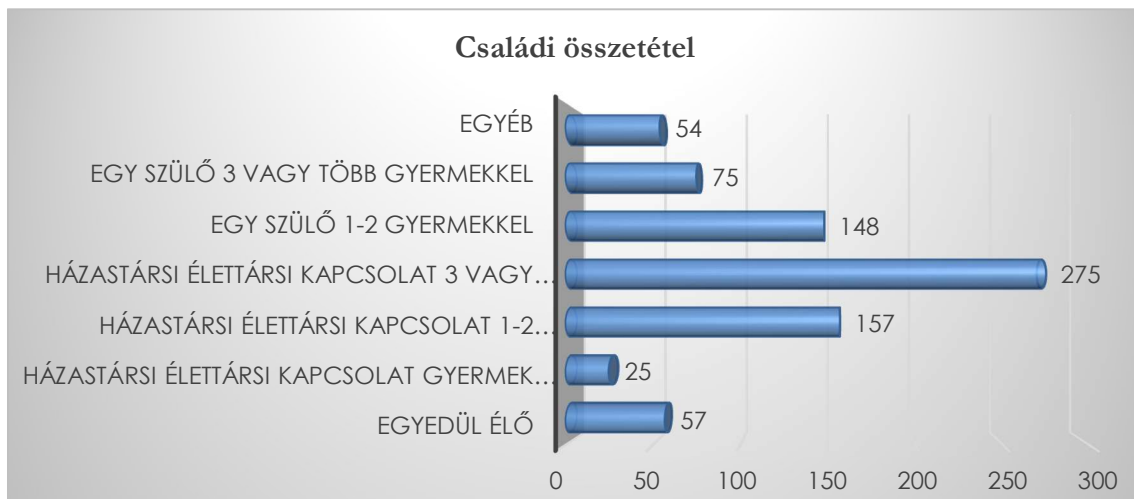
A diagram a Szolgálattal együttműködési megállapodást kötött igénybe vevők körét mutatja be **gazdasági aktivitás szerint**. Az együttműködési megállapodást kötött igénybe vevők közül az intézmény szolgáltatásai a legnagyobb számban az eltartott 0-14 éves korosztályt érintik 2023-ban is, tehát a jelzések továbbra is főleg gyermekekről érkeznek. Az ellátotti körben magas az aránya az inaktívaknak, a munkanélküliek számában emelkedés látszik az előző évhez képest. A gondozott családok munkaerő-piaci helyzetének javítása érdekében az intézményben foglalkoztatási tanácsadást biztosítottak 2023. szeptemberéig együttműködésben az Önkormányzat Paktum programjával. Ezt követően az Önkormányzat kezdeményezésére a Központban 2 fő foglalkoztatási tanácsadó folytatja a Paktum pályázati programjának sikeres tanácsadói tevékenységét. A tanácsadó kollégák a TSZK-kban ügyfélfogadási rend szerint végzik tevékenységüket. Az ellátottak körében csökkent a foglalkoztatottak aránya (367 fő).

Iskolai végzettség tekintetében az ellátottak köréből 2039 fő rendelkezik az általános iskolai 8 osztályos végzettséggel, vagy annál alacsonyabb iskolai végzettséggel, ami a 0-14 éves korosztály magas arányát is jelöli az összes ellátott körében. Szakmunkásképzőben vagy szakiskolában szerzett szakképzettséggel 230 fő jelent meg a Szolgáltatnál, érettségivel 136 fő rendelkezik, érettségire épülő OKJ iskolát 33 fő végzett a kliensek közül, felsőfokú végzettsége 29 főnek van. Klienseik főként az aluliskolázott rétegekből kerülnek ki. Jellemzi őket az alacsony érdekérvényesítő képesség, a tanulás, mint érték hiánya, a szociokulturális hátrányok újra termelődésének esélye.

Családi összetétel szerint 2023-ban is a nagycsaládosokkal álltak kapcsolatban legnagyobb számban, a 3 vagy több gyermeket nevelő családok száma 275.

Az 1-2 gyermeket nevelő családok (157) mellett magas az egy szülő családok aránya (összesen 223). Ezekben a családokban nevelkedő gyermekek vannak kitéve a legtöbb hátrálynak mind anyagilag, mind a család működési zavarait tekintve.

Kezelt problémák és szakmai tevékenységek együttműködési megállapodás alapján

A legtöbb esetben életviteli probléma, elhanyagolás, gyermeknevelési gondok, anyagi nehézségek, családon belüli konfliktus, magatartási problémák kapcsán kerülnek kapcsolatba a családok a Szolgálattal. A családoknál jellemző, hogy több probléma együttesen jelentkezik, amik egymással összefüggésben állnak. Az életviteli problémákkal küzdő családokban élő gyermekek esetében ez tünetként magatartási problémában, intézményi beilleszkedési zavarokban jelenik meg. A veszélyeztetett kiskorúak esetében szembe tűnő, hogy a család életviteli problémái gyakran járnak együtt a gyermekek test-lelki elhanyagolásával. Az állandósult anyagi problémák, az elhanyagoló nevelési attitűd a gyermek intézménybe való beilleszkedési problémáiban jelentkezik. A gyermek nem érzi magát jól az óvodában, majd nem tud jól teljesíteni az iskolában. Nagyon sok esetben fordul elő a tankötelezettség megszegése, majd a tanulmányok befejezése a 16. életév körül. Az alacsony iskolázottság, a munkanélküliség, a rossz anyagi helyzet generációról generációra ismétlődik. Az elégtelen életkörülmények együtt járnak a családtagok folyamatos frusztrációjával, amely gyakran vezet családi konfliktusokhoz is. Az elmúlt évekhez képest tovább nőtt a családon belüli fizikai bántalmazások száma. A problémák megoldásánál komplexen törekszenek a halmozott problémák együttes kezelésére.

Az együttműködési megállapodás alapján történő család gondozás során a Szolgálattal kapcsolatba kerülő családoknál az alábbi problémák jelennek meg:

Probléma típusa	Családok száma az elsődleges probléma szerint
Életviteli	211
Családi-kapcsolati konfliktus	78
Családon belüli bántalmazás	51
Elhanyagolás	121
Gyermeknevelési	82
Gyermeknevelési intézménybe való beilleszkedési nehézség	37
Magatartászavar, teljesítményzavar	61
Fogyatékoság, retardáció	5
Lelki-mentális, pszichiátriai betegség	13
Szenvedélybetegség	16
Egészségi probléma, egészségkárosodás következménye	9
Foglalkoztatással kapcsolatos	6
Anyagi	81
Ügyintézés	7
Információkérés	2

Szakmai tevékenység adatai 2023-ban

Megnevezés	Szolgáltatásban részesezők száma
Információnyújtás	4715
Segítőbeszélgetés	3653
Tanácsadás	3308
Ügyintézéshez segítségnyújtás	1609
Konfliktuskezelés	881
Kríziskezelés	373
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez	
- pénzbeli	438
- természetbeni	1206
Közvetítés	
- más szolgáltatásokhoz	427
• ebből átmeneti gondozásba	128
• család- és gyermekjóléti központhoz	452
Esetkonferencia	818
Esetmegbeszélés	873
Esetkonzultáció	2044
Szakmaközi megbeszélés	8 alkalom
Szociális és mentálhigiénés csoportmunka	39
Egyéni és csoportos készségfejlesztés	976
Közösségfejlesztés	14
Környezettanulmány elkészítésében való közreműködés	1465
Családlátogatás	3682
Adományközvetítés	4667
Hátralékkezelési tanácsadás	33
Munkavállalási, pályaválasztás tanácsadás	173
Összesen	30 967

A 2023. évben tovább nőtt a szakmai tevékenységek száma, aminek egyik fő összetevője a magas számban megjelenő **adományok osztása**, mely szolgáltatást az intézmény a segítő folyamatba építve nyújtja. A civil szervezetektől, magánszemélyektől érkező felajánlások, gazdasági szervezetek által juttatott adományok révén tudnak természetbeni segítséget nyújtani a hozzájuk forduló rászoruló lakosoknak. A Magyar Élelmiszerbank Egyesülettel kötött együttműködési megállapodás alapján élelmiszer adományban tudják részesíteni az ellátottak széles körét, mely a hétköznapjaikat könnyíti meg pékáru, gyümölcs és zöldség biztosításával. Az Egyesülettel folytatott szakmai együttműködés részeként gyakran tartós élelmiszer felajánlások is érkeznek az intézménybe, ezek is sok segítséget jelentenek az ellátottak számára. 2023 év folyamán az Önkormányzat több ízben szociális tűzifaosztás szervezésével bízta meg az intézményt, amely lebonyolításában a Szolgálat munkatársai vállaltak szerepet.

A Szolgálat munkatársai részt vettek az Önkormányzat által szervezett **szünidei gyermekétkeztetés** előkészítésében a nyilatkozatok kitöltésének segítségével, illetve a kiosztásnál a jelenléti ívek kitöltésével.

A Szolgálat **tájékoztatási feladatkörében** nyújtott információt a hozzá forduló klienseknek, tájékoztatva ilyenkor őket a szociális ellátások formáiról, lehetőségeiről, a hozzájutás feltételeiről, ezek száma tovább nőtt az előző évhez képest.

A **segítő beszélgetések és a családlátogatások** magas száma kifejezi, hogy ezek a szakmai tevékenységek a család- és gyermekjóléti szolgáltatás alapvető eszközei a személyes kapcsolaton alapuló segítő folyamat során. A családlátogatások alkalmával pontosabb képet kapnak a családok helyzetéről, életkörülményeiről. A több alkalommal megvalósuló segítő beszélgetéssel a családok problémáit, belső és külső erőforrásait tárják fel.

Gyakori az **ügyintézéshez történő segítségnyújtás, illetve a tanácsadás**. A belvárostól, hivataloktól távol élő, alacsony iskolai végzettséggel rendelkező kliensek számára nehézséget jelent a szociális és kormányhivatali ügyek intézése, az otthoni online tevékenységekhez hiányoznak a megfelelő feltételek és ismeretek. Az ügyintézés nagy része online felületen történik, amelyhez a feltételek nem adottak a családok számára. A TSZK-kban ezek megoldására lehetőséget biztosítanak. Munkatársaik egy-egy találkozás alkalmával többféle segítő tevékenységet folytatnak a problémák kezelése érdekében.

Az **esetkonferenciák** hatékony formája annak, hogy egy ügyben érintett összes szereplő – ideértve a család tagjait és az összes, problémában érintett szakembert - közösen értékeljék a család helyzetét, és megállapodást kössenek a megoldási lehetőségekről, az ehhez szükséges feladatokról.

A gyermekek veszélyeztetettségének okai

2023-ban 2134 kiskorú veszélyeztetettségét tartotta nyilván a Szolgálat. Ebből legmagasabb számban környezeti okok fordulnak elő (1358 fő esetében). Ebben a főcsoportban vezető problémaként nevelési problémák, fizikai elhanyagolás, családi konfliktusok, a szülők, család életvitele (szenvedélybetegségek, antiszociális viselkedés), elégtelen lakáskörülmények állnak.

OKOK	ÉRINTETT GYERMEK	HATÓSÁGI INTÉZKEDÉS
<u>Környezeti probléma</u> (nevelési, családi konfliktus, életviteli, bántalmazás, elhanyagolás, lakhatás, stb.)	1097	443
<u>Magatartási probléma</u> (drog-, alkohol fogyasztás, tankötelezettség mulasztás, gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség, stb.)	66	66
<u>Egészségi probléma</u> (magatartási tanulási zavar, betegség, fogyatékoság, stb.)	149	36
<u>Anyagi probléma</u>	278	12
Nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak száma	1590	557
Családok száma, ahol veszélyeztetett kiskorúak élnek	775	281

Az elmúlt évben 1590 veszélyeztetett kiskorúval állt kapcsolatban a Szolgálat. Legmagasabb számban környezeti okok veszélyeztették az ellátásukban lévő gyermekeket. Ebben a főcsoportban vezető problémaként nevelési problémák, fizikai elhanyagolás, családi konfliktusok, a szülők, család életvitele (szenvedélybetegségek, antiszociális viselkedés), elégtelen lakáskörülmények állnak.

A védelemben vételi javaslatok elsősorban az igazolatlan iskolai mulasztások, továbbá a szülői elhanyagolás, a nevelési problémák miatt kerültek továbbításra a Központ felé. Egyre nagyobb számban jelennek meg a családi konfliktusból adódó problémák, amely vagy bántalmazás gyanújával, vagy rendőrségi jelzéssel érkezik a Szolgálathoz.

A magatartási problémák 66 esetben jelentettek veszélyeztetettséget. Vezető helyen volt a drogfogyasztás 15 esetben, csavargás 51 esetben fordult elő, mint veszélyeztetettséget jelentő elsődleges tényező.

Az egészségi problémák (149 fő) közül kiemelkedő a tanulási és magatartászavarok által okozott hátrány (108 fő esetében), amit a köznevelési intézmények nehezen tudnak kezelni az integrált nevelés-oktatás során. 2023-ban tovább emelkedett az ezzel a problémával veszélyeztetett gyermekek száma. A szegregátumok ellátási területéhez tartozó iskolákban koncentráltan jelentkezik a halmozottan hátrányos tanulók köre, akik között magas számban található tanulási zavarral rendelkező gyermekek. Ezekben az iskolákban nincs több fejlesztő pedagógus, mint a város jobb tanulói összetételével bíró iskolákban, ezért nagyobb teher hárul a pedagógusokra az oktatás nevelés során.

A veszélyeztetettséget előidéző okok nem önmagukban fordulnak elő, gyakran halmozódnak. Több veszélyforrás idézi elő a gyermekek hátrányait, problémáit. A veszélyeztetett gyermekek

és családjaik gondozása során nagy számban hatósági intézkedések kezdeményezésére is sor kerül. 52 esetben súlyos veszélyeztetettség fennállása miatt közvetlen hatósági beavatkozást kezdeményeztek a Központ értesítése mellett.

Válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása

A válsághelyzet olyan családi, környezeti, szociális, társadalmi helyzet, vagy ezek következtében kialakult állapot, amely a várandós anya testi vagy lelki megrendülését, társadalmi ellehetetlenülését okozza, és ezáltal veszélyezteti a gyermek egészséges megszületését; ezen belül terhességét eltitkoló válsághelyzetben lévő várandós anya az állapotát környezete és hozzátartozói előtt titokban szándékozik tartani. Amennyiben a gyermekjóléti szolgálat ilyen esetekről szerez tudomást, az NM. rendelet értelmében tájékoztatja a válsághelyzetben lévő várandós anyát az őt, illetve a magzatot megillető jogokról, támogatásokról és ellátásokról, pl. családok átmeneti otthonába való elhelyezés lehetőségéről, valamint az örökbe adásról, annak jogi kihatásairól, az örökbefogadással foglalkozó segítő civil és állami szervezetek elérhetőségéről.

2023-ban 116 fő szociális válsághelyzetben lévő kiskorú várandós anyát gondoztak Miskolcon. A számuk jelentősen emelkedett a 2022. évi adatokhoz képest. Legtöbbször védőnői, valamint iskolai jelzés alapján kerültek kapcsolatba a problémával érintett gyermekekkel. A családsegítő kollégák akkor tudtak hatékonyan beavatkozni, amikor a család élt a felajánlott segítséggel, megtették a szükséges lépéseket a csecsemő fogadása érdekében, a védőnő által előírt vizsgálatokon megjelentek.

Várandósság esetén a területi védőnők - mint legaktívabb és leglelküimeretesebb jelzőrendszeri tagok -, ha veszélyeztetettséget tapasztalnak, azonnal értesítik a Szolgálatot. A védőnői jelzéseknek, és a jól működő nagyon aktív együttműködésnek köszönhetően a várandós édesanyáknak már a terhesség kezdeti időszakában segítségére tudnak lenni. Szinte minden esetben a védőnővel közös családlátogatások alkalmával keresnek megoldást a problémákra. Amennyiben elegendő idő áll rendelkezésre, felkészítik a születendő gyermek fogadására az édesanyákat, illetve kiskorú szülő esetén gondoskodnak a családba fogadás előkészítéséről, illetve súlyos anyagi problémák esetében az anyaothoni elhelyezésről.

A születendő gyermek ideiglenes hatályú elhelyezésére akkor kerül sor, ha az édesanya eltitkolta terhességét, és a körülményei nem alkalmasak a csecsemő gondozására, egészségének megőrzésére, vagy a várandósság idején alapellátás keretében minden fajta segítséget elutasít, és az újszülött fogadására megfelelő feltételek ugyancsak nem biztosítottak a családban. A kiskorúak körében még mindig nagy a tájékoztatatlanság a fogantatásról és a nem kívánt terhesség elleni védekezés módjairól.

A családsegítők elmúlt évi tapasztalatai alapján a válsághelyzetben lévő kismamák általában törekednek a hatósági intézkedések elkerülésére. Akár családi-kapcsolati problémák, akár rossz lakáskörülmények veszélyeztetnék a születendő gyermeket, az édesanyák sok esetben vállalják az anyaothoni elhelyezést vagy a családba fogadást a hatósági intézkedések megelőzése érdekében. Azonban súlyos hiányosságként tűnik fel az ellátórendszerben a kismamaotthonok, anyaoththonok alacsony száma. Megfelelő szülői attitűd mellett sajnos gyakran tapasztalhatnak olyan mértékű mélyszegénységet, amely az otthonába kerülő újszülött testi épségét veszélyeztetné. Ezekben az esetekben próbálnak anyaoththoni elhelyezést találni a várandós anya számára, azonban a hosszas várólisták miatt ez a feladat nagyon nehéz.

Még mindig nagy kihívást jelent a „vándorló” családok gondozása. Nehéz őket nyomon követni, sokszor más településre költöznek, az egészségügyi és a gyermekjóléti gondozásuk elmarad, hatósági intézkedés kezdeményezése az „illetékesség” hiánya miatt igen nehézkes. A kiskorú válsághelyzetben lévő várandós anyáknál többféle probléma jelentkezik a családban: a fiatal leány felkészületlen a csecsemő gondozására, nevelésére, kimarad az iskolából (esetleg egyéni munkarenddel folytatja a tanulmányait), előfordul, hogy az általános iskolai 8 osztályos végzettséget sem szerzi meg. A gyakorlat azt bizonyítja, hogy sajnos ilyen fiatal korban rendszerint nem képes felelősségteljes szülői magatartást tanúsítani, ezért többször hagyják gyermeküket a gyámokra, akik rendszerint az anyai nagyszülők közül kerülnek ki. Ezután csavarognak, előfordul a prostituálódás, melyről a családsegítő kollégák a család elmondásából értesülnek. A 18. életévet betöltött várandósok esetében legnehezebb megoldást találni azon esetekben, amikor az anya nem együttműködő vagy pszichés problémákkal küzd és a belátási képességei korlátozottak.

Az intézmény által biztosított válsághelyzetben lévő édesanyákhoz kapcsolódó prevenciók tevékenység a több TSZK-ban is szervezett baba-mama klubok.

2023-ban a kiskorú várandósok és újszülött gyermekeik kórházból történő hazaengedhetőségének témájában közös eljárásrend elkészítéséhez szakmaközi megbeszélést tartottak a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Központi Kórház és Oktató Kórház ápolási igazgatójával, az Újszülött Osztályon dolgozó védőnőkkel és a Gyámhivatal vezetőjével.

Családjából kiemelt gyermekek szüleinek gondozása a Szolgálatnál

Amennyiben a gyermek veszélyeztetettségét a család önkéntes együttműködésével, illetve hatósági kötelezéssel sem lehet megszüntetni, indokolt esetben a gyermeket az esetmenedzser (krízis helyzetben a családsegítő) javaslatára a gyámhatóság kiemeli a családból.

Egy gyermek családjából történő kiemelése során minden esetben súlyos, esetleg hosszú ideje fennálló problémák állnak a háttérben. Tapasztalatuk szerint csekély számban gondozhatók vissza családjukba ezek a gyermekek. A szülők nem képesek életkörülményeiken változtatni. Ezekben az esetekben a családi egység - ami nyilvánvalóan korábban sem volt meg -, oly mértékben sérül, amit rendkívül nehéz helyreállítani. Bizonyos esetekben a szülők nem motiváltak, hogy a gyermek visszakerüljön a családba. Sok esetben a szülők eltűnnek látókörükből, vagy vándorolnak, ami nehezíti a visszagondozást.

Szakellátásban lévő gyermek családjának gondozása során a Szolgálat tájékoztatás nyújtásával, szociális segítőmunkával, illetve szolgáltatások, ellátások közvetítésével igyekszik elősegíteni a hazagondozást. A családsegítők minden hozzájuk forduló számára tájékoztatást nyújtanak a jogaikról, élethelyzetétől függően az igénybe vehető támogatási formákról, ellátásokról (a támogatás, ellátás igénybevételének módjáról, feltételeiről). Hozzáférést biztosítanak a Szolgálatnál/Központnál igénybe vehető szolgáltatásokhoz, ezek közül legtöbbször a jogi és pszichológiai tanácsadásokhoz. Anyagi, megélhetési nehézségeik esetén adományok közvetítésével, valamint a foglalkoztatási tanácsadók és más – a problémák megoldásába bevonható – szolgáltatókkal együttműködnek.

Előfordul, hogy olyan családdal vannak kapcsolatban, ahol nem minden gyermek lett nevelésbe véve, és az otthon nevelkedő védelembe vett kiskorúak miatt a szülőket együttműködésre kötelezte a gyámhivatal. Általánosságban elmondható, hogy nem jellemző, hogy a nevelésbe vett gyermekek szülei a Szolgálat segítségét kérik életvitelük rendezéséhez.

Egy-egy gyermek nevelésbe vételét legtöbb esetben hosszú, gyakran több évre visszatekintő családgondozás előzi meg, amely ezekben az esetekben a családsegítő és az esetmenedzser minden igyekezete ellenére sem vezet eredményre. Azok a szülők, akik ez idő alatt nem tudnak változtatni életviteli problémáikon, elhanyagoló nevelési attitűdjükön, agresszív magatartásukon és nem tudják kezelni szenvedélybetegségüket annak érdekében, hogy ne veszítsék el gyermeküket, a tapasztalatok szerint a gyermek nevelésbe vételét követően még kevésbé törekednek a pozitív irányú változásra. Az effajta törekvés hiánya az oka annak, hogy a Szolgálat segítségét sem keresik problémáik megoldásában.

Amennyiben a családok motiváltak a családgondozás során az együttműködésre a gyermekeik hazagondozása érdekében, előfordul, hogy a gyermek vissza is kerül vér szerinti családjába. A gyermekek családjukba való visszahelyezése olyan esetben lehetséges, ha a gyermekek testi, lelki, értelmi és erkölcsi fejlődése biztosított a családban, alapellátásban végzett családgondozás mellett.

Észlelő és jelzőrendszer működtetése

A gyermekjóléti szolgálat feladatai közé tartozik az észlelő és jelzőrendszer működtetése, amely lehetővé teszi a gyermeket általában veszélyeztető okok feltárását, valamint az egyes gyermekek veszélyeztetettségének időben történő felismerését. Az észlelő-jelzőrendszer képezi a szolgáltatás egyik alappilléret, mert az abban résztvevő szakemberek révén, a saját szakterületükön fellelhető, a családokkal és gyerekekkel kapcsolatos problémák jelzése során kerül a szolgálat látókörébe a megoldandó probléma. A jelzőrendszer működése egyúttal team munkát is jelent, mert a problémák összetettsége miatt a megoldás is sokszor a szakterületek együttműködése során valósul meg. Nagyon fontos szerepe van a probléma megoldásában a jelzőrendszeri tagok időbeni információinak és a megoldásban való aktív közreműködésnek.

Minden család- és gyermekjóléti szolgáltatónak jelzőrendszeri felelőst kell kijelölnie a helyi jelzőrendszeri munka hatékonyabb és koordináltabb működése érdekében, aki heti jelentést készít. Feladatait a Gyvt. 17. §-a, az Szt. 64.§ (2) bekezdése és az NM rendelet. 9.§ (1) bekezdése szabályozza.

A Szolgálat által működtetett észlelő és jelzőrendszer figyelemmel kíséri a családok és gyermekek életkörülményeit, szociális helyzetét, szolgáltatások iránti szükségleteit. A Szolgálat a jelzőrendszer tagjait felhívja jelzési kötelezettségeire, fogadja a beérkezett jelzéseket, intézkedéseket tesz, melyről tájékoztatja a jelzéstevőt. Heti jelentést és éves jelzőrendszeri intézkedési tervet készít. Kapcsolatot tart az Országos Kríziskezelő és Információs telefonszolgálattal. Minden TSZK-ban működik jelzőrendszeri felelős, aki összefogja az adott ellátási területhez tartozó jelzőrendszeri munkát és kapcsolatot tart a Központ jelzőrendszeri tanácsadóival. Nagyon fontos szerepe van a probléma megoldásában a jelzőrendszeri tagok időbeni információinak és a megoldásban való aktív közreműködésnek.

A törvényi előírás kötelezővé teszi a szakmaközi megbeszélések összehívását évente legalább hat alkalommal. A szakmaközi megbeszélésekre meg kell hívni a gyermekvédelmi jelzőrendszer azon tagjait, akik részvétele a gyermekek nagyobb csoportját érintő veszélyeztető tényezők megszüntetését célzó cselekvési terv kidolgozásához szükséges. Célja,

hogy a szolgálat és az észlelő-jelzőrendszeri tagok együttműködését elősegítse és hatékonyabbá tegye.

Minden év február 28-ig szakmai tanácskozást kell összehívni, melynek az előző év értékelése a feladata a jelzőrendszeri tagok bevonásával. 2023. évben a Központ Oktatótermében került megrendezésre az éves tanácskozás. A kisebb létszámban megjelenő jelzőrendszeri tagok interaktívan vettek részt a megbeszélésen. A meghívott jelzőrendszeri tagok mindegyike bemutatta a jelzőrendszerben betöltött szerepét, tapasztalatait, problémafelvetéseit. A Szolgálat konkrét esetekhez kapcsolódóan esetkonferenciát szervez, a család és az érintett szakemberek bevonásával. Ennek célja, a szolgáltatást igénybe vevő gyermeket és családot érintő információk cseréje, azok rögzítése, a feladatok meghatározása, illetve elosztása a résztvevő szakemberek és egyéb meghívottak között. Esetmegbeszéléseket és esetkonzultációkat tartanak a családsegítők és esetmenedzserek az érintett szakemberekkel. A Szolgálathoz 2023-ban érkezett jelzések számát és a jelzőrendszeri tagok közötti megoszlási arányát tükrözi a következő táblázat:

JELZŐRENDSZERI TAG MEGNEVEZÉSE	0-17 évesekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma	Nagykorú személyekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma
Egészségügyi szolgáltató	365	58
Ebből védőnői jelzés	314	
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatók	228	37
Család- és gyermekjóléti szolgálat	104	16
Család- és gyermekjóléti központ	62	2
Kisgyermek napközbeni ellátását nyújtók	132	
Átmeneti gondozást biztosítók	36	19
Köznevelési intézmény	917	
Rendőrség	271	7
Ügyészség, bíróság	12	
Pártfogó felügyelői szolgálat	22	
Egyesület, alapítvány, egyházi jogi személy	5	
Áldozatsegítés és kárenyhítés feladatait ellátó szervezet	8	4
OKIT	9	
Állampolgár, gyermek és felnőtt érdekeit képviselő társadalmi szervezet	23	4
Önkormányzat, jegyző	84	58
Gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal	68	27
Büntetés- végrehajtási intézet, végrehajtási pártfogó felügyelő	3	3
Összesen	2183	217
A jelzésekkel érintett személyek száma (nem halmozott adat)	2081	190

A táblázatban szereplő adatok tükrözik a Központ jelzőrendszeri tanácsadója által leírt tapasztalatokat a jelzőrendszeri tagok aktivitásáról. A legmagasabb számú jelzést az **iskolák és óvodák** teszik, akikkel az együttműködést erősítette az óvodai és iskolai szociális segítő rendszeres jelenléte és beilleszkedése a köznevelési intézményekben.

A jelzések tartalmának minőségében is javulás figyelhető meg a szociális segítő munkájának köszönhetően, már nem csupán a hiányzásokról, hanem eddig nehezen felvállalható problémákról (pl. szexuális abúzus) is jeleznek a köznevelési intézmények. A **védőnőktől** és a gyámhivataltól érkeznek még nagy számban jelzések. A védőnők továbbra is alappillérenk számítanak a jelzések és a közös családlátogatások tekintetében. A velük működő szoros szakmai kapcsolat rendkívül sok segítséget jelent a családok támogatásában, az esetleges hatósági ügyek kezdeményezésében. A területi és iskolai védőnők leginkább a gyermekek szülők általi elhanyagolásáról tesznek jelzést, illetve azokban az esetekben, ha a várandós (akár kiskorú) életkörülményei alkalmatlanok az újszülött fogadására.

Háziorvosoktól továbbra is csak elvétve érkezik jelzés. A kórházakat tekintve az elmúlt évekhez viszonyítva pozitív változást jelent, hogy a **GYEK-ből** kapott jelzések száma megemelkedett. A jelzések égési sérülésekről, szülői elhanyagolásról, pszichiátriai problémákról, öngyilkossági kísérletekről érkeztek. A jelzőrendszeri tanácsadó kapcsolatfelvétele a GYEK-kel szerepet játszott a jelzési hajlandóság javulásában.

Fontos esemény volt 2023-ban a **Gyermekpszichiátriai Osztály megnyitása**. Az osztályvezető főorvos és az osztályon dolgozó szociális munkások nyitottak az együttműködésre. Szakmai stábülésen személyes kapcsolatfelvétel történt, ahol bemutatkozó tájékoztatót tartottak az összes szakmai munkatárs számára a pszichiátriai osztály működéséről. Az egyre nagyobb számban jelentkező mentális, pszichiátriai problémák kezelésében nagy segítséget jelent az osztály munkatársaival kialakult élő kapcsolat. Egy-egy ügy megoldásában a megkeresést követően azonban általában együttműködnek.

Jelentős emelkedés mutatkozott a **rendőrségtől** érkezett jelzések számában, amit a jelzőrendszeri tanácsadó szakmaközi egyeztetései nagyban elősegítettek.

A jegyzői hatáskörbe rendelt családi koordinációs szerepkörben a jegyző értesítést kap a Járási Bíróságtól, illetve a rendőrségtől a távoltartás elrendelésekről, amely családon belüli erőszak elkövetésekor alkalmazandó eljárás. Ezekben az esetekben a jegyző megkeresi a Szolgálatot, hogy a bántalmazást elszenvedő számára ajánlja fel szolgáltatásait. Az esetek többségében jellemző, hogy már az intézmény látókörében voltak ezek a családok. Leggyakrabban pszichológia, jogi és életvezetési tanácsadást vesznek igénybe a Szolgálattól.

Egyéb szakmai tevékenység a család- és gyermekjóléti szolgáltatásban

⇒ Gyermekétkeztetés

A szünidei gyermekétkeztetés keretében a család- és gyermekjóléti szolgálat feladata a jegyző értesítése alapján, hogy felkeresse a listán szereplő gyermekeket nevelő családot, és segítséget nyújtson a jogosultnak a szükséges igénylő nyilatkozat kitöltéséhez és benyújtásához.

2023-ban az iskolai szünidőhöz kapcsolódóan vettek részt a HH és HHH családokban nevelkedő gyermekek számára a tavaszi, nyári, őszi, téli szünetekben igényelhető meleg

étkezés igénybevételének felmérésében, nyilatkoztatásában, koordinálásában, az étkeztetés lebonyolításában.

Fentiekén kívül az Osztály megkeresésére felmérték a családoknál az étkezés igénybevétele elmaradásának okait. Amennyiben az elmaradás jelentős veszélyeztető tényezőt jelent a gyermekre nézve, a szolgálatnak meg kell tennie a szükséges gyermekvédelmi intézkedéseket. Hatósági beavatkozást nem kellett kezdeményeznie a családsegítőknek, az addig is gondozott családokat továbbra is ellátásukban figyelemmel kísérték.

A szolgáltatás hatékonyságát többek között azzal lehetne növelni, ha közelebb vinnék az átvételi helyeket a jogosultakhoz. Az eddigi gyakorlat alapján a leginkább rászoruló és a legtöbb gyermeket érintő területről két átszállással lehet eljutni a kijelölt iskolához.

⇒ **Adományok közvetítése**

- Részvétel a nagyobb áruházakban meghirdetett tartós élelmiszer adományok gyűjtésében. Azokból tartós élelmiszer csomagok összeállítása, hátrányos helyzetű, kisgyermekes családok részére közvetítése.
- A lakosság által felajánlott bútorok és nagyobb adományok nyilvántartása, közvetítése folyamatosan.
- Használt ruha adományra nagy igény mutatkozik, amit minden TSZK-ban igyekeznek kielégíteni a munkatársak.
- Tűzifa adomány: Az Önkormányzat által felajánlott tűzifa adomány kiosztásának szervezése, lebonyolítása.
- Rendszeres élelmiszerosztás a Magyar Élelmiszerbank Egyesülettel történt együttműködési megállapodás keretében.
- Az iskolakezdéshez és a karácsonyi ünnepkörhöz kapcsolódóan felajánlott tanszerek és ajándékok kiosztása a vállalkozások és a lakosság felajánlásaiból.

⇒ **Terepgyakorlat biztosítása**

Különböző típusú felsőoktatási intézményekből (szociális munkás, szociálpedagógus képzésben részt vevő) jelentkeztek hallgatók a számukra előírt gyakorlati idő letöltése céljából. Szakképző intézmények hallgatói is keresik a Szolgálatot terepgyakorlatuk letöltésére, a Szolgálat megismerésére, monitorozására (pl. kisgyermek gondozók, szociális ápoló- gondozó).

⇒ **„Társadalmi együttműködés erősítése Lyukóvölgyben” TOP-6.9.1-16-MI1-2020-00001** azonosító számú projekt

A társadalmi leszakadás megelőzését célzó projektben a MESZEGYI a Vasgyárban zajló közösségfejlesztő projekt tapasztalataira építve konzorciumi partnerként vesz részt a Lyukóvölgyben 2020. novemberétől zajló pályázati programban. A széleskörű közösségi programok szervezése és lebonyolítása mellett az akcióterületen élők számára egyéni fejlesztési tervek megvalósításával az életminőség javítását célozza a folyamatos szociális munka biztosítása. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesülettel közösen a Lyukóvölgyi Községi Házban és az intézmény részére használatba adott konténer épületben nyújtották a szolgáltatásaikat. A projekt 2023-ban 2 alkalommal is meghosszabbításra került, amely során az intézmény újabb közösségi programok megvalósítására kapott lehetőséget Lyukóvölgy területén élők számára.

⇒ **Közös programok**

A MESZEGYI Család- és Gyermekjóléti Alapellátások Igazgatóságán dolgozó minden szakmai munkatárs számára a szakmai tevékenység folyamatos egyeztetése, szervezése, illetve a kiegésző megelőzése érdekében rendszeresen tartanak megbeszéléseket, értekezleteket, programokat, melyek az alábbiak:

- vezetői megbeszélések,
- csoportmegbeszélés (hetente),
- esetmegbeszélés (hetente), akut esetben azonnal,
- szakmai stábülés,
- tematikus szakmai műhelymunka,
- szupervízió (havonta),
- szakmaközi megbeszélés intézményi szinten,
- mentális napok (negyedévente).

Települési feladatellátás - család- és gyermekjóléti szolgáltatás a MESZEGYI ellátási területén

Család- és gyermekjóléti szolgáltatás megszervezésére 13 Miskolc környéki település Miskolc önkormányzatával kötött feladatellátási szerződést, melynek keretein belül a MESZEGYI biztosítja a szolgáltatást.

A 2018. január 1-től ellátott települések: Berzék, Bükkzentkereszt, Harsány, Köröm, Mályi, Nyékládháza, Ónod, Répáshuta, Sajóbáony, Sajóecseg, Sajóhídvég, Sajókeresztúr, Sajósenye.

Személyi feltételek

Az intézmény dolgozói létszáma a jogszabályban előírt szakdolgozói létszámnak megfelel a család- és gyermekjóléti feladatellátás tekintetében. Az álláshelyek az ellátott települések polgármestereivel, illetve jegyzőivel történt egyeztetés után kerültek betöltésre.

A családgondozói körzetek a jogszabályi előírásokat és egy körzet esetében a magas esetszámokat is figyelembe véve kerültek kialakításra.

Az intézmény által ellátott 13 településen a család- és gyermekjóléti feladatokat 9 családsegítő munkatárs végzi.

Családgondozói körzet	Családsegítő munkatárs
Bükkzentkereszt-Répáshuta	1 fő
Harsány	1 fő
Berzék-Sajóhídvég-Köröm	2 fő
Mályi	1 fő
Nyékládháza	1 fő
Ónod	1 fő csoportvezetői feladatokkal is megbízva
Sajóbáony	1 fő
Sajókeresztúr-Sajóecseg-Sajósenye	1 fő

A Berzék-Sajóhidvég-Köröm települések alkotta családgondozói körzet lakosság száma szerint 1 fő családsegítő alkalmazása szükséges, azonban a főként Köröm településen előforduló magas esetszám legalább 2 fő családsegítőt igényel, melyet a jogszabály is alátámaszt (minden 25 ellátott családra 1 fő családsegítő foglalkoztatását teszi lehetővé).

Tárgyi feltételek

A feladat hatékony ellátása érdekében a feladatellátási szerződést kötő települések önkormányzatai biztosítják a családsegítő munka végzéséhez szükséges – személyes segítő munka követelményeinek megfelelő – irodahelyiséget, az infrastrukturális feltételeket, az intézmény pedig a munkavégzéshez szükséges tárgyi eszközöket (bútorzat, telefon, számítástechnikai felszerelések, kerékpár, irodaszerek).

Szolgáltatási helyek

A szolgáltatási helyek minden településen jól megközelíthető helyen, a települések központjában találhatóak. Legtöbb esetben valamilyen másik intézmény épületében kaptak helyet az intézmény munkatársai (pl. polgármesteri hivatal, közösségi ház).

A családsegítő szolgáltatások az alábbi címeken találhatóak:

- 3575 Berzék, Petőfi u. 44.
- 3557 Bükkszentkereszt, Kossuth u. 24.
- 3555 Harsány, Hunyadi út 2.
- 3577 Köröm, Rákóczi út 11.
- 3434 Mályi, Széchenyi u. 4.
- 3433 Nyékládháza, Kossuth u. 47.
- 3551 Ónod, Rákóczi u. 51.
- 3559 Répáshuta, Kossuth u. 2.
- 3792 Sajóbáony, Arany J. u. 5.
- 3793 Sajóecseg, Thököly u. 5.
- 3576 Sajóhidvég, Rákóczi u. 37.
- 3791 Sajókeresztúr, Rákóczi u. 40.
- 3712 Sajósenye, Petőfi u. 14.

Szakmai munka jellemzői

TELEPÜLÉS	Esetszám	Szakmai tevékenységek száma összesen	Nem együttműködési megállapodás alapján történő segítségnyújtásban részesülők száma
Berzék	27	240	99
Bükkszentkereszt	11	165	35
Harsány	23	345	24
Köröm	106	992	64
Mályi	34	729	6
Nyékládháza	19	466	16
Ónod	44	495	44
Répáshuta	2	79	2
Sajóbábony	34	721	6
Sajóecseg	14	115	3
Sajóhídvég	104	995	38
Sajókeresztúr	56	291	40
Sajósenye	7	54	3
ÖSSZESEN	481	5687	380

Az esetek mértékét a települések lélekszáma és szociodemográfiai összetétele határozza meg. Köröm, Ónod, Sajókeresztúr és Sajóhídvég településeken kimagasló esetszámok jelentkeznek. Berzék és Sajóhídvég településeken egy családsegítő kolléga látja el a szolgáltatást, így az ő esetszámai összeadódnak. Az NM rendelet 1. számú mellékletében 4000 fő lakosságszámra (település/közös hivatalhoz tartozó települések) vetítve, vagy - ha ez magasabb létszámot eredményez - minden 25 ellátott családra 1 fő alkalmazását írja elő. Ezek a településeken a forgalomszám és a nem együttműködési megállapodás alapján történő segítségnyújtásban részesülők száma is nagyon magas.

Ezek alapján javasolja az intézmény a feladatellátási szerződések felülvizsgálatakor, hogy ezen településeken a szakmai munka színvonalának megőrzése és a családsegítő munkatársak mentális leterheltségének, munkakörülményeinek javítása érdekében a magasabb szakmai létszámok finanszírozásához járuljanak hozzá az érintett önkormányzatok.

A Szolgálat és Központ fejlesztési területei, javaslatai

- A speciális szolgáltatások bővítése – jogi segítségnyújtás és pszichológiai tanácsadás elérésének javítása a járás településein, a családterápiás, továbbá igény mutatkozik a mediációs szolgáltatás bővítésére is.
- Indokolt az addiktológiai tanácsadás bevezetése az ellátási területen jelentkező magas arányú szenvedélybetegség miatt.
- Az ellátásukban lévő gyermekeknél megjelenő súlyos mentális, pszichiátriai problémák szükségessé teszik a pszichiátriai ellátás/ gyermek pszichiátria bővítését, a terápiás lehetőségek javítását.

- Szükséges lenne a gyermekek és családok átmeneti otthonainak férőhelybővítése a gyakran előforduló lakhatási nehézségek enyhítésére.
- A tömegközlekedés javításával a szegregátumokban élő gyermekek esélyteremtését segítenék elő, mivel a humánszolgáltatásokhoz könnyebben hozzá tudnának férni (buszközlekedés javítása, járatok sűrítése pl. 6.,16. busz vonalán, Bábonyibérc területén).
- Továbbra is szükség van egészségmegőrző, prevenciós programok, felvilágosító tevékenység szervezésére (korai terhesség, higiénés tanácsadás, fertőző betegségek terjedése témakörben) védőnők, iskolai védőnők, gyerekorvosok, iskolaorvosok, óvodai – iskolai szociális segítők bevonásával.
- Az adósságkezelési szolgáltatás újraindítása sok családnak nyújtana anyagi segítséget.
- Pénzfelhasználás, gazdálkodási ismeretek bővítése, tanítása már kisiskolás korban jelenthet megelőzést a veszélyeztetett fiatalok körében.
- A jól működő mentorprogramok bővítése, átültetése más területekre hasznos a segítő folyamatokban és a helyi közösségek életében.
- A tanodák szélesebb körű működése az iskolai lemorzsolódásokat csökkentheti.
- Szükséges a gyermekorvosokkal az intenzívebb munkakapcsolat kialakítása.
- Továbbra is feladat, hogy a rendőrséggel kialakult javuló együttműködés megerősödjön, és a gyermekvédelmi problémák beazonosítása és jelzésének intenzitása tovább javuljon.
- A szabadidő hasznos eltöltése céljából prevenciós programok, táborok szervezését tervezik csellengő fiatalok számára az utcai szociális munkások és az óvodai és iskolai szociális segítők bevonásával (szünidőben játszótereken, fiatalok által keresett területeken).
- Fontos feladat érzékenyítő előadások szervezése kollégák és kliensek számára fogyatékosságügyi tanácsadók bevonásával.
- Az intézményben kialakított Közösségi terekben a már jól működő csoportok, klubok még hatékonyabb működtetése, új programok beindítása a szükségletekre reagálva.
- A család- és gyermekjóléti szolgáltatás infrastruktúrájának további fejlesztése szükséges a megfelelő színvonalú szakmai tevékenység biztosításához (a Diósgyőr-Vasgyári TSZK helyiség gondjai és az Avasi TSZK fűtésproblémája).
- Fontos lenne a társadalom edukációja, a gyermekjóléti alapellátás ismertetése a lakossággal.
- Az ellátottak számának törvényi szabályozását nem a lakosság szám, hanem a tényleges esetszám alapján kellene megállapítani.

4.3. A CSALÁDOK- ÉS GYERMEKEK ÁTMENETI OTTHONA SZAKMAI MUNKÁJÁNAK ÖSSZEGZŐ BEMUTATÁSA

4.3.1. Gyermekek Átmeneti Otthona (a továbbiakban: GYÁO)

Az átmeneti otthon a gyermekjóléti alapellátás keretében átmeneti gondozást biztosító bentlakásos gyermekintézmény.

A GYÁO a Vasgyári városrész központjában található, egy díszes műemlék jellegű téglapépület felső emeletén. 20 fő elhelyezésére, 5 szoba áll rendelkezésre, otthonosan berendezve. 100 méteren belül található óvoda és általános iskola egyaránt. A tárgyi feltételek

javításával érik el azt, hogy a gyerekek családi környezetben élhetnek, biztosítva a lehetőséget a pihenésre, a tanulásra, a szórakozásra.

A gyermekek környezetének javítása az anyagi lehetőségek függvényében folyamatos, a kollégák a gyerekek bevonásával díszítenek, dekorálnak, hogy a helyiségeket szebbé, barátságossá tegyék.

Ellátási területe

Miskolc város közigazgatási területe.

Személyi feltételek

A feladatot ellátók száma összesen 14 fő. Az átmeneti otthonban az alábbi személyi ellátottság biztosított: 1 fő szakmai vezető, 2 fő nevelő, 8 fő gyermekfelügyelő, 2 fő gyermekvédelmi ügyintéző (1 fő GYED-en van), 1 fő családgondozó/pszichológiai tanácsadó.

A tavalyi év folyamán 5 új gyermekfelügyelővel töltötték be az üres álláshelyeket.

Tárgyi feltételek

2022. szeptemberétől a MESZEGYI Gyermekek Átmeneti Otthona a 3533 Miskolc, Kabar utca 4. szám alatt működik.

A GYÁÓ működési engedély alapján 20 fő elhelyezésére szolgáló 2 gyermekcsoportból áll. A csoportokban 5 nagy alapterületű szoba (mindegyik 4 ágyas), 2 fürdőszoba, WC, konyha, ebédlő, nappali, nevelői szoba, raktár, található.

Az elmúlt évben beszerzésre került egy mosógép, kanapé és egy TV készülék.

Szakmai tevékenység

A GYÁÓ a családban nevelkedő, de onnan átmenetileg kikerülő, 3 évestől 18 éves korú, normál szükségletű gyermekek számára nyújt teljes körű ellátást ideiglenes jelleggel, akinek a nevelését a családban a szülő egészségi körülménye, életvezetési problémája, indokolt távolléte, vagy más akadályoztatása miatt nem lehet megoldani, valamint akinek az ellátása a család életvezetési nehézségei miatt veszélyeztetett.

A gyermekek átmeneti gondozásának célja:

- megelőzni a gyermek családból történő tartós kiemelését,
- a krízis rendezése után a gyermek visszakerüljön a családjába.

A tavalyi évben 14 munkatárs folyamatos munkarendben látta el munkáját, biztosítva a gyermekek kísérését, állandó felügyeletét, ellátást, testi-lelki fejlődését. Olyan légkört igyekeznek kialakítani, ahol a gyermekek jól érzik magukat.

Minden dolgozó végzettsége megfelel a jogszabályi előírásoknak. A szakmai kompetencia és a hatékonyság növelésére, a kiegészítésére, szakmai és személyi fejlődés elősegítésére az intézmény dolgozói szupervízióon vesznek részt.

Kapcsolattartás

Szoros és rendszeres kapcsolatot tartanak a szülőkkel, hozzátartozókkal, az iskolákkal, óvodákkal, gyámhivatallal, Család- és Gyermejkölési Központtal / Szolgálattal, más intézményekkel.

Team értekezlet

Az évben több megbeszélést tartottak, melynek témája: a gyermekekkel és a szülőkkel való munkának az elősegítése, értékelése, a feladatok megvitatása, napi aktualitások.

A szakmai programban megfogalmazott célok teljesülése

- egyéni gondozási tervet készítenek az otthonban töltött időre, így szervezeten és célzottan történik a nevelés,
- minden tanulóval egyénként foglalkoznak, készülnek a következő iskolai napra, pótolják mindazt, amire az iskolai tanulószobán nem került sor. Segítik a felkészülést, az alapkészségek fejlesztését,
- segítő beszélgetéseket tartanak az egyéni szükségletek szerint,
- fontosnak tartják a gyermek pozitív tulajdonságának kiemelését, erősítését.

Nevelési célok:

- viselkedés minták elsajátítása: a türelmetlenség, hirtelen harag elkerülése,
- kommunikáció javítása: csúnya beszéd, káromkodás elkerülése, megfelelő hangnem, hangerő megválasztása,
- higiénés ismeretek elsajátítása, bővítése,
- életvezetési gyakorlatok elsajátítása: személyiségük, tulajdonságaik, képességeik, érzelmeik megismerése,
- munkára nevelés: a gyermekeket életkoruknak és képességüknek megfelelően bevonják az Otthon életébe: takarítás, rendrakás, terítés,
- empátiás készség fejlesztése: mások érzéseinek megértése, elfogadása,
- környezet tisztán tartása, megóvása: a gyermek életkorának megfelelően
- önállóságra nevelés.

Igyekeznek mindenkivel igényeinek megfelelően foglalkozni. A kamaszkorú fiatalokkal a tanulás segítése mellett több alkalommal beszélgettek az őket érintő kérdésekről: a párválasztás, testképzavar, önismeret, divat, vagy az önbizalom hiánya. Felkészítik őket az önálló és felelősségteljes életre.

Adományok

Több magánember és szervezet részéről kaptak ruhaadományt, valamint a csoport dekorálásához is kaptak felajánlást. A karácsonyi ünnepekre számos ajándék érkezett, ruhákat, játékokat, édességet kaptak a bentlakó gyermekek.

Eseményeik, programjaik az elmúlt évben

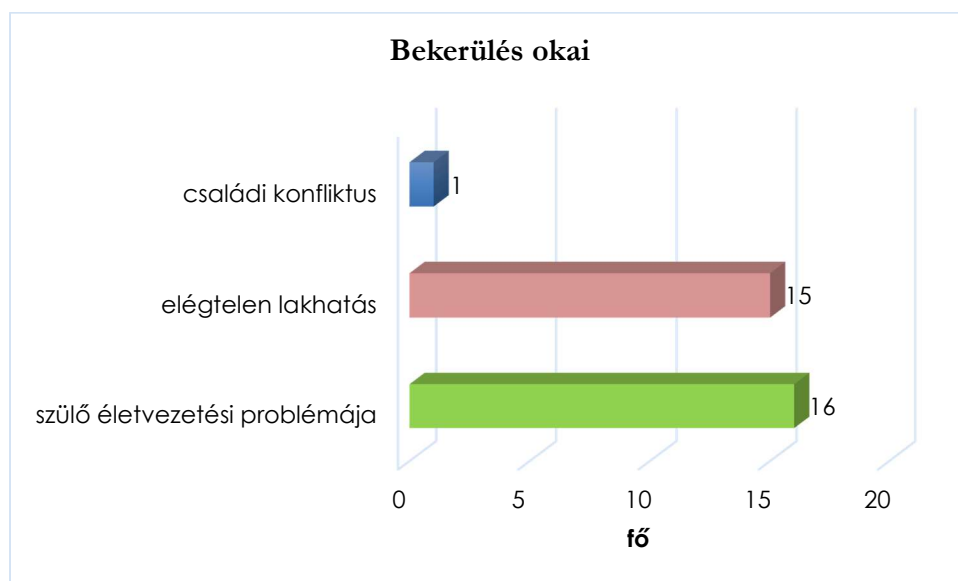
- ⇒ Májusban Gyermeknapot, terápiás kutyabemutatót,
- ⇒ Júniusban bobozást, fagyizást, óvodai ballagást,
- ⇒ Júliusban mozi látogatást, kirándulást kisvasúttal, McDonalds és cukrászda látogatást szerveztek,
- ⇒ Augusztusban ismét lehetőség nyílt a gyermekek számára egyhetes Siófoki nyaralásra egy szálláshely felajánlásának jóvoltából. A hónapban ezen kívül Vadasparki látogatás, fagyizás és folyamatos játszótér látogatás szerepelt programjaik között.
- ⇒ Szeptemberben készülődtek az óvodai és iskolai tanév kezdésre.

- ⇒ Októberben szalonasütést szerveztek és az intézmény őszi dekorálása is ekkor történt.
- ⇒ Novemberben Halloween ünnepséget,
- ⇒ Decemberben Mikulás, Karácsony ünnepséget, mozi látogatást, helyben és külső helyszínen történő gyermek műsorokat szerveztek és tartottak.

Gyermekvédelmi és családgondozói tevékenység

2023-ban az ellátotti kört 32 fő 18 év alatti normál szükségletű gyermek alkotta.

2023-ban 20 gyermek került be új igénybe vevőként az átmeneti gondozásba. A fő problémák a szülő életvezetési problémái, az elégtelen lakhatási körülmények, családi konfliktusok voltak.

Néhány esetben a gyermek kezdeményezi az ellátást, illetve keresi fel a családsegítőt szüleivel való megromlott kapcsolatuk miatt. A 2023-as évben az átmeneti gondozásból 2 gyermek került szakellátásba, 10 gyermek szüleihez került vissza.

Az intézmény kapcsolatban van a védőnővel, gyermekorvosokkal, így a gyermekek egészségügyi állapota állandó ellenőrzés alatt van. Rendszeresen konzultálnak, így mindig elsőként értesülnek az elmaradt oltásokról, státuszvizsgálatokról. Kiválóan működik az információátadás személyesen és telefonon egyaránt.

A pedagógiai programban megfogalmazott célok teljesülése

Kiemelt feladatok és eredményeik

- Tanulószoza minden hétköznap 15:30-tól 16:30-ig működik, ahol minden iskoláskorú tanulóval egyenként, személyre szabottan foglalkoznak, felkészülnek a következő iskolai napra, minden olyan tevékenységet ellátnak, amire az iskolai tanulószobán (15:00-ig) nem került sor. Fontosnak tartják, hogy minden gyermek felkészülten menjen iskolába.
- Egyéni gondozási tervet készítenek az Otthonban töltött időre, így célzottan történik a nevelés.

- Az alapkészségek hatékony, stabil, módszeres megalapozása az alsó tagozat legfontosabb feladata. Ebben nyújtanak a gyermekek számára segítséget a fejlesztő foglalkozásokkal.
- A részképesség hiányos tanulók fejlesztése, felzárkóztatása évfolyamtól függetlenül folyamatos tevékenységeik közé tartozik.
- A tehetséges tanulókkal való foglalkozás a pedagógiai programban alapvető célként szerepel. Ezt bizonyítja, hogy több gyermek az átmeneti ellátás kezdetén még tanulási nehézségekkel küzdött (rossz eredmények, osztályismétlés veszélye), azonban néhány hónap elteltével érdemjegyeket ugrott a tanulmányi átlaguk.
- Pszichológiai fejlesztések, beszélgetések keretében a gyermekeket ért traumák feldolgozásában nyújtanak segítséget a gyermekek igénye szerint.
- Igény szerint a gyermekekkel segítő beszélgetéseket folytatnak.

4.3.2. Családok Átmeneti Otthona (a továbbiakban: CSÁO)

A CSÁO 2024.12.31-ig ideiglenes működési engedéllyel rendelkezik. A szakmai egység 40 férőhelyes átmeneti otthon, mely a gyermekjóléti alapellátás keretében gyermekek átmeneti gondozását biztosító családok átmeneti otthona. Az átmeneti gondozás során a gyermekek édesanyjukkal, vagy törvényes képviselővel vehetik igénybe a szolgáltatást.

Ellátási területe

Miskolc város közigazgatási területe.

Személyi feltételek

A feladatot ellátók száma összesen 7 fő, melyből 1 fő szakmai vezető, 2 fő családgondozó, 5 fő gondozó. 1 fő heti 10 órában pszichológiai tanácsadást lát el.

2023-ban 1 fő szakgondozó munkaviszonya áthelyezéssel megszűnt, az üres álláshelyre pályázat került kiírásra.

Tárgyi feltételek, fejlesztések

A CSÁO a 3534 Miskolc, Kiss tábornok u. 84. szám alatti telephelyen látja el feladatát.

Az épület kilenc lakószobával, közös helyiségekkel, konyhával-étkezővel, vizesblokkal, irodákkal rendelkezik, megfelelő körülményeket teremtve a működéshez.

Az ingatlan elhelyezkedése az átmeneti gondozás biztosításához ideális. A közvetlen lakókörnyezet jó infrastrukturális adottságokkal rendelkezik, az épület közvetlen közelében találhatóak bölcsődék, köznevelési intézmények (óvodák, iskolák) egészségügyi ellátások (házi orvosi-gyermekorvosi rendelők), illetve a gondozottak által igénybe vehető egyéb szolgáltatások (kereskedelmi egységek, játszóterek, stb.)

Az elmúlt évben megvalósult felújítások, eszközvásárlások, karbantartási munkák:

- két lakószoba, folyosók, konyha újra festése,
- új gáztűzhely, mosógép, használati tárgyak (ágyneműk, konyhai eszközök) beszerzése,
- dolgozói helyiségek zárcseréje,
- ellátottjaik számára internet hozzáférés biztosítása.

Szakmai és gyermekvédelmi tevékenység

A CSÁO-ban átmeneti ellátást, segítséget nyújtanak a gyermekes anyáknak, valamint a válsághelyzetbe került várandós anyáknak, akik átmeneti szociális problémáik, családi konfliktusaik, esetleg bántalmazásuk, illetve megváltozott családi állapotuk, helyzetük miatt lakhatási lehetőség nélkül maradtak vagy hajléktalanná váltak.

2023-ban az elhelyezett családok valamennyi tagja ideiglenes, vagy állandó miskolci lakcímmel rendelkezett.

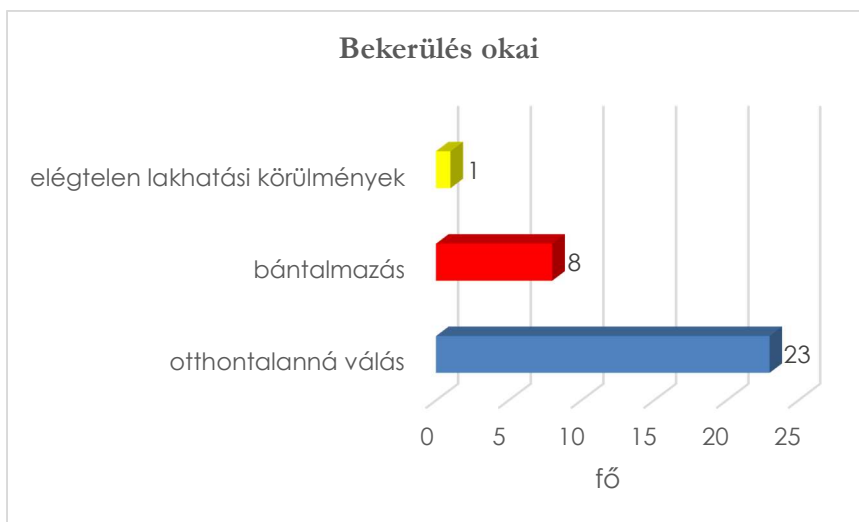
A gyermekek részére teljes körű ellátást (5 x-i étkezést), az anyák részére szükség szerinti (3x-i étkezést) ellátást biztosítanak. A szakmai munka minősége, hatékonysága érdekében napi kapcsolatot tartanak a hasonló területen dolgozó munkatársakkal. Rendszeresen tájékoztatják az esetmenedzsereket a bentlakó családokkal kapcsolatban, részt vesznek az őket is érintő esetkonferenciákon. 2023-ban a bentlakó családok esetében 4 esetkonferenciát és 3 esetmegbeszélést tartottak. Az év folyamán nagy figyelmet fordítottak a jelzőrendszer tagjaival való szoros együttműködésre, sikerült jó munkakapcsolatot kialakítani. Az intézmény védőnőjével állandó kapcsolatban állnak, továbbá heti rendszerességgel pszichológiai tanácsadó segíti munkájukat. Céljuk, hogy a családok képessé váljanak az önálló, teljes értékű életre.

Bekerülés

A CSÁO-ba történő bekerülés a szülő vagy a várandós anya szóbeli és írásbeli kérelmére történik.

Az ellátottak között indoklasként megjelölt problémákat az alábbi diagram mutatja.

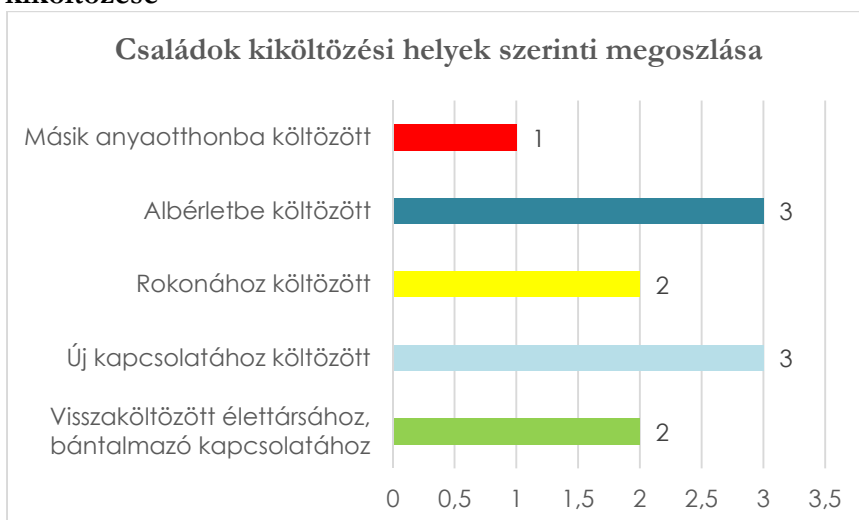
2023-ban átmeneti gondozásba újként bekerülő 11 családból családsegítők javaslatára 6 anya és gyermekei, másik átmeneti otthonból 1 anya és gyermeke kerültek elhelyezésre. 4 esetben édesanya kezdeményezte elhelyezésüket, akik második alkalommal veszik igénybe a szolgáltatást.

Családok elhelyezését segítő TSZK-k:

- Belvárosi TSZK: 3 család
- Fazola úti TSZK: 2 család
- Református Kismamaház: 1 család
- Család- és Gyermekjóléti Központ: 1 család

2023. évben 2 család számára biztosítottak 72 órás krízisellátást, mind a két esetben problémájuk megoldódott.

Családok kiköltözése

Munkavállalás elősegítése

Annak érdekében, hogy az édesanyák lakhatási problémájukra megoldást találjanak, elengedhetetlen, hogy az anyák munkát vállaljanak, mely a sikeres kigondozás alappillére. A csecsemős, kisgyermekes anyáknál elsődleges feladatnak tekintik a gyermekek bölcsődei elhelyezését.

A múlt évben 7 édesanyának sikerült elhelyezkedni hivatalos munkaviszonyban, 7 édesanya alkalmi munkát vállalt. A munkalehetőségek felkutatásában 2023. szeptemberétől a MESZEGYI foglalkoztatási tanácsadója segíti munkájukat.

Programok

A szociálisan hátrányos helyzetben lévő, szociális támogatásra szoruló családok és gyermekeik különös figyelmet és gondoskodást igényelnek a szabadidő hasznos eltöltésének a területén.

A programok célja a közösségi, valamint szülő-gyermek kapcsolatok erősítése. A szabadidős programok egészséges életmódot szolgáló tevékenységek, amelyek biztosítják a gyermekek, fiatalok testi szellemi felfrissülését. A család tagjai felfedezik a szabadidő kulturált eltöltésének lehetőségeit, továbbá a jól megszervezett rendszeres programok részben pótolhatják a család szocializációs szerepét. Másrészt a gyermekek tapasztalati tudásra tesznek szert, bővülnek az ismereteik, és olyan értelmes tevékenységet végeznek, amelyek előnyeit az iskolában is hasznosíthatják. A családoknak szervezett programok során figyelembe veszik a hagyományos ünnepeket (gyermeknap, húsvét, anyák napja, farsang, mikulás, karácsony, szilveszter). Ezen ünnepek alkalmával az intézményben kézműves foglalkozásokkal, az épület dekorálásával, közös sütésekkel szeretnének példát mutatni a bentlakók számára a helyes családi életre nevelés jegyében.

Megvalósult programjaik

- ⇒ Nyári szünetben jóga, arcfestés a MESZEGYI óvodai és iskolai szociális segítő kolléga közreműködésével;
- ⇒ Rendszeresek voltak a kézműves foglalkozások az otthon kollégáinak közreműködésével.
- ⇒ Strandolás a Selyemréten;
- ⇒ A Magyar Vöröskereszt jóvoltából az otthon gondozottjai ingyenes programon vettek részt az elsősegélynyújtás megismerése keretében;
- ⇒ Játszóter látogatás a Lillafüredi Sport és Kalandparkban;
- ⇒ Vadaspark látogatása;
- ⇒ Nyáron több alkalommal közös süteménysütés, bográcsgulyás főzés udvarunkon;
- ⇒ Diósgyóri Alkotóházban gyöngyfűzési foglalkozás;
- ⇒ Kultúrkoffer bábelőadása;
- ⇒ Kutyaaterápiás foglalkozás;
- ⇒ Nyárzáró pizza parti;
- ⇒ Novemberben cirkuszlátogatás 2 alkalommal;
- ⇒ Őszi szünetben kézműves foglalkozások, dekorációk készítése;
- ⇒ Halloween party;
- ⇒ Adventi készülődés;

- ⇒ Mikulás ünnepség;
- ⇒ Karácsonyi műsor szervezése;
- ⇒ Karácsonyi ünnepség családjainkkal.

A CSÁO fejlesztési területei, javaslatai

Az átmeneti gondozás hatékony működtetéséhez lehetőséghez mérten szükség lenne külső férőhely biztosítására. Az Otthonból történő kigondozáshoz jó lehetőség lenne, ha az ellátottak előnyt élveznének szociális bérlakás igénylésénél.

Szintén előnyt jelentene ellátottjaik csecsemőinek, kisgyermekének soron kívüli bölcsődei felvétele, mivel ez segítené az édesanyák munkaerőpiacra való visszatérését.

4.4. A BÖLCSŐDEI FELADATELLÁTÁS SZAKMAI MUNKÁJÁNAK BEMUTATÁSA

A MESZEGYI Gyermekek Napközbeni Ellátása Bölcsődei Igazgatóság kereteiben működő telephelyeken, 10 bölcsődében, 58 csoportszobában, 805 engedélyezett férőhelyen fogadják a Miskolc közigazgatási területén élő vagy miskolci munkahellyel rendelkező, a vonzáskörzet településein élő családok gyermekeit.

A telephelyek Miskolc különböző pontjain találhatóak, így az egyes körzetekben a szülők igényeinek megfelelően a lakóhelyhez vagy a munkahelyhez közelebb eső bölcsődébe írathatják be gyermekeiket.

Engedélyezett férőhely számok telephelyenként

Bölcsőde neve	Címe	Férőhelyek száma
Napsugár Bölcsőde	Miskolc, Selyemrét u. 36	56
Dobó Katica Bölcsőde	Miskolc, Hadirokkantak u. 16	84
Petneházy Bölcsőde	Miskolc, Petneházy u. 10-12.	56
Kiliáni Bölcsőde	Miskolc, Könyves K. u. 31.	84
Heim Pál Bölcsőde	Miskolc, Kassai u. 19.	35
Margaréta Bölcsőde	Miskolc, Bokréta u. 1.	154
Diósgyőri Bölcsőde	Miskolc, Kuruc u. 65/a.	84
Katica Bölcsőde	Miskolc, Szilvás u. 39.	56
Mesemalom Bölcsőde	Miskolc, Dózsa Gy. u. 36.	84
Napraforgó Bölcsőde	Miskolc, Hajós A. u. 1.	112
Összesen:		805

Az egyes bölcsődék ellátási területeinek bemutatása

Napsugár Bölcsőde: 1964-ben épült a selyemréti lakótelepen. Az 56 férőhelyes, két gondozási egységben, 4 csoportszobában fogadja a gyermekeket. Az ellátást többségben a közeli bérházazs övezetben és városrészekben (Martin-Kertváros, Szirma) lakók használják ki. Miskolc vonzáskörzetében lévő alábbi településekről érkeznek gyermekek: Onga, Arnót, Sajószentpéter, Felsőzsolca.

Dobó Katica Bölcsőde: A Vörösmarty lakótelepen helyezkedik el forgalomtól, zajtól mentes környezetben. A családi hangulatú bölcsőde 1983. július 1-jétől fogadja a gyermekeket. Három gondozási egységben 6 csoportszobában, 84 férőhellyel működik. A bölcsődei ellátást többségben a közeli bérházas övezetben és városrészekben (Martin-Kertváros, Szirma) lakók használják ki. Miskolc vonzáskörzetében lévő alábbi településekről is érkeznek gyermekek: Onga, Arnót, Szikszó, Harsány, Nyékládháza.

Petneházy Bölcsőde: A belváros közelében a Csabai kapuban található. Az 56 férőhelyes bölcsőde 4 csoportszobában fogadja a gyermekeket. A bölcsődei ellátást többségben a közeli bérházas övezetben és városrészekben (Csabai kapu, Hejőcsaba, Görömböly, Tapolca, Avasi lakótelep) lakók használják ki. Miskolc vonzáskörzetében lévő alábbi településekről érkeznek gyermekek: Mályi, Nyékládháza, Harsány, Bükkaranyos.

Kilián Bölcsőde: 1965-ben került átadásra 84 férőhellyel működik. A Kilián déli lakótelepen, zöld övezetben a Bükk hegység lábánál. A bölcsőde tőpusterv alapján épült, nagy területű játszóudvar és terasz tartozik hozzá, jó levegőjű, zajmentes környezetben található. A bölcsődei ellátást többségben a közeli bérházas övezetben és városrészekben (Pereces, Komlóstető, Lyukóvölgy, Vargahegy) lakók használják ki. Miskolc vonzáskörzetében lévő alábbi településekről érkeznek gyermekek: Bükkszentkereszt, Répáshuta.

Heim Pál Bölcsőde: 1968-ban típus bölcsődének épült és nyitotta meg kapuit a családok előtt. Jelenleg 35 férőhellyel működik a szomszédos óvoda egy részében, mivel 2023. januárjában nagyszabású felújítási munkálatok kezdődtek el, mely keretén belül a bölcsőde három új gondozási egységgel bővült. A bölcsőde a város északi részén, a Szentpéteri-kapu lakótelep közepén helyezkedik el, távol a zajos főúttól. A bölcsődei ellátást többségben a közeli bérházas övezetben és városrészekben (Szentpéteri kapu, belváros) lakók használják ki. Miskolc vonzáskörzetében lévő alábbi településekről érkeznek gyermekek: Sajóecseg, Sajóbáony, Sajószentpéter, Szirmabesenyő. A Megyei Kórházban és a Boschban dolgozó, bölcsődei ellátást igénylő szülők gyermekei számára is nyújtanak napközbeni ellátást.

Margaréta Bölcsőde: A Győri kapu városrészben található, mely 1971-ben típus bölcsődeként épült. 112 + 42 férőhellyel működik, helyt adva a felújítás alatt álló Heim Pál Bölcsőde gyermekei számára. Szép, rendezett környék, egyre fiatalodó lakókörnyezet jellemzi a területet. A bölcsődei ellátást többségben a közeli bérházas övezetben és városrészekben (Győri kapu, Újgyőri főter, Kilián, Bulgárföld) lakók használják ki. Miskolc vonzáskörzetében lévő alábbi településekről érkeznek gyermekek: Bükkszentkereszt, Répáshuta.

Diósgyőri Bölcsőde: 1972-ben típus bölcsődének épült és 1973-ban nyitotta meg kapuit a családok előtt. Az intézmény a város nyugati kapujában a Bükk hegység lábánál található. A hegy közelségéből adódóan szinte mindig kifogástalan a levegő, ezért a lehető legtöbb időt kint tartózkodnak szabad levegőn a gyermekek. Az épület két bérházsor „védelmében” helyezkedik el, elzárva a forgalmas főutaktól. A bölcsődei ellátást többségben a közeli bérházas övezetben és városrészekben (Felső- és Alsó Majláth, Berekalja, Hámor, Lillafüred, Ómassa, Pereces) lakók használják ki. Miskolc vonzáskörzetében lévő alábbi településekről érkeznek gyermekek: Répáshuta, Bükkszentkereszt.

Katica Bölcsőde: Az 1970-es években típus bölcsődének épült és nyitotta meg kapuit a családok előtt. Az Avas városközpontban található. A város zajától mentes, tiszta levegőjű, zöldövezetben. A bölcsődei ellátást többségben a közeli bérházas övezetben és városrészekben (Avasi lakótelep, Tapolca, Hejőcsaba és Görömböly) lakók használják ki. Miskolc vonzáskörzetében lévő alábbi településekről érkeznek gyermekek: Mályi, Nyékládháza.

Mesemalom Bölcsőde: 1983-ban épült a belvárosban, forgalomtól, zajtól mentes környezetben. Három gondozási egységben 6 csoportszobában fogadják a gyermeket. Egy épület együttesben- intézményileg és szakmailag külön- működik egy 120 gyermeket ellátó óvodával. A bölcsődei ellátást többségben a közeli bérházas övezetben és városrészekben (Belváros, Jókai lakótelep, Bábonyibérc, Bodó tető) lakók használják ki. Miskolc vonzáskörzetében lévő alábbi településekről érkeznek gyermekek: Szirmabesenyő, Harsány, Nyékládháza, Mályi.

Napraforgó Bölcsőde: Az 1980-as évek elején átadásra kerülő bölcsőde Miskolcon az Avasi lakótelep panelházas övezetében, forgalomtól védett, jól megközelíthető helyen található, közvetlen szomszédságában óvoda, és iskola helyezkedik el. A bölcsőde 112 férőhelyen, 4 gondozási egységben, 8 csoportszobában fogadja a gyermekeket. A bölcsődei ellátást többségben a közeli bérházas övezetben és városrészekben (Avasi lakótelep, Tapolca, Hejőcsaba, Görömböly) lakók használják ki. Miskolc vonzáskörzetében lévő alábbi településekről érkeznek gyermekek: Mályi, Harsány, Nyékládháza. A bölcsőde a városi közlekedés szempontjából jól megközelíthető helyen fekszik.

A bölcsődék megközelíthetősége

Az egyes telephelyek tömegközlekedéssel, autóval, gyalogosan is könnyen megközelíthetőek. Városi busszal és villamossal is megközelíthető a Napsugár, a Dobó Katica a Mesemalom, a Margaréta, a Kilián és a Diósgyőri Bölcsődék. Tömegközlekedés szempontjából a Petneházy, Katica, Napraforgó és a Heim Pál bölcsődék csak városi busszal érhetőek el. Több telephely közelében – Mesemalom, Dobó Katica, Napsugár – fizető parkoló áll a szülők rendelkezésére. Ezekben a bölcsődékben, a bölcsődevezetők által kiállított ellátást igazoló dokumentummal van lehetőség kedvezményes parkoló bérlet vásárlására. Így a szolgáltatást a szülők korlátozott időkeretben, kedvezményesen tudják igénybe venni. A többi helyszínen ingyen parkolhatnak az autóval érkező szülők.

Az ellátást igénybevevők jellemzői

Az alapellátásban részesülő gyermekek szociális háttere, a szülők iskolázottsága változó. Az Avasi lakótelepen lévő Katica és Napraforgó Bölcsődékben nagyobb számban fordul elő a szülők körében a nyolc általánost vagy szakmunkás képzőt végzetek száma, mint a diplomával rendelkező értelmiségiek. Ez hatással van a családok lakáskörülményeire, szociális hátterére is. Ebben a két bölcsődében rendszeresen kerülnek felvételre a közeli családok átmeneti otthonában élő anyák gyermekei is, akik esetében még a szocializációs hátrányok is megjelennek.

Fordított a helyzet a Petneházy és a Mesemalom Bölcsődékben, ahol közelben lévő intézmények dolgozó közt – kórházak, bíróság, rendőrség, stb. – sok diplomás szülő kéri a gyermeke felvételét és csak elvétve jelenik meg az alacsony iskolázottság és a szociális probléma.

A többi bölcsőde esetében – Napsugár, Dobó Katica, Heim Pál, Margaréta, Kilián, Diósgyőri – átlagosnak mondható a szülők összetétele, a gyermekek családi háttere. Kis számban fordulnak elő alacsonyabb iskolai végzettségű szülők, nehezebb szociális hátterű családok. Egy-egy nevelésbe vett gyermek is volt a beiratkozottak közt, pl. Heim Pál, Katica Bölcsődében. Több esetben a családsegítő, a korai fejlesztő javaslatára került felvételre a gyermek. Ilyenkor a lehetőségeknek megfelelően folyamatos a kapcsolattartás a családsegítő, illetve a korai fejlesztő szakember és a kisgyermeknevelők között.

Változó számban, de előfordulnak egyszülős családok is, ahol jellemzően az anyukák nevelik gyermeküket vagy gyermekeiket.

A gyermekek demográfiai jellemzői, korösszetétele

A bölcsődei ellátást igénylő családok – így a gyermekek száma – az elmúlt évek tendenciáinak megfelelően folyamatos növekedést mutat. A Katica, a Napraforgó, a Mesemalom, a Petneházy, a Diósgyőri Bölcsődékben az elmúlt években, így 2023-ban is bölcsődénként 5-15 olyan gyermek is volt, akiket nem tudtak a szülők igényeinek megfelelő időpontban felvenni. Folyamatos egyeztetéseknek köszönhetően sikerült másik telephelyen megoldani a gyermekek elhelyezését.

A gyermekek életkori magoszlására jellemző, hogy egyre fiatalabb korban iratják be a szülők a gyermeket. A GYED-extra lehetőségeit kihasználva minden bölcsődében van egy éves kor alatti (pl. 6; 8; 10; hónaposak) és nagyon sok két év alatti gyermek. Így a 14 férőhelyes csoportszobákból bölcsődénként 2-3 szobába csak 12 gyermeket lehet felvenni.

A nevelés-gondozási év végén egyre kevesebb gyermek éri el az óvodaköteles életkort, így kevesebben mehetnek el óvodába, a megnövekedett igények kielégítésére pedig egyre kevesebb férőhely marad.

Városi szinten 20-28 fő sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésben részesülő gyermek kerül felvételre a bölcsődékbe. Esetükben már csak 11/10 fő lehet egy-egy csoportszobában. Sok szülő felismerte a korai fejlesztés lehetőségét és élnek is ezzel a támogató szolgálattal. Megkésett beszédfejlődés vagy kisebb nagyobb mozgásfejlődés lemaradásával keresik fel a korai fejlesztésben segítséget nyújtó intézményt.

Az intézmény bölcsődéiben jegyzői határozat alapján, éves szinten átlagban 4-5 gyermek volt hátrányos helyzetű, és 7-8 gyermek halmozottan hátrányos helyzetű.

A családok anyagi helyzetét mutatja, hogy éves átlagban a felvett gyermekek megközelítőleg 2/3-a esetében a szülők mentesülnek a térítési díj fizetése alól. Ennek több oka is lehet pl. a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság, a három vagy több gyermeket nevelő családok, a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek vagy családjában lévő gyermek, a védelemben vagy nevelésben vett gyermek esetében, de leggyakrabban a Gyvt. szerinti egy főre eső jövedelem határ alatt van a család jövedelme.

Személyi feltételek

A bölcsődei ellátás személyi és tárgyi feltételeit az NM rendelet, 1. és a 2. sz. mellékletei szabályozzák, az intézményben ennek megfelelően kerültek meghatározásra.

- Szakmai dolgozói létszám

2023. évben a dolgozók közül többen elérték a nyugdíjkorhatárt, megkezdtek a felmentési idejüket.

Egyre több a pályakezdő friss szakképzettséggel rendelkező kisgyermeknevelő, akik szakmai munkáját fontos támogatni, beilleszkedésüket segíteni. Egyre több fiatal munkatárs vállal gyermeket, így az ő szakképzett dolgozókkal történő helyettesítéséről is folyamatosan gondoskodni kell.

A bölcsődevezetők mindegyike rendelkezik szakirányú felsőfokú végzettséggel. A csoportban dolgozó kisgyermeknevelők közül is többen rendelkeznek főiskolai, egyetemi végzettséggel, illetve folytatja, vagy kezdi meg tanulmányait a különböző felsőoktatási

intézményekben. Jelenleg is többen tanulnak csecsemő,- és kisgyermeknevelő BA szakon, főként Egerben, Sárospatakon, Hajdúböszörményben, Nyíregyházán és Budapesten.

Pedagógus minősítési eljárásra hét fő sikeresen regisztrált az Oktatási Hivatal rendszerében:

- egy gyakornoki fokozatból pedagógus I. fokozatba,
- hatan pedagógus I. fokozatról pedagógus II. fokozatra.

A portfólió anyagait mindenki időben feltöltötte. A minősítések időpontjai és az intézményi delegáltak kijelölésre kerültek.

Megvalósult fejlesztések

A Gyermek Napközbeni Ellátása – Bölcsődei Igazgatóság telephelyein 2023-ban megvalósításra tervezett projektek zajlottak. A Mesemalom Bölcsőde meghibásodott tetőszigetelését az Önkormányzat lecseréltette. A beázások miatti belső munkálatokból a falak tisztító festése megtörtént.

Megkezdődtek a Heim Pál Bölcsőde felújítási munkálatai. A gyermekek biztonságos ellátása érdekében három csoportszoba gyermekei a Margaréta Bölcsődében lettek elhelyezve, ami szükségessé tette a működési engedély módosítását a férőhelyszám bővítése miatt. A további 42 férőhely engedélyeztetését a Napsugár Bölcsődében került kezdeményezésre, de jelenlegi jogszabályok nem tették lehetővé az emeleti helyiségekben a bölcsődés korú gyermekek ellátását, így a MIÓVI segítségével a Kassai úti Tagóvoda földszinti épületrészében kapott helyet a Heim Pál Bölcsőde 35 kisgyermek.

Elkészültek a Diósgyőri Bölcsőde bővítésének tervei, a megvalósítás elkezdődött, befejezése 2024 őszén várható.

Szakmai munka jellemzői

A bölcsődék szakmai munkáját a meghatározó törvények, elsősorban a Gyvt. és a kapcsolódó végrehajtási rendelkezések, mint pl. az NM rendelet határozzák meg. Továbbá a szakmai munkához kapcsolódó ajánlások, módszertani levelek, szakmai program az irányadók.

A gyermekek ellátása, felvétele, beszoktatása, a szülőkkel történő kapcsolattartás, az adminisztrációs feladatok, az élelmezési és anyaggazdálkodási feladatok stb. egységes szabályozások alapján történnek.

A bölcsődei csoportok maximálisan 14 férőhelyre engedélyezettek.

A MESZEGYI telephelyein a Gyvt. és az NM rendelet vonatkozó rendelkezései szerint fogadják a gyermekeket.

A törvényi szabályozásoknak megfelelően lehetőség van SNI vagy korai fejlesztésre, gondozásra szoruló gyermekek integrált nevelésére. Minden bölcsődében van lehetőség az igényekhez igazodva fogadni az eltérő fejlődésű gyermekeket. A beiratkozás előtt a szülők csak kis százalékban ismerik fel a gyermekük eltérő fejlődését, így kevés – intézményi szinten 8-12 gyermek – érkezik szakértői véleménnyel. Az ellátás során további gyermekek esetében történik meg a gyógypedagógiai vizsgálat, a korai fejlesztés megkezdése.

A bölcsődevezetők az éves szakai beszámolókat a megadott szempontoknak megfelelően a nevelési, gondozási év kezdetén készítik el. A csoportokban dolgozó kisgyermeknevelők minden évben aktualizálják a nevelési-gondozási terveket. Elkészítésekor figyelembe veszik a csoportokba érkező gyermekek várható korösszetételét, fejlettségi szintjét, létszámát,

rendelkezésre álló személyi tárgyi feltételeket. A program megvalósítása során alkalmazkodnak gyermekek érdeklődésén, fejlettségi szintjén, a szakmai létszámon túl, pl. a napi adottságokhoz, a napirendhez, az évszakokhoz és az időjáráshoz is. Nevelési-gondozási évet követően a kisgyermeknevelők értékelik az eltelt időszak szakmai munkájának megvalósítását. A bölcsődevezetők a nevelési-gondozási év végén szintén értékelést készítenek.

A gyermekek fejlődésének dokumentálása a Magyar Bölcsődék Egyesülete által megjelentetett „Módszertani ajánlás” alapján készült.

Gyermekek felvétele, beszoktatások, családlátogatások

A gyermekek felvétele a felvételi szabályzat alapján történik. A csoportlétszámok kialakításánál figyelembe veszik a gyermekek életkorát, fejlettségi szintjét, a nemek arányát. A beszoktatáshoz szükséges időkereteket meghatározzák a gyermek és szülei szükségletei. A családlátogatások szinte minden gyermek esetében megtörténtek. A beszoktatások mindegyike szülővel, elsősorban az anyukával történik.

Szülőkkel történő kapcsolattartás

A szülőkkel történő kapcsolattartás formái visszatértek a pandémia előtti időszakban megszokott formákhoz.

Szülői értekezlet a beszoktatást megelőző időszakban, augusztusban megtörténtek. A szülők nagy számban vettek részt ezeken az értekezleteken.

Szülőcsoportos beszélgetések

A szülők számára évente átlagosan csoportszobánként 2-4 alkalommal szerveznek szülőcsoportos beszélgetést. A témákat a szülőkkel közösen választják ki. A szülők részvételi aránya változó.

A szülők és a bölcsődék hatékonyabb együttműködésének érdekében különböző nyílt napok, családi programok szervezésére több lehetőség is volt. Játzócsoporthoz, gyermekfelügyeletet, mint alapellátáson túli szolgáltatást is biztosítottak.

Ellátásra vonatkozó adatok, mutatók elemzése

A bölcsődékben 228-251 nyitvatartási napon a férőhelyek függvényében a lehetséges gondozási napok száma 13.766-tól 38.654-ig mozgott. Ez intézményi szinten összesen 199.388 lehetséges gondozási napot jelent.

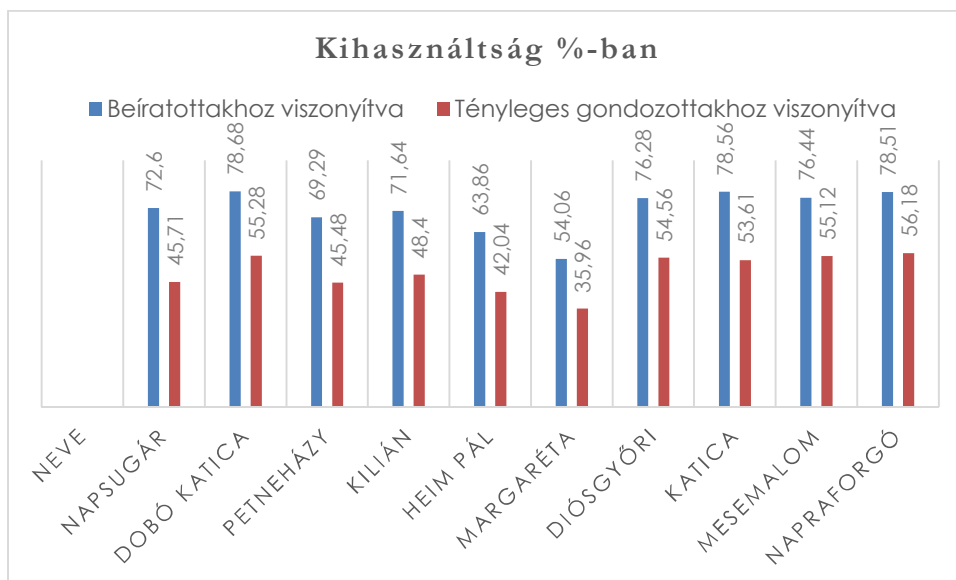
A költségvetési törvény módosítását követően a bölcsődés gyermekek után járó állami normatívában figyelembe vehető gondozási napok számát az engedélyezett férőhelyek 80 %-ának megfelelően sikerült érvényesíteni, melyet a január 31. napján beíratott gyermekek száma határozott meg.

A bölcsődék kihasználtságát mutató adatok éves átlaga

A bölcsődék kihasználtságát az alábbi táblázat adataival lehet a legjobban szemléltetni. Azonban az értékelés során figyelembe kell venni, hogy a törvényességi előírások betartása mellett a 100%-os beíratottakhoz viszonyított kihasználtság csak akkor volna lehetséges, ha minden gyermek betöltötte volna a két évet és nem lenne sajátos nevelési igényű vagy korai fejlesztés gondozásra jogosult gyermek egyetlen csoportban sem. Így a 2023. évben átlag 54,06 % és 78,68 % körüli beíratottsági mutatók megfelelőek, különösen, ha figyelembe

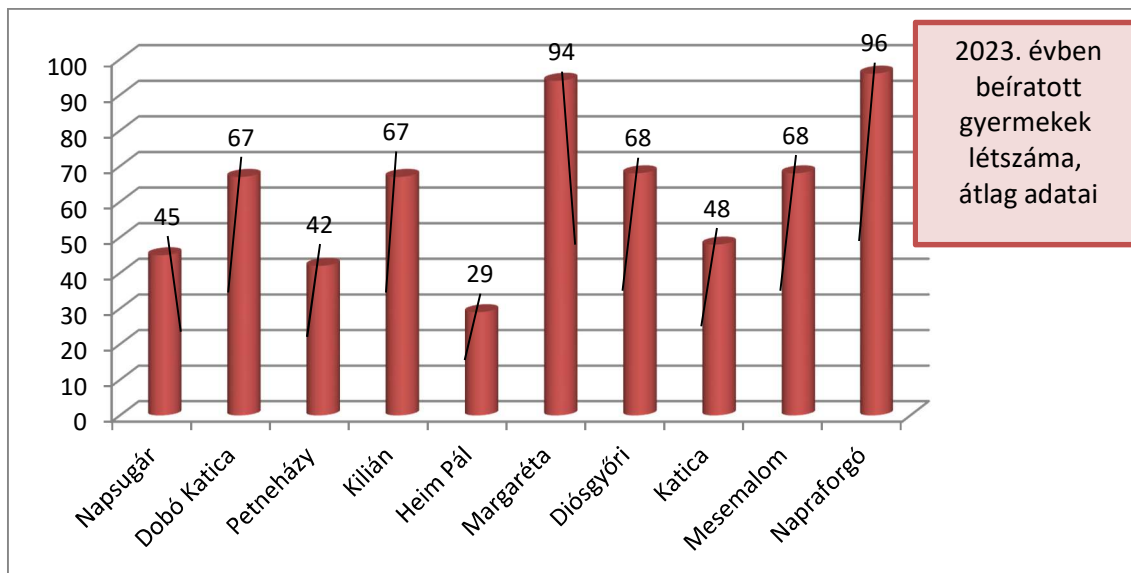
vesszük, hogy januártól folyamatosan ütemezve újabb előjegyzett gyermekek kezdik meg a beszoktatásukat.

A bölcsődékbe beíratott gyermekek éves átlag száma 2023. évben, ezen belül bölcsődénként a gyermekek korösszetételét mutató átlag adatok

Bölcsőde		Beíratott gyermekek éves átlag száma összesen	Korösszetétel			
neve	férőhelyek száma		1-11 hó	12-23 hó	24-35 hó	36 hó felett
Napsugár	56	45	0	5	29	11
Dobó Katica	84	67	0	8	46	13
Petneházy	56	42	0	6	29	7
Kilián	84	67	1	15	40	11
Heim Pál	35	29	0	5	20	4
Margaréta	154	94	0	9	65	20
Diósgyőri	84	68	0	11	45	12
Katica	56	48	0	10	29	9
Mesemalom	84	68	0	6	46	16
Napraforgó	112	96	1	10	59	26
Összesen	805	624	2	85	408	129

A beíratott gyermekek éves átlag száma alapján a bölcsődék közül a Napraforgó és a Margaréta Bölcsődében volt a legtöbb gyermek beíratva.

2023. év során a beíratott gyermekek között kis létszámban fordultak elő szakértői véleménnyel rendelkező Sajátos Nevelési Igényű vagy korai fejlesztésre, gondozásra jogosult gyermekek. 2018. szeptember 18-tól az NM rendelet szerint, esetükben a lehívható normatíva 200%. Az ilyen csoportokba a felvehető gyermekek száma alacsonyabb.

Emelt normatíva lehívására jogosító gyermekek száma

Bölcsőde	SNI, korai fejlesztésre, gondozásra jogosult gyermekek száma esetükben 200%-os normatíva hívható le
1. Napsugár	2
4. Dobó Katica	6
7. Petneházy	0
9. Kilián	4
11. Heim Pál	2
15. Margaréta	7
16. Diósgyőri	2
23. Katica	3
24. Mesemalom	2
25. Napraforgó	1
Összesen	28

A hátrányos helyzetet, halmozottan hátrányos helyzetet megállapító határozattal felvett gyermekek száma alacsony. Lenti táblázatból látszanak az ellátotti területek sajátosságai is, pl. a Mesemalom Bölcsődében, amely a belvárosban található, a felvett gyermekek szüleinek többsége a környékbeli közszolgáltatási intézményekben dolgoznak, ezért kevesebb gyermek érintett, míg az Avason a Napraforgó és a Katica Bölcsődében, valamint a Győri kapuban a Margaréta Bölcsődében jóval több gyermek szülei jogosultak a kedvezményre.

Az évben több jelzéssel éltek az érintett bölcsődék a családsegítők felé a bölcsődébe járó gyermekekkel kapcsolatban. A Szolgálat a szülőkkel minden esetben felvette a kapcsolatot és szoros együttműködésben maradt a családokkal.

Bölcsőde	Gyermekvédelmi szempontból kockázatos esetek számai			
	HH gyermekek száma	HHH gyermekek száma	Családsegítés javaslat alapján felvett gyermekek száma	Bölcsődéből kezdeményezett jelzések száma
Napsugár	2	0	0	1
Dobó Katica	0	0	0	0
Petneházy	0	0	0	0
Kilián	1	1	0	1
Heim Pál	1	0	1	0
Margaréta	0	0	0	0
Diósgyőri	0	2	0	0
Katica	0	3	0	1
Mesemalom	0	0	0	0
Napraforgó	0	1	0	2
ÖSSZESEN	4	6	1	3

A bölcsődevezetők adminisztrációs munkája

A bölcsődei felvételhez kapcsolódó nyomtatványok kitöltése megfelelően megtörténik. A TEVADMIN KENYSZI rendszert naprakészen vezetik. Kérdéses esetekben egyeztetnek az intézmény e-képviselőjével. A Magyar Államkincstár által végzett ellenőrzés során mindent rendben találtak.

A gyermekek jelenlétéről és az étel igényléshez szükséges adagnyilvántartás vezetésére nagy figyelmet fordítanak a vezetők.

A kisgyermeknevelők adminisztrációja

Bölcsődéként minden gondozási egységben az új, módszertani ajánlásnak megfelelően vezetik a szakmai dokumentációt.

Belső ellenőrzések

A közvetlen ellenőrzéseket a bölcsődevezetők végzik. Súlyos hiányosságokról nem érkezett jelzés.

Szakmai gyakorlatok szervezése, duális szakképzésekben való részvétel

Telephelyeiken már több éve folyamatosan fogadják a szakmai gyakorlatra érkező diákokat. Szociális gondozó és ápoló valamint kisgyermekgondozó- nevelő szakos képzések esetében egyéni tanulói szerződéssel, vagy szakképzési munkaszerződéssel, más szakok esetén együttműködési megállapodás keretében. A duális képzésben részesülő, gyakorlatra érkező kisgyermeknevelőket a Diósgyőri, a Mesemalom és a Napraforgó Bölcsőde fogadja. A rugalmasabb ügyintézés érdekében külön munkatárs foglalkozik a szervező munkákkal, ő tartja a kapcsolatot az iskolákkal és a BOKIK-kal.

A kisgyermekgondozó- nevelő, szociális gondozó és ápoló képzés kapcsán a BOKIK az általuk végzett ellenőrzés során helyszíni bejárással, a gyakorlat feltételeit, a diákok személyes tapasztalatait, felkészültségüket, a helyszínen vezetett dokumentumok mellett a szerződésekkel kapcsolatos nyilvántartásokat is megnézte. Minden esetben rendben találták a feladatok elvégzését.

Szakmai kapcsolattartás

⇒ Családsegítés-gyermekjóléti Alapellátások Igazgatósága esetében

A bölcsődébe járó szociálisan nehéz helyzetben lévő gyermekek kapcsán elsősorban a bölcsődevezetők tartják a kapcsolatot.

Egyszerűbb esetekben vagy a családsegítők javasolják egy-egy gyermek bölcsődei felvételét – amit a lehetőségeknek megfelelően törekednek megoldani –, vagy ők fordulnak kérdéseikkel a szakemberek felé.

Védelemben vett gyermekeknél a családsegítő, vagy az esetmenedzser veszi fel a kapcsolatot és a lehetőségeknek megfelelően megoldják a gyermek elhelyezését. Nyomon követik a gyermek beilleszkedését, a család működésének változását.

⇒ Más intézményekkel, az ott dolgozó szakemberekkel történő kapcsolattartás

Az óvodákkal, a nevelőszülőknél elhelyezett gyermekek esetében a gyermekvédelmi gyámokkal, továbbá a korai fejlesztővel rendszeres a kapcsolattartás. A korai fejlesztők invitalására kezdeményezésre került egy korai fejlesztési munkacsoport, „Elkísérlek (bölcsődétől az iskoláig – középpontban a gyermek)” elnevezésű kerekasztal beszélgetés.

A MESZEGYI, az Ökumenikus Szeretetszolgálat és a Református Egyház által fenntartott családok átmeneti otthonai esetében az onnan érkező gyermekekhez családlátogatást szerveznek a kisgyermeknevelők és a bölcsődevezetők. Igyekeznek aktív kapcsolatot tartani az ott dolgozó családgondozókkal.

Segítséget nyújtanak az Otthon Segítünk Alapítvány önkénteseinek felkészítésében a gyermekgondozás és bölcsődei elhelyezés témakörében.

⇒ Szakmai képzéseket végző iskolákkal, felsőoktatási intézményekkel történő kapcsolattartás

2023. évben több alkalommal volt lehetőség a szakmai gyakorlatra érkező diákok szakmai vizsgára történő felkészítésére és a szakmai vizsgák lebonyolítására.

Folyamatos a szakmai gyakorlati hely biztosítása a teljes nevelési évben.

Mentorálják a Ferenczi Sándor Egészségügyi Szakgimnázium 13. és 14. évfolyamos kisgyermekgondozó-, nevelő csoportjait.

Főiskolai és egyetemi hallgatókat is fogadtak a Debreceni, a Nyíregyházi és az Eszterházy Károly Egyetemokről egyaránt.

A képzőhelyekkel jó és hatékony a kapcsolatuk, mindig pozitív visszajelzéseket kapnak.

Jó gyakorlatok

A korábbi gyakorlatnak megfelelően jelen vannak a szakmai munka során.

⇒ Szülőkkel történő fokozatos beszoktatás

Az 1980-as évek óta jó gyakorlat a szülőkkel történő fokozatos beszoktatás. A bölcsődevezetők és a csoportvezetők, a szakmai elvárásoknak megfelelően közösen készítik a beszoktatási ütemterveket. A beszoktatást megelőzi a családlátogatás, melynek során mind a kisgyermeknevelő, mind a család kölcsönösen megismerhetik egymást. Tájékoztódnak, tájékoztatnak a gyermekről, a családról, a bölcsődéről. A családlátogatás alapozza meg a sikeres beszoktatást.

A bölcsődékben rendszeresen szerveznek a szülők számára is nyitott programokat. Gyermeknap partikat, farsangot, Mikulást is sok helyen a családokkal közösen ünnepelték.

⇒ Egészségfejlesztés, egészségmegőrzés

Alapfeladaton túli tevékenységként 4 bölcsődében van telepített sószoba. A sószobát a gyermekcsoportok heti beosztás alapján látogatják. A komplex só terápiát a gyermekek és a nevelők is leginkább a preventív jellege miatt veszik igénybe, de a légzőszervi betegségekre, megfázásra és jótékony hatással bír.

Módszertani feladatok

Szakmai, módszertani feladatok ellátásában 2023.03.31-ig vett részt az intézmény a Magyar Bölcsődei Egyesület partnerintézményeként. Módszertani átalakítást követően 2023.04.01-től a debreceni Egyesített Bölcsődei Intézmény került kijelölésre Módszertani Bázisintézményként. Az újonnan kialakuló – módszertani – régió három vármegye (Hajdú-Bihar, Szabolcs-Szatmár-Bereg és Borsod-Abaúj-Zemplén) településeinek vonatkozásában működik 2023. áprilisától.

---

5. Szakmai ellenőrzések

2022. december 6. napján a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal (a továbbiakban: Kormányhivatal) Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya a MESZEGYI személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátási szolgáltatásait érintően a gyermekek napközbeni ellátását biztosító bölcsődék tekintetében hatósági ellenőrzést indított, mely 2023. januárjában a digitalizált adatok, fényképes beszámolók bekérésével folytatódott. A Kormányhivatal az ellenőrzést lezárta, a Petneházy Bölcsőde esetében a hatósági szerződés továbbra is fennáll.

Ehhez kapcsolódóan ugyanebben az időszakban módszertani ellenőrzésre is sor került minden bölcsődében.

---

6. Bűnmegelőzési tevékenység

A Közgyűlés 405/2021. (VI.30.) határozatával elfogadott Bűnmegelőzési Stratégia (a továbbiakban: Stratégia) célja, hogy megfogalmazza az önkormányzat rendészeti-rendvédelmi terveit, egy részletes helyzetelemzést követően kijelölje mindazon többszintű célokat, amelyek rövid- közép- és hosszútávon eredményezhetik a közbiztonság javulását.

A Stratégia a bűnmegelőzés egyik lehetséges társadalmi eszközének tartja azt a szociálpolitikát, amely kiterjed a család-, gyermek- és ifjúságvédelem, az oktatás és nevelés, a sajátos társadalmi csoportok megelőzési célzatú védelmét biztosító területekre, az ezt biztosító jog- és intézményrendszert, továbbá az ezek alapján kialakított ellátások és szolgáltatások összességét.

A gyermek- és ifjúságvédelem a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiában meghatározottakkal összhangban a Stratégia kiemelt beavatkozási területei közé tartozik.

A gyermek- és ifjúságvédelem intézkedéseinek kiemelten koncentrálnia kell ezen célcsoport igényeire és a kettős célzatú speciális prevenciók, életkori sajátosságokat figyelembe vevő programok kidolgozására. Tevékenységét a családon belül, a nevelési-oktatási intézményekben és a hasznos szabadidő-eltöltés helyszínein tudja kifejteni.

A Stratégia a gyermek- és ifjúságvédelem területére vonatkozóan is tartalmazza a 2021-2026 évre vonatkozó cselekvési tervet.

Forrás: A Közgyűlés 405/2021. (VI.30.) határozatával elfogadott Bűnmegelőzési Stratégia

6.1. A MESZEGYI BŰNMEGELŐZÉSI TEVÉKENYSÉGE

A MESZEGYI szakmai munkája során szerteágazó bűnmegelőzési tevékenységet folytat, komplex módon együttműködve az érintett egyházi, civil és egyéb szervezetekkel.

Integrált jellegéből adódóan több szakmai területen, így a gyermekjóléti alapellátások és a szociális alapellátások (időskorúak, pszichiátriai betegek, fogyatékos személyek) területén is végez a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia kiemelt beavatkozási pontjainak megfelelő tevékenységet, mint a gyermek és fiatalkorú bűnözés megelőzésével kapcsolatos és az áldozattá válás megelőzésével és az áldozatok segítésével összefüggő feladatokat.

A fiatal- illetve gyermekkorú elkövetőknél tapasztalható az átlagtól eltérő családi, szociális háttér, azaz gyakrabban fordul elő a családi, rokoni környezetben a bűnelkövetés, a gyermek és a szülők alacsony iskolázottsága, a hátrányos szociális háttér, munkanélküliség.

A MESZEGYI-ben szervezett elsődleges prevenciók programok bűnmegelőzési célt is szolgálnak. A gyermekek számára az óvodai és iskolai szociális segítők által szervezett

csoportos foglalkozásaikon rugalmasan reagálnak a gyerekek problémáira, az őket érő veszélyforrásokat figyelembe véve állítanak össze tematikus foglalkozásokat.

Nyári napközis és bentlakásos táboraik is általános prevenciók célokra szolgálnak, a csellengés megelőzését, a szabadidő hasznos eltöltését segítik. 2023-ban 3 TSZK szervezett – összesen 5 napközis tábort, a Központ és az óvodai és iskolai szociális segítők szervezésében 9 napközis tábor zajlott a nyári szünetben, amelyből 3 Erzsébet-tábor volt, továbbá 2 balatoni bentlakásos tábor is megvalósult.

Az utcai szociális munkások rendőrséggel és a MIÖR-rel végzett gyermekvédelmi őrzáratai szintén a célzott bűnmegelőzési tevékenységeik közé tartoznak. 2023. évben a csellengés megelőzésére és a szabadidő hasznos eltöltése érdekében az óvodai és iskolai szociális segítők közreműködésével közösségi programok beindítását szervezték meg az utcai szociális munkások. A programok heti rendszerességgel kerültek megtartásra.

2023-ban emelkedett a kiskorúak által elkövetett bűncselekmények, illetve szabálysértés tárgyában, valamint kiskorú sérelmére elkövetett veszélyeztető magatartásról érkezett jelzések száma (a tavalyi 211-ről 271-re), azonban eloszlásuk a TSZK-k között nem egyenletes. A jelzések tartalmában is változás állt be, nagyobb arányban érkezik rendőri intézkedésekről jelzés, amikor a családi konfliktusok során kiskorú veszélyeztetése is felmerül. Bűnmegelőzési tevékenységük körében az egyéni esetkezelés mellett a csoportos és közösségi tevékenységek is fontos szerepet játszanak.

Amennyiben hatósági eljárás indul a kiskorú deviáns viselkedése miatt, a gondozási-nevelési terv tartalmazza a gyermek, szülő, az esetmenedzser, a család- és gyermekjóléti szolgálat, illetve a jelzőrendszeri tagok feladatait. Az együttműködés során az intézmény azt tapasztalja, hogy vannak családok - szülők, gyermekek -, akik megértik a probléma súlyát, a bűncselekmény következményeit viselik, és szülői odafigyeléssel kerülnek az ismételt bűnelkövetést. Ilyenkor a szolgálat által végzett alapellátás is elegendő a probléma újbóli kialakulásának megelőzésére. Azonban a legsúlyosabb esetekben az elkövető gyermek védelembe vételének sincs igazán visszatartó ereje a további bűncselekmények elkövetésére, melynek végső kimenetele a gyermekvédelmi szakellátásba vagy büntetés-végrehajtási intézetbe történő bekerülés.

A pártfogó felügyelővel a bűnelkövető fiatalok kapcsán szoros az együttműködés.

⇒ **A Család- és Gyermekjóléti Központ által a gyermekvédelem területén végzett bűnmegelőzési tevékenység**

Utcai Szociális Munka

Az utcai szociális munka feladatait együttműködésben a MIÖR-rel három fő látja el Miskolc város területén, gyalogosan, ritkább esetben autóval, nyári időszakban kerékpárral.

MIÖR-rel végzett „Ifjúságvédelmi őrjárat”

2023. évben is folytatódott a Miskolc város közterületein és forgalmasabb csomópontjain végzett ifjúságvédelmi őrjárat, amely az iskolakerülés, az egészségkárosító szerek fogyasztása, koldulás, kéregetés, kriminalizálódás megelőzésére, megakadályozására, a veszélyeztető cselekedetek visszaszorítására irányult.

Az „**Iskolakerülést felderítő és ellenőrző őrjárat**” kedd és csütörtök délelőtti napokon 9.00 és 12.00 óra között (kivéve a közoktatási szüneteket) Miskolc belvárosában és nagyobb csomópontjainak ellenőrzésével zajlottak.

A „**Csellengés és egészségkárosító szerek köztereken való használatának ellenőrzését szolgáló őrjáratok**” havi három-négy alkalommal, pénteki, - bizonyos esetekben szombati napokon – 21.00 és 01.00 óra közötti időpontokban valósultak meg. Az őrjáratokon a Miskolci Rendőrség közreműködésével a szórakozóhelyek ellenőrzése történt, a MIÖR-rel az utcán és a szórakozóhelyek előtt lévő fiatalok megszólításával zajlott. Az őrjáratok során találtak ittas állapotban lévő 16 éven aluli, és egyéb tudatmódosító szer hatása alatt álló fiatalokkal.

Felderítő munka, a felderítés helyszínei

A legkeresettebb hely továbbra is a belváros, és annak környékén lévő parkok, játszóterek. A tanítási időben nem az intézményben levő fiatalok elsősorban a Miskolc Plázában, a Szinvaparkban, jó idő esetén a parkokban tartózkodtak. Lehetőség szerint beszélgetés kezdeményeztek azokkal a fiatalokkal, akiknek láthatóan iskolában lenne a helyük. A cél, hogy a fiatalok lássák, van kint szakember az utcán, akihez baj esetén bátran fordulhatnak, ugyanakkor visszatartó erőként is szolgál az utcai szociális munkások jelenléte.

A **2023-ban megjelenő problémátípusok** közé sorolhatóak a szakellátásba került, gyermekotthonokból önkényesen eltávozott fiatalok köre, akik a belvárosban csoportosulnak, és rendszeresen lesznek bűnelkövetések részesei, tettesei. Ezek a fiatalok, kortársaikhoz képest nagyobb arányban fogyasztanak alkoholt és egyéb tudatmódosító szereket. Iskolai kötelezettségeiket hiányosan, vagy egyáltalán nem teljesítik.

A nyár folyamán megjelentek olyan közösségi médiában terjedő felvételek, amiken fiatalok extrém sporttevékenységet végeztek 10 emeletes lakóházak tetején, veszélyeztetve ezzel saját és mások fizikai épségét. A problémában érintett szakemberek közös akciótervet készítettek a probléma orvoslására, az együttműködés pontjaira, és a célterületen a nyári szünet idején fokozottabb volt a jelenlétünk.

A MIÖR-rel közösen felkeresték Miskolc szegregátumait, ahol a problémátípustól függően (lakhatás, gyermekveszélyeztetettség, elhanyagolt környezet) jelzéssel éltek a területi gyermekjóléti szolgálatok felé.

Preventív tevékenységek

A nyár folyamán két egyhetes tábor szervezésében és lebonyolításában is részt vettek, melynek keretein belül a fiatalok aktív és tartalmas időtöltését segítették elő.

Az ősz folyamán heti rendszerességgel indult el 14 és 18 év közötti fiataloknak csoportfoglalkozás, ahol egyrészt alternatívát nyújtottak a megfelelő időtöltésre, másrészt a játék segítségével megismerték a csoporttagok problémáit, és segítő beszélgetések során enyhítették, illetve problémátípustól függően tovább irányították őket megfelelő szakemberhez.

⇒ Óvodai-, iskolai szociális segítőik által végzett bűnmegelőzési tevékenység

Az óvodai-, iskolai szociális segítőik a tavalyi nyár során részt vettek az iskolák saját szervezésű táboraiban.

Július hónapban több tábor zajlott: napközis tábor „Irány Budapest” címmel, Sajópetriben szervezett táborok, valamint a körömi tábor egyházi szervezésben helyi gyerekeknek. A Charitart szabadidős napok Emődön és Gesztelyben kerültek megrendezésre. Augusztus hónapban is megvalósultak táborok. Az egyik a balatoni bentlakásos tábor, emellett tovább folytatódott a Sajópetriben szervezett táborok. A körömi tábor egyházi szervezésben újra megrendezésre került a helyi gyerekeknek. A Charitart-os sajjóhidvégi gyerekek szabadidős programjai folytatódtak, az élménynapok pedig szintén újra megrendezésre kerültek Emődön és Gesztelyben.

Nyáron a diákokkal folyamatosan együtt tanultak a felzárkózás érdekében.

Az egyéni és csoportos formában is rendszeresen tartott szupervízió eredményeként is tekinthető, hogy az elmúlt évben egyre színesebb tematikájú csoportos és közösségi szociális munka tevékenységeket valósítottak meg a kollégák.

Csoportok fajtája, tematikája többek között a készségfejlesztő, kortárs kapcsolatokat segítő, konfliktuskezelő, pedagógus csapatépítő, szülőknek konfliktuskezelő, mesecsoport, játzó csoport, kreatív csoportfoglalkozás, óvodai foglalkozás sorozat szervezése, bulizás, alkoholfogyasztási szokások, káros szerek/szenvedélyek, beilleszkedést segítő csoport, klubfoglalkozás, ventilációs csoport – problémák kibeszélése, internet veszélyei/internetes zaklatás, magatartás/illetlan, iskolai zaklatás, tanulás technika, bűnmegelőzés, önbizalom növelde, pályaorientációs csoport, stressz kezelés, párkapcsolat, családalapítás, családra nevelés, jutalmazó csoport, digitális nevelés csoport.

Közösségi szociális munka keretében megvalósított tevékenységek közé tartozik a sportnap, az oktatási intézmény által szervezett eseményekben való részvétel és szervezési feladatok segítése, közös, összevont szülői értekezlet, iskolai kiránduláson való részvétel, pedagógus évzáró összejövétel, gyermeknap, kézműves foglalkozás, szalagavató, pedagógus nap, karácsonyi gála óvodában, ovis kupa, Márton napi felvonulás, sportnap, farsang, Mikulás nap, bábelőadás, pályaorientációs nap szervezése, drog prevenció előadás.

A bűnmegelőzési célú programokra külön hangsúlyt fektettek az évben. Ennek keretében 12 esetben tematikus csoportfolyamatokat szerveztek. Munkatársaik számos más munkafeladatot vagy tevékenységet is elláttak, megszerveztek. Ilyenek voltak például:

- esetmegbeszéléseken, esetkonferenciákon, rendőrségi tárgyalásokon való részvétel,
- adománygyűjtés, igénylés, továbbítás,
- élménynapok szervezése,
- osztálykirándulásokon való részvétel,
- Charit-art – tehetséggondozó program megvalósítása,
- kézműves termékek készítése jótékonyági vásárra,
- mediációs és családterápiás folyamatok megszervezésében való közreműködés.

⇒ **A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat által végzett bűnmegelőzési tevékenység**

A Szolgálat által biztosított gyermekvédelmi prevenciók tevékenységek bemutatása

Avasi Területi Szolgáltatási Központ prevenciók tevékenysége

Nyitott kapuk játszóház

A Nyitott kapuk játszóház az óvodás, általános iskolás korosztályt szólítja meg. Hasznos, szórakoztató délutáni tevékenységeket kínál annak érdekében, hogy megelőzze a fiatal korosztály esetében a deviáns magatartásformák kialakulását (csavargás, alkohol- és drogfogyasztás, bűnözővé válás). Infrastrukturális problémák miatt a játszóházat a tavalyi évben egy alkalommal sikerült megszervezni, az adventi időszakban.

Korrepetálás

Hosszú évek óta biztosítják ellátási területükön a korrepetálást, mint szolgáltatást. Sikeresen bevonásra kerültek önkéntes diákok, leginkább a Jezsuita Gimnázium tanulói közül. Minden héten szerdán, 15.30-17.30 óra között segíti a bevont segítő a felzárkóztatásukban a gyerekeket, általános iskolai és középiskolai tananyagokban egyaránt. Céljuk a gyermekek preventív támogatása, iskolai tanulmányaik során a tanulók iskolai készségeinek szakszerű fejlesztése, az őt tanító pedagógusok szakmai segítése.

„Napralforgó” Nyári Napközis tábor

A Napraforgó Nyári Napközis tábor 2023. augusztus 7-11. között került megszervezésre. Célja az volt, hogy segítséget nyújtson a nyári szünidő időtartama alatt a dolgozó szülőknek gyermekük felügyeletének megoldásában. A tábor célcsoportja a kisiskolás korosztály (6-12 éves) volt. A táborban 21 gyermek vett részt. Programjaik között szerepeltek: csapatépítés, csoportos foglalkozás terápiás kutyákkal, játék az Avalon Parkban, Sportnap a Factory Arénában, interaktív fejlesztő, kísérletező, tudásbővítő foglalkozás a Miskolci Egyetemen, játékos foglalkozás a Megyei Könyvtárban. A tábort közös beszélgetés, a legjobb élmények felelevenítése zárta.

Az Avasi TSZK felnőttek részére is szervez prevenciók programokat, munkaerő piaci tanácsadást olyan tartós munkanélküliek részére, akik önerőből képtelenek munkát találni, továbbá működtetnek patchwork klubot is.

Belváros Területi Szolgáltatási Központ programjai

Fejlesztő pedagógiai szolgáltatások, korrepetálás, helyiség biztosítása

A tanulásban lemaradt gyermekek részére felzárkóztató korrepetálást végez az iskolai tantárgyakból egy családsegítő munkatárs.

A **Kis Vakond baba-mama klubot** az elmúlt évben 3 alkalommal sikerült megszervezni, amelyen 8 fő vett részt. A foglalkozások énekléssel, játékokkal telnek, ahol az anyukák kicsit közösségben lehetnek, a gyermekek pedig a bölcsődére, óvodára tudnak készülni azzal, hogy hasonló korú gyermekekkel találkozhatnak.

A **nyári táborok** mindig nagyon népszerűek és jelentős igény is van rá. 2023-ban 3 nyári napközis tábor került megszervezésre a nyári szünet minden hónapjában, ahol összesen 48 gyermek tudott kikapcsolódni.

A programokat igyekeznek úgy összeállítani, hogy az mindig felkeltse a gyermekek érdeklődését. A táborokkal a szülőket is segítik azzal, hogy a hosszú nyári szünet alatt a gyermekek felügyeletét ezen időszak alatt meg tudja oldani. A táborokba mindig szívesen jönnek a gyermekek, ezt bizonyítja az is, hogy a szabad helyek hamar betelnek.

A TSZK a felnőttek részére is biztosít szervezett foglalkozásokat, felnőtt kézműves foglalkozást 5 fős kis csoportokban, „Remény” filmklubot összekötve az élelmiszer osztás időpontjával, valamint heti rendszerességgel Háztartásgazdálkodási csoportot.

Diósgyőr-Vasgyári Területi Szolgáltatási Központ prevenciós tevékenysége

A **„Társadalmi integrációt elősegítő beavatkozások a Vasgyárban”** elnevezésű, TOP-6.9.1-15-MI1-2016-00001 azonosító számú projekt eredményeképpen a Kabar utca egy része elbontásra került, ezzel egyidejűleg a Vasgyári városrészből olyan ingatlanok tűntek el, amely több család számára is életveszélyes állapotot jelentett. A felújított önkormányzati ingatlanokba elhelyezett családok számára minőségi életszínvonalbeli javulás történt, és lezárult egy intenzívebb gondozási folyamat. A családok új környezetükbe történő beilleszkedése az első fél évben okozott néhol feszültséget, néhány esetben konfliktust, de közös feladatmegoldásban ezeket a megfelelő időben tudták a megfelelő módon szakmailag kezelni.

Nyári napközis gyermektábor

A TSZK ellátási területén élő gyermekek számára került megszervezésre az egyhetes (2023.08.14-08.18-ig) nyári napközis tábor. A tábor költségét teljes egészében a MESZEGYI finanszírozta, napi háromszori étkezést biztosítva. Amikor biztossá vált a tábor ténye, és időpontja, szinte azonnal betelt a létszám, voltak visszatérő gyermekek és új jelentkezők egyaránt. A tábor elején célkitűzés volt a tartalmas, mozgalmas programok biztosítása a gyerekek számára. A legkisebb gyermek 6 éves, a legnagyobb pedig 13 éves volt. A szituációs játékokkal, finom motorikus készségük fejlesztésével, sok mozgásos tevékenységgel pozitív élményeket tapasztaltak, új helyzetekbe kerültek, ami építő jellegű személyiségük fejlődésében. A tábort az óvodai és iskolai szociális segítőkkel közös team munkában valósították meg változó helyszínen, de főként a Vasgyári Közösségi Ház udvarán.

Lyukóban megvalósuló projekt

A projekt 2023. március 1 - november 30-ig a TSZK feladatellátásába került, amelyben az egyéni fejlesztési tervekben meghatározott feladatok mellett preventív, közösségépítő, csoportkohéziót erősítő feladatokat is megvalósítottak.

Közösségi nap (családi nap)

A programelem megvalósítása nagymértékben hozzájárult a lakosokkal való hatékony együttműködés és bizalmi kapcsolat kialakításához, fenntartásához. A rendezvény oldott és kellemes hangulata segítette a lakosok megszólítását, a kapcsolatfelvételt, a tájékoztatást az egyes további programelemekről, az ügyfelek motiválását. Az akcióterületen élő családok többsége a szegénység monotóniájában éli a mindennapjait, így a rendezvények segítették őket abban, hogy ebből kizökkenjenek.

A családok olyan ingyenes, szabadidős, kulturális programon vehettek részt, amit egyébként önerőből finanszírozni nem tudnának. A rendezvény tematikáját, a megvalósítás körülményeit minden esetben úgy tervezték és valósították meg, hogy mind a felnőttek, mind a gyermekek egy felejtethetetlen élménnyel gazdagodva térjenek haza. Kiemelt céljuk volt az általánosságban jellemző szociális hátrányuk mérséklése. A programelem segítette a szülő-gyermek kapcsolat erősítését, a szülői szerepek megerősítését. A résztvevők pozitív élményeket szereztek lakókörnyezetükkel, lakótársaikkal kapcsolatban, így erősítve a közösségi kohéziót.

Színházlátogatás

A művelődéshez való viszonyt a társadalmi, anyagi helyzet nagyban befolyásolja, számos család egyes kulturális eseményen való részvételt önerőből nem tud finanszírozni. Céljuk a családok, szülők aktív tájékoztatása volt olyan ingyenes, számukra is könnyen elérhető eseményekről, rendezvényekről, kulturális programokról, amelyen igényük szerint a későbbiekben is részt vehetnek (ingyenes városi kulturális események). Kiemelt figyelmet szenteltek a gyermekekre, hiszen a szociálisan hátrányos helyzetű fiatalokkal végzett szociális munkában a szabadidő hasznos eltöltése többszörösen is jótékony hatású eszköz. Szerettek volna olyan alternatívákat eléjük tárni, amellyel látóköriük szélesedik, megtapasztalnak számukra eddig nem ismert lehetőségeket, így csökkentve azt a tapasztalati, ismereti hiányosságukat, amelyek általánosságban jellemzőek kulturális dimenzióban is a szegregátumban élő gyermekekre.

Kirándulás

Szervezett kirándulásaik elsődleges célja volt, hogy olyan családok gyermekei számára is elérhetővé tegyék a kirándulás élményének megtapasztalását, akiknek önerőből ez nem lehetséges. Kulturális és szabadidős programokkal szerettek volna hozzájárulni az érintett szülők és gyermekek szociokulturális hátrányainak csökkentéséhez. Céljuk volt olyan, a gyermekek kikapcsolódását, szórakozását elősegítő, illetve közösségformáló program szervezése, amely hatására kulturális és szociális élményekkel gazdagodtak, fejlődtek a szociális készségeik, önállóságuk, új ismereteket tanultak, barátságokat köthettek, és amelyek mind hozzájárultak ahhoz, hogy gazdagabb gyerekkort éljenek meg. A kirándulás alkalmat adott arra is, hogy felhívjuk a figyelmet a szabadterei mozgás fontosságára. A mozgás mindenki számára nagyon fontos az egészséges életmód szempontjából, melyet már egész

kis korban a gyermek igényének és érettségi szintjének megfelelően kiválasztva egy egész életre meghatározó lehet.

Öko-kuckó

Segítették a tájékozódásukat, beilleszkedésüket ennek a világnak a természeti és társadalmi összefüggéseibe. Alakították környezetkultúrájukat, elősegítik azon szokásaik, készségeik, képességeik kialakulását, amelyek elengedhetetlenek a környezettudatos gondolkodás és magatartás kialakításához. A gyermekek nagyon szerették a foglalkozásokat, ahol kézműveskedésen keresztül fedezték fel a világban rejlő szépségeket.

Szemétszedés

A célterületen élők környezettudatos szemléletének formálása érdekében szemétszedést szerveztek több alkalommal. A szemétszedés közösen történt a lakókkal, komplexen megtervezve, az akcióterület nagy területeit bevonva. A lakókat a személyes megkeresés mellett szórólapok átadásával is értesítették az időpontokról és helyszínekről, valamint a Községi Ház munkatársai által és a közösségi médiából is értesülhettek az ügyfelek. A szemétszedés a szociális munkásokkal közösen zajlott, melyhez a szükséges eszközöket biztosították.

Fazola úti Területi Szolgáltatási Központ prevenciók tevékenysége

Szabadidős és prevenciók csoportok:

Drámapedagógiai csoport

A foglalkozások tematikáját tekintve a drámapedagógia eszközeit alkalmazva, az adott pillanatnak és a gyermekek érzelmi hangulatának, bevonódásának megfelelően változatos készségfejlesztő játékokat kínáltak a résztvevőknek. A fejleszteni kívánt főbb területek a koncentráció, memória-, beszéd-készség fejlesztése.

Mozgásos foglalkozások

Az ellátási területen működő általános iskolákban fokozottan jelentkeznek a hátrányos helyzetű, nagy mozgásigényű, közösségbe nehezen beilleszkedő gyermekek csoportjai. Számukra szervezték meg az év folyamán a mozgásos foglalkozásokat.

Foglalkozások óvodásoknak

Az óvodás korú gyermekeknek tematikus foglalkozásokat tartottak.

- Ismerd meg a foglalkozásokat
- Virágboltos játék
- Pékség játék
- Készítsünk ujj bábokat
- Ünnepkörnek megfelelő foglalkozások / advent, karácsony, húsvét/

6.2. A MISKOLCI ÖNKORMÁNYZATI RENDÉSZET 2023. ÉVBEN VÉGZETT IFJÚSÁGVÉDELMI TEVÉKENYSÉGÉVEL ÖSSZEFÜGGŐ INTÉZKEDÉSEI

A Miskolci Önkormányzati Rendészet (a továbbiakban: MIÖR) a jogszabályban meghatározott feladatait, a gyermek- és ifjúságvédelmet előtérbe helyezve, a feladat- és hatáskörrel rendelkező hatóságokkal, társszervekkel egyetemben, velük együttműködve végzi, így különösen a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Osztályával, valamint a MESZEGYI-vel.

Utóbbi társszervvel a MIÖR ezen ifjúságvédelmi feladatok közös, együttes erővel ható elvégzését tűzte ki céljául, melynek eklatáns példája a tanítási időben oktatási intézményen kívül tartózkodó, szabad idejét az utcán töltő, kallódó, csellengő gyermekek védelme tárgyában 2019. március 1. napján a két szerv között létrejött együttműködési megállapodás.

Ezen közös együttműködés célja a mindenki által elfogadott értékeken alapuló társadalmi normák és magatartási szabályok gyermek- és fiatalkorúak felé történő közvetítése. Mindezt pedig a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésével

- az iskolakerülést, valamint az egészségkárosító szerek közterületen való használatát is ellenőrző őrzáratok szervezésével, továbbá
- a lakóhelyükről önkényesen eltávozó, vagy gondozója által a lakásból kitett, ellátás és felügyelet nélkül maradó gyermekek lakóhelyére történő visszakérését elősegítő, szükség esetén pedig átmeneti gondozásuknak, vagy gyermekvédelmi gondoskodásban részesítésüknek kezdeményezésével

kívánják elérni, adott esetben az Országos Mentőszolgálat vagy éppen a rendőrség bevonásával, a már esetlegesen kialakult veszélyeztetett helyzet mihamarabbi megszüntetése érdekében.

A kiskorúakat veszélyeztető helyzetekben a beavatkozás havonta két alkalommal a MESZEGYI munkatársaival történik – a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 104. §-ban foglaltak szerinti –, ún. utcai szociális munkát végző dolgozókkal együttműködésben, Gyvt. 17. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt felhatalmazás alapján, Miskolc Megyei Jogú Város közigazgatási területén, de főként a település legfrekvenciáltabb területein, így a belvárosban és vonzáskörzetében.

Fontos megjegyezni továbbá, hogy Miskolc belvárosa több szórakozóhelynek is helyt ad, ami nagy létszámban vonzza a fiatalokat legfőképpen péntek és szombat este a Búza tér, a Villanyrendőr, valamint a Centrum Áruház környékén, így a MIÖR szolgálatba rendelt közterület-felügyelői ezen területeken is átfogó és fokozott ellenőrzést tartanak a gyermekek védelmét szem előtt tartva.

Fentiekén túlmenően a MIÖR preventív jellegű megjelenéssel több alkalommal biztosítani igyekszik az iskolák környezetét, ahogyan 2023. év szeptemberében, iskolakezdekő is tette az intézmények környezetében található gyalogátkelőhelyek tekintetében, a közbiztonság és közrend érdekében.

A fentiek tárgyában 2023. évi rendészeti intézkedési statisztika alapján megállapítható, hogy sajnos egyre több tizenhét év alatti fiatal fogyaszt szeszes italt közterületen, dacára annak, hogy az alkohol, s a pszichoaktív anyagok fogyasztásának nem csak egészségkárosító hatásai vannak, hanem – használatuknak köszönhetően – fennáll annak is a veszélye, hogy a fiatalok szabálysértés vagy adott esetben bűncselekmény elkövetőivé, vagy éppen áldozataivá válnak.

Az intézkedések során gyakran élnek a kollégák preventív jellegű figyelemfelhívással, részletes tájékoztatással, illetve segítségnyújtás felajánlásával. Mindazonáltal az ellenőrzések során több esetben tapasztalható, hogy kiskorú gyermekek rossz életkörülmények között élnek, valamint többször történt intézkedés olyan nagykorú állampolgárral szemben, aki kiskorú személy társaságában valósítja meg egyes szabálysértések tényállási elemeit, amilyen például a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 185. § (1) bekezdésében foglalt jogellenes cselekmény, a koldulás is. Mindezen körülmények pedig gátolják a kiskorú gyermekek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, továbbá a személyi, vagyoni vagy esetleges egyéb jogaiknak biztosítását.

A MIÖR feladatellátása során a 2023. évre vonatkozóan hét alkalommal küldött átiratot a MESZEGYI irányába az alábbi családvédelmi esetekkel kapcsolatosan, a szükséges intézkedések foganatosítása érdekében:

- az egy vagy több kiskorú gyermekkel romos ingatlanban élő szülők,
- a kiskorú gyermek közterületen történő szeszes ital fogyasztása, valamint
- a nagykorú személy gyermekkorú személy társaságában történő koldulása tekintetében.

Fentiekén kívül a MESZEGYI-vel közös szolgálat ideje alatt az alábbi intézkedéseket foganatosították:

- közterületen történő szeszes ital fogyasztás miatt 17 fő tizenhat év alatti, valamint 29 fő tizenhét év alatti fiatalok részleges figyelmeztetésben,
- iskolakerüléssel kapcsolatosan 85 fő lett figyelmeztetve, melyből jelzés 21 alkalommal készült,
- gyermekkorú személy koldulása miatt pedig 6 fő részleges figyelmeztetésben.

Míg fiatalok, állami gondozott gyermek intézménybe való visszazállítása miatt, a rendőrség hat alkalommal volt értesítve.

A MIÖR munkatársai önálló feladatellátásuk során, továbbá több esetben éltek feljelentéssel fiatalokkal szemben, így

- közterületen való szeszes ital fogyasztás miatt három esetben,
- köztisztasági szabálysértés elkövetése miatt két esetben, míg
- gyermekkorú személy társaságában elkövetett koldulás miatt egy esetben.

A MIÖR feladatkörében eljárva – a MESZEGYI-vel karöltve – 2024. évben is kiemelt figyelmet fordít a gyermek- és fiatalok közterületen való jelenlétére, valamint a szabad idejét tanítási időben oktatási intézmények kívül, az utcán töltő, kallódó-csellengő kiskorúak védelmével, s a részükre történő segítségnyújtással.

6.3. A MISKOLCI RENDŐRKAPITÁNYSÁG BŰNÜGYI OSZTÁLYÁNAK 2023. ÉVRE VONATKOZÓ IFJÚSÁGVÉDELMI JELENTÉSE

A Miskolci Rendőrkapitányságon nagy hangsúlyt fektetnek a bűncselekmények megelőzésére is. Legfontosabb feladataik között a lakosság szubjektív biztonságérzetének a növelése és a közterületen elkövetett erőszakos bűncselekmények visszaszorítása szerepel, melyhez elengedhetetlenül fontos a prevenció.

A bűnmegelőzési tevékenységüket a helyi problémák, a leggyakrabban elkövetett jogsértések figyelembevételével és folyamatos elemzésével, értékelésével végzik. Részt vállalnak a bűnmegelőzési munka valamennyi területén, hogy ezáltal biztosítsák minden korosztály bűnelkövetővé és áldozattá válásának elkerülését.

A Rendőrkapitányság bűnmegelőzési előadója 2023. évben közel száz intézményben, illetve szervezet részére tartott több mint kétszáz preventív témájú előadást gyermek- és fiatalkorúak részére, melynek során a különböző szerek fogyasztásainak, az iskolában elkövetett jogsértéseknek, illetve az online térben elkövetett bűncselekmények következményeire hívta fel a figyelmet.

A DADA program oktatása két általános iskola 3 osztályában, illetve az OVI-Zsaru program 5 miskolci óvodában folytatódott. Az MSZC Szemere Bertalan Technikum, Szakképző Iskola és Kollégiumban, valamint az MSZC Baross Gábor Üzleti és Közlekedési Technikumban szolgálatot teljesítő iskolai bűnmegelőzési tanácsadók 60 esetben tartottak hasonló témájú előadást.

A nyári időszakban a Miskolci Perecesi Napközi Táborban és a Felsőzsolcai Szociális Szolgáltató Központban 6-14 évesek számára tartottak bűnmegelőzési felvilágosítást a nyár veszélyeiről és a biztonságos közlekedésről.

Miskolc város és agglomerációja területén a közrendvédelmi szolgálattal közösen megtartott portyaszolgálat során havi rendszerességgel „ifjúságvédelmi őrjáratot” szerveztek, mely a fiatalok által történő egészségkárosító szerek fogyasztásának, a szabálysértések, bűncselekmények elkövetésének megakadályozására, megelőzésére, illetőleg az áldozattá válásuk elkerülésére irányult.

A „Házhoz megyünk!” programon belül a tavalyi évben 2 sport (DVTK, Felsőzsolcai Sportcsarnok) és 12 kültéri rendezvényen jelentek meg a városban és környékén, ahol a lakosság részére prevenció tanácsadást tartottak, továbbá vagyonvédelmi és biztonságtechnikai eszközök bemutatására is sor került. A „BikeSafe” programon belül közel száz kerékpár regisztrációját végezték el.

Az áldozatvédelem témakörében 2023. januárjában szakmai fórumot tartottak az oktatási intézmények pedagógusai részére „Napjaink problémája az iskolai bántalmazás” címmel.

A Rendőrkapitányság bűnmegelőzési előadója az áldozatvédelem területén nyújtott munkájának elismeréseként 2023. évben az Áldozatok Napja alkalmából az Igazságügyi Minisztérium által alapított „Victima Protector” díjban részesült.

A bűnmegelőzési munkához nélkülözhetetlen az állami, önkormányzati szervekkel, társadalmi szervezetekkel és társszervekkel történő együttműködés. A Rendőrkapitányság napi kapcsolatban áll a Miskolci Áldozatsegítő Központtal, a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal Pártfogófelügyelői és Igazságügyi Osztályával, a MESZEGYI-vel, a Területi Gyermekjóléti Szakszolgálattal, valamint a MIÖR-rel és több civil szervezettel.

Preventív tevékenységükbe az elmúlt évben is bevonták a Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács és a gyámhivatal szakembereit, illetve a Miskolci Áldozatsegítő Központ vezető koordinátorát, akikkel közösen tartottak előadásokat a civilek és rendőri állomány részére is.

6.3.1. A gyermekkorú és fiatalkorú bűnelkövetők és az általuk elkövetett bűncselekmények

A Miskolci Rendőrkapitányság illetékességi területén 2023. évben az azt megelőző évhez képest a gyermekkorú elkövetők száma stagnált (14 fő), nemenkénti eloszlásuk 7-7 fő. A 14 éven aluli személyekre a vagyon elleni deliktumok (lopás) elkövetése a jellemző, amit a többségében oktatási intézményekben követnek el.

A fiatalkorú elkövetők vonatkozásában azonban növekedés (286-ról 310-re) volt tapasztalható, ahol a jogtalan eltulajdonítás mellett már egyre gyakrabban megjelenik az erőszakosság, melynek eredményeként egyre gyakrabban garázdaság és testi sértés elkövetése miatt kerülnek a fiatalok gyanúsítottként kihallgatásra, sőt súlyosabb bűncselekmények, mint a rablás és a kifosztás is szerepel az általuk elkövetett jogsértések között. Jellemző még körükben az ittas járművezetés elkövetése és a hatóság látókörébe kerülnek az egészséget veszélyeztető bűncselekmények (kábitószer birtoklása, új pszichoaktív anyaggal visszaélés) miatt is.

6.3.2. A bűnelkövetés okainak bemutatása

A gyermek- és a fiatalkorúak bűnelkövetővé válásának tényezői között a nem megfelelő családi háttér, ezen belül is a szülői felügyelet hiánya, a szülők agresszivitása, családtagok bántalmazása, rossz anyagi körülmények és az antiszociális környezet szerepelnek. Az előzőekben felsorolt elemek miatt kialakult testi-lelki problémák, az alacsony intelligencia, beilleszkedési zavarok deviáns magatartáshoz vezetnek, melyek elősegítik a gyermek későbbi elkövetővé válását.

Ezt még felerősítheti a kortárs csoportok hatása is, mivel a társak felől érkező elutasítás, kirekesztés a fiatal bűnelkövetővé válásának kiinduló pontja lehet. Okként említhető meg a világháló és a média negatív hatása is, mert a fiatalok életében jelentős szerepet játszik az internet és a televízió, az itt látottakat követendő példának tekintik és leutánozzák, nem foglalkozva annak esetleges rossz következményeivel.

A Miskolci Rendőrkapitányság bűnmegelőzési tevékenysége közül az egyik legfontosabb és legszükségesebb feladatnak a fiatalok védelmét tartják, ezért a prevenció során minél szélesebb körben jelen kívánnak lenni az általános- és középiskolákban, kollégiumokban,

osztályfőnöki órákon és szülői értekezleteken, hogy felhívják a gyermekek és szüleik figyelmét mind az áldozattá, mind pedig a bűnelkövetővé válás elkerülésének lehetséges módozataira, a bűnügyi helyzet értékelésének figyelembevételével.

Folytatni kívánják az Ifjúságvédelmi Őrjáratot Miskolc város közterületein, forgalmasabb utcáin, parkjaiban, a nagyobb bevásárló- és szórakoztató központokban, ahol azokat a fiatalokat ellenőrzik, akik magatartásukkal testi, lelki, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésüket veszélyeztetik.

A Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Rendőr-főkapitányság által feladatterv került kidolgozásra az online bűncselekmények megelőzésére vonatkozóan, melyben szerepel az ifjú korosztály felvilágosítása, az internet veszélyeinek és a világhálón történő bűnelkövetővé és áldozattá válás elkerülésének ismertetése.

A bűnmegelőzési előadó 9 miskolci és 9 az agglomerációhoz tartozó általános- és középiskolában szolgálatot teljesítő iskolaőrök vezető koordinátori szerepét is ellátja, így folyamatosan tudomása van azokról a jogsértésekről, melyek oktatási intézményekben valósulnak meg és azonnali intézkedéseket fogantatosítanak az elkövetett bűncselekmények vonatkozásában.

---

7. Civil szervezetekkel történő együttműködés

Az Önkormányzat kiemelt feladatának tekinti a gyermekek és családok helyzetének javítását. Kiemelt partnerként tekint a civil szerveződésekre, melyek erős formálói a helyi közéletnek, tevékenységükkel nagyban hozzájárulnak a város fejlődéséhez. Felismerve a civil szervezetek által nyújtott segítség előnyeit, lehetőségeit, a családokat és gyermekeket segítő civil szervezetekkel továbbra is kiemelten együttműködik és lehetőségeihez mérten anyagiilag is támogatja őket.

A MESZEGYI több évtizedes működése során mindig törekedett kapcsolatrendszerének széles körű kiépítésére, fejlesztésére az ellátási struktúra bővítése érdekében. Minden TSZK jó kapcsolatot ápol a területén működő vagy városi szintű lefedettséggel bíró civil szervezettel, kulturális intézménnyel. A civil szervezetekkel kialakult széles körű kapcsolati háló jelentősen hozzájárul a kliensek számára adható természetbeni segítségnyújtáshoz, valamint lakossági felajánlások és gazdasági szervezetek által juttatott adományok is kibővítik a lehetőségeket. A Magyar Élelmiszerbank Egyesülettel kötött együttműködési megállapodás alapján élelmiszer adományban tudják részesíteni ellátottjaik széles körét, mely a hétköznapjaikat könnyíti meg pékáru, illetve gyümölcs és zöldség biztosításával. Az Egyesülettel folytatott szakmai együttműködés részeként gyakran tartós élelmiszer felajánlások is érkeznek az intézménybe, ezek is sok segítséget jelentenek az ellátottak számára. Az alábbi szervezetekkel alakult ki rendszeres együttműködés az ellátottak támogatása érdekében:

- Egyházi szervezetek
- Magyar Ökumenikus Segélyszervezet Családok Átmeneti Otthona
- Magyar Máltai Szeretetszolgálat
- Magyar Vöröskereszt
- Páli Szent Vince Szeretetszolgálat
- Katolikus Karitás
- Magyar Élelmiszerbank Egyesület
- A Miskolci Családokért és Segítőkért Alapítvány
- Család és KarrierPont
- Paktum Iroda (Munkaerő-piaci tanácsadó iroda)
- Önkormányzati képviselők
- Egyéni lakossági felajánlások
- Észak-keleti Átjáró Egyesület Tanodája
- Betegszállító cégek, elsősorban idős ellátottak kórházba, szakrendelésre juttatása
- Drogambulancia, Addiktológiai Gondozó
- Miskolci Otthon Segítünk Alapítvány
- Avalon International School, amely tartós élelmiszer csomaggal támogatta a rászorulókat
- Önmegvalósítás Egyesület
- Navigátor Pénzügyi Tanácsadó Iroda,
- PROMISE Egyesület,
- Laurus Szociális és Kulturális Egyesület.

---

8. A hátrányos helyzetű családok és gyermekek további segítése, valamint a gyermekek egészségének védelme érdekében végzett tevékenységek

---

A hátrányos helyzetű családok segítése, valamint a gyermekek egészségének megőrzése érdekében az elmúlt évben is folytatódtak az alábbi programok.

8.1. MENTOR PROGRAM

A Lyukóvölgyi Családi Mentor Program 2016.02.01-től működik Lyukóvölgy-Gulyakút (Légakna) 77605 hrsz. alatti önkormányzati területen egy trafóházban. Az épület méretei szűkösek és nem éppen kedvező elosztásúak a terei.

A program 2020-ig közvetlenül az Önkormányzathoz tartozott, 2021. márciustól a Miskolci Egészségfejlesztési Intézet vette át a működtetést és a koordinációs feladatokat.

A mentor program megvalósítói a helyi roma asszonyokból álló mentorcsapat, akik közfoglalkoztatottként végzik munkájukat. 2022. évben 10 főről 7 főre csökkent a létszámuk. A COVID járvány idején sokan távoztak a régi dolgozók közül és sajnos azóta nagy a fluktuáció a mentorok esetében, mely a munka minőségére is negatív hatással van.

A mentorok munkájukat egészségügyi koordinátor (helyi védőnő) segítségével és irányításával végzik.

A mentorokat a közösségből való kiválasztásuk példaértékűvé teszi, ezáltal is motiválják az itt élőket. Személyes ismeretség alapján kerültek(nek) kiválasztásra, ami azt jelenti, hogy a védőnő kapcsolatban állt velük. A mentorok általános iskolai végzettséggel rendelkeznek, ismerik az alapvető higiénés szabályokat, védőnői gondozásban együttműködtek. Családon belüli nevelési és emocionális kapcsolataik kiemelkedőek.

A program mottója, hogy azok a családok, akiknek szüksége van a támogatásra, szakszerű, többretű, fokozatos mentorálást kapnak addig, amíg szükségesnek látszik. A családok önkéntes alapon kapcsolódhatnak a programba, így vehetik igénybe a szolgáltatásokat.

A mentoráltak összetétele változatos. Olyan családoknál, ahol kiskorú gyermek van a háztartásban, természetesen gyakrabban felmerül az egészségügyi szolgáltatás iránti igény (pl. közegészségügyi feladatok). Vannak idősebb mentoráltak is, ahol kiskorú nem él a családdal, viszont mélyszegénységben élnek, és a szerény anyagiak mellett a mobilitás is probléma, mely többnyire betegségből fakadó. Esetenként további nehézségeket okoz bármilyen függőség, szenvedélybetegség.

A mentor programban a kollégák egészségügyi, szociális, és gyermekjóléti oktatásban részesültek. Feladataikat részben a családok otthonában, részben a Mentorházban végzik. Veszélyeztetés esetén - azonnali jelzési kötelezettség mellett - igyekeznek orvosolni a felmerült problémákat, támogatni a helyben élő családokat. A mentorok az összekötő láncszem a családok, illetve a védőnők, és a gyermekjóléti szolgálat között, mely elsősorban információ továbbítást takar.

Feladatok

- családlátogatás (önállóan vagy védőnővel),
- higiénés ismeretek átadása,
- tájékoztatás, információ átadás (egészségügyi- és szociális ellátások, beiskolázás, gyermekétkeztetés, programok stb.),
- ügyintézkésekben segítségnyújtás, telefon használat (időpontkéréshez, ügyintézkésekhez),
- adományozás:
  - ruházati cikkek
  - gyermekelhelyezéshez, gondozáshoz szükséges eszközök kölcsönzése (babakocsi, kiságy, légzésfigyelő, csecsemőmérleg, porlasztó, kiskád, babakördő),
  - mosó-, tisztító- és tisztálkodási szerek (tetűirtószer),
Ingyenes mosókonyha működik a Máltai Szeretetszolgálat fenntartásában a Közösségi Háztól nem messze, melyet bárki igénybe vehet, előre egyeztetett időpontokban. Mosókapszulát a Mentor Program biztosít a mentoráltak részére. A rászoruló családok havi egy alkalommal kérhetnek mosószert és hajápolási szereket. Különös figyelemmel kísérik azon családok támogatását, ahol fejtevétség, illetve más elősködő jelenlétéről kapnak információt. Ezekben az esetekben igyekeznek ágynemű, illetve esetenként bútor adománnyal is segíteni a probléma megszüntetését.
  - élelmiszer, vetőmag
A családok élelmiszer adományban részesülhetnek hétfőn és ünnepnapokon a MESZEGYI-n keresztül az Élelmiszer Banktól. A Lyukói Közösségi Házban a Máltai Szeretetszolgálat által, keddi napokon van lehetőség szintén korlátozott számban élelmiszer adomány elérésére.
- szemétszedési akciók, lakás és környezet rendezési tanácsok.

2016-tól összesen 426 család vett részt a programban. 2023. december hónapban 102 volt a mentorált családok száma, melyből 49 a 6 éven aluli gyermeket nevelők száma.

8.2. MISKOLCI EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI INTÉZET GYERMEKVÉDELMI TEVÉKENYSÉGE

2016. május 01-től a Miskolci Egészségfejlesztési Intézet (a továbbiakban: MEFI) feladata Miskolcon az egészségügyi alapellátás biztosítás, koordinálása.

2021. március 1. napjától az intézmény – mint egészségügyi szolgáltató – dolgozóinak közalkalmazotti jogviszonya egészségügyi szolgálati jogviszony.

8.2.1. Területi védőnő szolgálat

A szolgálat keretében a várandós anyák és a 0-6 éves korú gyermekek gondozását Miskolc város közigazgatási területén **54 területi** védőnő végezte 2023. június 30. napjáig.

A 2022. évi LXXIII. törvénnyel módosított, az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény rendelkezései alapján az Önkormányzat által végzett védőnői ellátás biztosítására vonatkozó feladat 2023. július 1. napjától az illetékes vármegyei intézményhez,

azaz a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Központi Kórház és Egyetemi Oktatókórházhoz került át.

8.2.2. Iskola-egészségügyi szolgálat

2022.11.01-től a többségében állami fenntartású oktatási intézményekben tanulók ellátását 21 iskola védőnő végzi.

2023. évben 10 iskolaorvosi státusszal biztosították az óvodákban, általános- és középfokú iskolákban a tanulók iskola-egészségügyi ellátását.

Az elmúlt évben 1 fővel 4,5 főre csökkent a főállású (3,5 fő egészségügyi szolgálati -, 1 fő vállalkozói jogviszonyban) iskolaorvosok száma. Az orvoshiány, mint probléma folyamatosan fennáll, s ezáltal 5,5 státuszon jelenleg is helyettesítésekkel kényszerülnek megoldani a feladatellátást, mely kihat a szakmai munka minőségére, eredményességére.

A **6-18 éves** korosztály ellátása az oktatási intézményekben történik. Az orvosi szobákban rendelkezésre álló infrastruktúra – melyet részben az intézményük, részben az oktatási intézmény biztosít – sajnos egyre elavultabb. A meghibásodott eszközök pótlása, új eszközök beszerzése sokszor nagy anyagi terhet ró a MEFI-re.

Az iskola-egészségügyi ellátásban az állami, általános és középfokú oktatási intézményeken túl, 11 egyéb fenntartóval kötött együttműködési megállapodás alapján biztosítják alapítványi, egyházi és egyéb fenntartású intézményekben is az ellátást.

2022/2023 tanévben összesen 20 816 fő volt az oktatási intézményekben ellátandók száma, 3 %-kal kevesebb, mint az előző tanévben. Az óvodás gyermekek száma – 3 587 fő - szintén csökkent 5 %-kal. Együttműködési megállapodás alapján egyházi, alapítványi iskolákban ellátott tanulók aránya 7%. Az oktatási intézményekben az SNI gyermekek, fiatalok száma, aránya nem változott, továbbra is 6 %.

Az oktatási intézmények nyilvántartása szerint az általános és középfokú oktatási intézményekben nyilvántartott HH és HHH tanulók aránya minimálisan - 3 %-kal - csökkent. Vélelmezhető, hogy ez nem valódi csökkenés és csupán a határozattal rendelkezők száma kevesebb, nem a problémával valóban érintett gyermekek, fiatalok száma.

A kampányoltások szervezése ebben a tanévben is zavartalanul zajlott. A minimális számú oltáselmaradás okai között szerepelt a külföldi tartózkodás, szökésben lévő tanuló, oltástagadó szülő. Oltáselmaradás kapcsán indokolt esetben az iskolavédőnők eleget tettek jelentési kötelezettségüknek.

A kötelező szűrővizsgálatok esetében valamelyest csökkent az elmaradások száma mind az általános, mind a középiskolákban.

Az elmaradások okai jellemzően:

- gyakori hiányzás,
- magántanulói jogviszony, külföldön tartózkodás,
- túlkoros tanuló nem járt iskolába,
- szökésben lévő tanulók (gyermekvédelmi szakellátásból),
- mozgássérült tanulók szállításának nehézségei, szállítás szervezési nehézségei.

Az iskola-egészségügy területén is évről évre szorosabb az együttműködés a társszakmák képviselőivel.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat részére történt írásbeli jelzések száma csökkent (leggyakrabban tetvesség és személyi higiéné, hiányzás miatt). Az általános iskolákban 12, a középiskolákban 8 esetben vett részt esetmegbeszélésen a védőnő.

Az óvodai és iskolai szociális segítővel a kapcsolattartás szinte minden iskolában folyamatos, szoros és rendszeres szóban és írásban egyaránt. Jó együttműködés jellemző, a közös munka eredményes, nagy segítség az iskolákban.

Az iskolapszichológusokkal még kevésbé jellemző az együttműködés, de az elmúlt évekhez képest ez is növekvő tendenciát mutat, 1/3-dal nőtt az esetek száma (46 eset). Sok oktatási intézményben nem biztosított vagy nagyon leterhelt az iskolapszichológus, pedig a tapasztalatok azt mutatják, hogy egyre több gyermeknek, fiatalnak lenne szüksége ezen típusú ellátásra.

Az **egészségnevelési munka** az óvodások és iskolások teljes körére kiterjed. A középiskolákban a legintenzívebb, amit a serdülőkorúak gondozása feltétlen megkíván. Egyre nagyobb számban igénylik a diákok az egyéni foglalkozást (a tanulók 7-8 %-a), ami azt is jelzi, hogy bizalmat éreznek az iskolavédőnők iránt. A védőnő egyéni feltáró beszélgetés keretében mélyebben megismerkedhet az életvezetési problémákkal, saját kompetenciának megfelelően mérlegel, eldönti, hogy ő maga tud-e segíteni vagy szükség szerint bevon a folyamatba pedagógust vagy külső szakembert. Ha a védőnő által észlelt probléma kezelése fokozott gondozás módszerével nem oldható meg, továbbra is fennáll, kiújul, esetleg súlyosbodik, akkor az iskolavezetésével egyeztetve írásban jelez a család- és gyermekjóléti szolgálat felé.

8.2.3. Házi gyermekorvosi szolgálat

Miskolcon nagyon magas a házi orvosok, házi gyermekorvosok átlagéletkora. A házi gyermekorvosok több, mint 30 %-a 65 év feletti, nyugdíj mellett végzi tevékenységét.

Ebből kifolyólag, valamint jogszabály változások következtében 2023. évben több házi gyermekorvos nyújtotta be az Önkormányzat részére a felmondását. Jogszabály értelmében a felmondást követően – amennyiben az orvos a praxist nem tudja értékesíteni – 6 hónap elteltével megszűnik a házi orvos ellátásra vonatkozó feladatellátási szerződés, és a körzet működtetése a továbbiakban az Önkormányzat, jelen esetben a MEFI - mint az Önkormányzat egészségügyi alapellátását biztosító intézmény – feladata.

Miskolcon 2023. évben 32 házi gyermekorvosi körzet működött, melyből 5 esetben (16 %) a MEFI biztosította az ellátást.

Az orvoshiány itt is éreztetni negatív hatását, a helyettesítés megszervezése komoly nehézségekbe ütközik.

Tartós helyettesítés esetén több esetben csak hetente 3 nap és rövidített rendelési időben tudják biztosítani az ellátást.

---

9. Értékelés

A MESZEGYI mint az Önkormányzat fenntartásában működő integrált intézmény a jogszabályi kötelezettség alapján a fenntartói beszámolási kötelezettség teljesítéséhez tájékoztatást adott az előző évben végzett gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatairól, átfogóan számot adott a szolgáltatások nyújtásáról, valamint az év során és több éven át jelentkező nehézségekről is.

A komplex bemutatás rámutat és lehetőséget biztosít annak ismertetésére, hogy a krízisek, konfliktusok kezelésére milyen megoldási lehetőséget tudtak megélni és milyen eredményeket tudtak elérni, vagy a legnemesebb szándék ellenére is, melyek voltak a megghiúsult szakmai esetek, elképzelések. A sokszorosan bonyolultabbá, gyorsabbá váló világ egyre nagyobb és újabb kihívások és elvárások elé állítja az intézmény szakembereit annak érdekében, hogy a rendszer megfelelő szinten történő működtetését tudják biztosítani.

Az infláció hatása leginkább a család- és gyermekjóléti szolgáltatásokat jellemzően igénybe vevő alacsony jövedelmű vagy munkahellyel nem rendelkező klienskörnél, a mindennapi megélhetéssel, a gyermekek iskolázatásának nehézségeivel küzdő személyeknél jelentkezik, akik az intézmény szakmai munkájának jelentős részét teszik ki.

Az információs társadalom szolgáltatásai, az elektronikus média szolgáltatók felelőssége is óriási a fiatalok mintakövetése terén, mert a gyermekvédelmi munkát végzők is tapasztalják támogató, iránymutató hatásait, a fejlődés irányát, de azt is látják és tapasztalják, hogy milyen „veszélyeztető” nehezítő körülménnyé is válhat a tömegkommunikáció, ha a családi minta nem elég stabil és erős.

Az átmeneti gondozás infrastrukturális problémájára hosszú éveken keresztül nem sikerült az Önkormányzatnak megoldást találnia. Az Egyetem utcai épület elavultsága, a gyermekvédelmi szakellátáshoz való közelsége már-már veszélyeztette a biztonságos feladatellátást. Mára azonban sikerült a GYÁO és CSÁO részére megfelelő épületet találni, így a szakmai egységek elköltöztetésével a jövőben még jobban tudnak koncentrálni szakmai céljaik megvalósítására. A GYÁO esetében a 2023. év célja az volt, hogy a jelzőrendszer tagjai teljes képet kapjanak működéséről, és ennek megfelelően feltöltsék a korábban hiányos ellátotti létszámot. Ezt a törekvésüket sikerrel megvalósították, mivel 2023 első hónapját leszámítva az intézmény teltházzal működik. Köszönhető mindez a szolgáltatás megfelelő megismertetésének az ágazatban dolgozó szakemberekkel, illetve a folyamatos és egyre magasabb szintű szakmai munkának. A Kiss tábork u. 84. szám alatt működő CSÁO infrastrukturális állapota megfelelő a magas szintű szakmai feladatellátáshoz, a szakmai egység beilleszkedett a városrész lakókörnyezetébe, infrastruktúrája kielégíti az ellátottak szükségleteit.

Egyre nagyobb kihívást jelent a szenvedélybetegségek megjelenése a MESZEGYI ellátottjai körében. A felnőttek számára is korlátozottak az ellátórendszer lehetőségei - főként a pszichoterápiás módszerek elérési útjai - azonban a szerhasználó fiatalok számára eddig nem volt található adekvát segítség sem településünkön, sem a megyében. Nagyon pozitív

változás, hogy a GYEK-ben megkezdte működését a gyermekpszichiátriai osztály. Az új ellátó központ segítséget nyújthat azon fiataloknak, akik bármilyen pszichiátriai megbetegedésben, addiktológiai problémában szenvednek, illetve igényelnek gondozást.

A jelzőrendszer hatékonyabbá, működésének egységesebbé tétele továbbra is feladat a gyermekek védelme érdekében, hiszen ez a gyermekvédelmi munka egyik alapvető pillére, amely a családoknál, a gyermekeknél jelentkező problémákat első kézből tudja továbbítani az eljáró gyermekvédelmi rendszernek. Az ez évben tartott jelzőrendszeri tanácskozáson elhangzott, hogy a GYEK-ből és a rendőrségtől érkező jelzések száma 2023-ban már számottevő mértéket mutat, továbbá a jelzések tartalmában is változás állt be, nagyobb arányban érkezik rendőri intézkedésekről jelzés, amikor a családi konfliktusok során kiskorú veszélyeztetése is felmerül. Ez a pozitív változás annak az erőfeszítésnek, kitartásnak és együttműködésnek is köszönhető, amely a jelzőrendszer tagjainak összefogásával az intézmény és különösen a jelzőrendszeri tanácsadó érdeme.

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatokról szóló beszámoló készítésének idején különösen felértékelődött a biztonságos, megbízható, kiszámítható gyermekvédelem fontossága. A közelmúlt eseményei rámutattak arra, hogy rendszerszintű problémával nézünk szembe. Bár a gyermekvédelmi szakellátás nem önkormányzati, hanem állami feladat, az alapellátás hatékony biztosítása megfelelő szaktudású és anyagilag megbecsült szakemberekkel prioritást élvez.

A gyermekvédelem egymásra épülő rendszer, ezért ezt a folyamatot nem önmagában, hanem mindenkit érintő összetársadalmi ügyként szükséges kezelni, mert ennek eredményei vagy kudarcai hatással vannak az ország jövőjére, a fiatalok egészséges erkölcsi fejlődésére, életére.

A megfelelő keretrendszer garantálhatja a hatékony gyermekvédelmi munkát, amelyet a MESZEGYI munkatársai nagy hivatástudattal végeznek, azonban az éves beszámolók vizsgálata kapcsán egyértelműen megfogalmazható, hogy egyre nehezebb és szerteágazóbb pályán kell teljesíteniük. Lendületük és kitartásuk megtartása érdekében, a kiegészítő elkerülése, a leterheltségük csökkentése érdekében fontos lenne – a számtalanszor és minden fórumon felvetett - anyagi megbecsültségük fokozása, vagy a munkakörök betöltéséhez biztosított lakhatási program, egyéb nem anyagi természetű motivációs juttatások, előnyök biztosítása stb. - gondjaikon segíteni, hogy a jövőben is kellő hatékonysággal végezhesék munkájukat és ne váljanak pályaelhagyókká.

A gazdasági nehézségek tükrében az Önkormányzat és az intézmény minden lehetséges eszközzel arra törekszik, hogy:

- a család- és gyermekjóléti feladatellátás személyi és tárgyi feltételeit folyamatosan javítsa,
- a munkatársak digitális tudását fejlessze az online térben történő segítségnyújtáshoz, melynek technikai feltételrendszerét is szükséges továbbfejleszteni,
- a gyermekvédelmi jelzőrendszer szereplői között a kapcsolati rendszert tovább erősítse, egységesítse.

A jövőre nézve megfogalmazható feladatok:

- a foglalkoztatási tanácsadás további népszerűsítése, a problémás területek megismerése, a lehetőségek eljuttatása az érintettekhez,
- a súlyosbodó lakhatási problémák csökkentésére módszer kidolgozása,
- a jelzőrendszeri tagok aktivitásának tovább fokozása,
- a munkatársak egyenletes leterheltségének a megteremtése,
- az óvodai és iskolai szociális segítők pozitív összekötő munkájának további fokozása a veszélyeztető esetek feltérképezésénél.

A fenntartó Önkormányzat az intézményen keresztül továbbra is biztosítottak látja a megfelelő szintű szakmai feladatellátást, a folyamatos konzultációk, egyeztetések révén naprakészen, pontos információkkal rendelkezik a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatokról, melynek eredményeként hathatósan és azonnal van lehetőség a kritikus helyzetekben beavatkozást végrehajtani és eredményes megoldásra jutni.

Záradék:

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata 2023. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatairól szóló beszámolóját Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése .... /2024. (.....) számú határozatával 2024. .... napján fogadta el.

Miskolc, 2024.....

Veres Pál
polgármester